

**З Мулявіным
у сэрцы**

СТАР. 5

**Прывыкайце
да зменлівасці
курсу**

СТАР. 7

**Лепш
смерць,
чым паўната?..**

СТАР. 11

ЦЫТАТА ДНЯ

**Андрэй КАБЯКОЎ,
прэм'ер-міністр:**

«Знайсці грошы сёння — не галоўная праблема. Важна, каб былі праекты, якія сапраўды будуць гарантаваць акупнасць укладваемых сродкаў і тое, што гэта насамрэч праекты, неабходныя нам для ўласнага развіцця, для магчымасці паставак на экспарт. Вартым і ўкладанняў сёння з'яўляюцца найбольш развітыя галіны айчыннай эканомікі, у якіх краіна мае пэўны канкурэнтны перавагі. Нам патрэбны самыя сучасныя вытворчасці, сучасныя тэхналогіі з тым, каб, дабаўляючы нашы вынікі перш за ўсё інтэлектуальнай працы і высокакваліфікаванай працоўнай сілы, мы атрымлівалі новы прадукт, які забяспечыць імпартазамышчэнне на ўнутраным рынку Еўразійскага эканамічнага саюза. Для пачатку — імпартазамышчэнне, а потым — экспертная экспансія».

Курсы замежных валют,
устаноўленыя НБ РБ з 09.06.2015 г.

Долар ЗША		15412,00 ▲
Еўра		17237,00 ▼
Рас. руб.		276,21 ▲
Укр. грыўня		729,56 ▼

Выдаецца з 9 жніўня
1917 г.

9

ЧЭРВЕНЯ 2015 г.

АЎТОРАК

№ 107 (27965)

Кошт 2000 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Медыяпрастора

**У ПРЫЯРЫТЭЦЕ —
КАНСТРУКТЫЎНЫ ДЫЯЛОГ**

**Акцэнт на захаванне гістарычнай памяці і кансалідацыю
экспертна-медыйнай супольнасці ў супрацьстаянні сучасным выклікам і пагрозам —
такой бачыцца роля сродкаў масавай інфармацыі XXI стагоддзя**

Лейтматывам X Беларускага міжнароднага медыяфоруму «Партнёрства ў імя будучыні: спадчына Вялікай Перамогі» стала 70-годдзе Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне. Па традыцыі для абмену меркаваннямі і выпрацоўкі новых ідэй, удасканалення міждзяржаўных інтэграцыйных працэсаў і стварэння агульнай гуманітарнай прасторы СНД у Мінск з'ехаліся кіраўнікі СМІ, выбітныя палітолагі і эксперты з 20 краін свету — блізкага і далёкага замежжа. Сімвалічна, што перш чым прыступіць да шматлікіх дыскусій, удзельнікі медыяфоруму ўсклалі кветкі ля манумента Перамогі і наведалі Беларускі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны.

Фота Юліяна ПЯСЕЦКАГА.

СТАР. 2

Надвор'е

ДОЖДЖЫК НЕ ПЕРАШКОДЗІЦЬ

Сіноптыкі папярэджваюць аб пагрозе лясных пажараў

У сераду і чацвер Беларусь застаецца ў зоне павышанага атмасфернага ціску, паведамлілі спецыялісты Рэспубліканскага гідраметцэнтра Мінпрыроды.

Чакаецца ўмерана цёплае надвор'е, пераважна без ападкаў. Уначы на сераду ад 5 цяпла па поўначы да плюс 13 градусаў па поўдні краіны, удзень прагназуецца 16-22 цяпла, а па поўдні — да плюс 24 градусаў. Уначы на чацвер будзе толькі 3-10 цяпла, удзень — ад плюс 19 градусаў па паўночным усходзе да 27 цяпла па паўднёвым захадзе кра-

іны. Сіноптыкі папярэджваюць, што ў сувязі з сухім надвор'ем у краіне рэзка ўзрастае пагроза лясных пажараў. Не забывайцеся пра гэта і будзьце асцярожныя з агнём!

Гэта яшчэ не ўсё. Спецыялісты гідраметцэнтра паведамляюць, што паўтара тыдня на тэрыторыі Беларусі ўтрымаецца сухое надвор'е, што пагаршае аграметэаралагічныя ўмовы для выростання сельскагаспадарчых культур. Найбольш складанае аграметэаралагічнае становішча захоў-

ваецца ў паўднёва-ўсходнім рэгіёне краіны. У большасці раёнаў Гомельскай вобласці і на паўночным усходзе Магілёўшчыны недабор ападкаў з пачатку вегетацыйнага перыяду дасягае 40-50%. Цяпер амаль паўсюдна верхні 10-сантыметровы пласт глебы знаходзіцца ў слаба вільготным стане, а на асобных участках у Мінскай і ў Гомельскай абласцях верхні пласт вышаны ацлкам. Таму агароднінным культурам патрабуецца дадатковы паліў. Пры гэтым,

умовы надвор'я спрыяльныя для пярэтых кармоў, правядзення сена-нарыхтоўчых работ.

Захаванне эфэцыту ападкаў да сярэдзіны чэрвеня прывядзе да далейшага пашырэння плошчаў з недастатковым увільгатненнем. Спецыялісты прагназуюць, што аграметэаралагічнае становішча, асабліва ў паўднёва-ўсходняй частцы Беларусі, будзе пагаршацца.

Сяргей КУРКАЧ

**ПІШАМ ПРА ТОЕ, ШТО САПРАЎДЫ ВАЖНА
5 разоў на тыдзень!**

Ідзе падпіска на «Звязду» на III квартал і II паўгоддзе 2015 года!

Падпіска на газету можна ў любым аддзяленні паштовай сувязі; з дапамогай аплатна-даведачнага тэрмінала РУП «Белпошта»; праз сістэму «інтэрнэт-падпіска» на сайце www.belpost.by; у кіёсках «Белсаюздрука»; у паштальёнаў.

Падпіска, дарэчы, можа стаць добрым падарункам для вашых родных і блізкіх, для вашых сяброў.

У ПРЫЯРЫТЭЦЕ — КАНСТРУКТЫЎНЫ ДЫЯЛОГ

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

— Прэсе заўсёды ёсць што абмяркоўваць, — зазначыла старшыня арганізацыйнага камітэта медыяфоруму, міністр інфармацыі Беларусі Лілія АНАНІЧ. — Сёння мы бачым, што свет знаходзіцца ў жорсткіх канфліктах, якія выліваюцца ў крываваы войны. Беларусь стала прызнанай міжнароднай пляцоўкай, дзе вырашаецца лёс свету. Беларускія сродкі масавай інфармацыі вельмі беражліва адносяцца да захавання канструктыўнага дыялогу. Мы дзесяць гадоў запар праводзім медыяфорум і ўжо ўзрацілі такую медыйную пляцоўку, дзе штогод абмяркоўваюцца самыя актуальныя пытанні развіцця медыяасяроддзя. У гэтым годзе тэма Вялікай Перамогі выйшла на першы план, бо з'явіліся агрэсіўныя спробы адабраць у нас нашу Перамогу. А хто, як не сродкі масавай інфармацыі, павінен заяўляць, што нельга перапісаць гісторыю, нельга яе забываць? Гісторыя страляе ва ўпор, калі з яе не бяруцца ўрокі. Сёння мы дэманструем прынцыпы шчырай, адказнай журналістыкі, журналістыкі, якая працуе на стварэнне, якая сёння здольна садзейнічаць развіццю міру, узаемапараўмення і супрацоўніцтва паміж краінамі і народамі.

Нацыянальная бібліятэка стала эпіцэнтрам адкрытага дыялогу па самых складаных

існуе. Як кажуць, палітыка пачынаецца з усведамлення рэалій. Асэнсаваць іх якраз і дапамагаюць журналісты.

— Аднак часам тыя ж журналісты ўвязваюцца ў інфармацыйную вайну і, наадварот, перашкаджаюць аб'ектыўна асэнсаваць пэўную падзею, факт...

— Гэта абавязковы атрыбут усялякага кшталту супярэчнасцей, якія ўзнікаюць у жыцці. Пospех любога дзеяння — сыходзіць яго ад урада ці ад прыватнай кампаніі — у некаторым сэнсе залежыць і ад таго, наколькі якасна вядзецца яго інфармацыйнае суправаджэнне. Часам выкарыстоўваюцца забароненыя метады, калі распавядаецца адкрытая хлусня. Кожны з бакоў вядзе сваё суправаджэнне дзеянняў. Можна назваць гэта вайной, супрацьдзеяннем, супрацьстаяннем — усё залежыць ад ступені ўнутранай агрэсіўнасці.

— Чаго не хапае сённяшняй медыясупольнасці? На чым журналістам патрэбна акцэнтаваць увагу?

— Я не магу паскардзіцца на тое, што, напрыклад, дзейнасць Саюзнай дзяржавы дрэнна асвятляецца, хоць заўсёды хочацца большага. Добра разумею і тое, што з паветра журналістам цяжка чэрпаць інфармацыю. Яны павінны мець пэўную форму зносін з тымі, хто ўцягнуты ў гэты працэс. Таму хутчэй за ўсё мы павінны задаць гэтак

больш творчай ініцыятывы ў стварэнні арыгінальных інфармацыйных ніш. «Калі інтэрнэт мае пэўную перавагу ў аперацыйнасці прадастаўлення інфармацыі, то ўвага традыцыйных друкаваных і электронных СМІ павінна быць звернута на аналітычнасць інфармацыі, на падыходы, якія выступаюць альтэрнатывамі тым пасылам, якія дае інтэрнэт-прастор», — перакананы ён.

— Структура сучаснага інфармацыйнага поля за апошняе дзесяцігоддзе істотна змянілася, — упэўнены Ігар Бузоўскі. — Гэтую тэндэнцыю мы бачым у тым ліку і на працягу апошняга года. Радзіе і друкаваныя сродкі масавай інфармацыі прыкметна, а тэлебачанне ў пэўнай ступені саступілі сваё месца інтэрнэту. Дадзеная тэндэнцыя адлюстроўваецца ў даследаваннях, якія праводзіцца як на тэрыторыі Беларусі, так і іншых краін — удзельнікі медыяфоруму. Лічбы ўражваюць, асабліва калі іх аналізуеш у практычнай плоскасці, і прымушаюць задумацца над падыходамі ў арганізацыі працы не толькі сродкаў масавай інфармацыі, але і ў любой іншай плоскасці: эканомікі, палітыкі, сацыяльнай дзейнасці.

Як лічаць эксперты, медыяфорум стаў неад'емным элементам шырокай праграмы святкавання 70-годдзя Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне. «Для дзяржаў Садруж-

• ГАВОРАЦЬ УДЗЕЛЬНІКІ

Генеральны дырэктар Міжнароднага інфармацыйнага агенцтва «Казінфарм» (Казахстан), Даўрэн ДЗІЯРАЎ:

— Я ўдзельнічаю ў форуме не першы раз. І кожны год у сустрэчах з калегамі, з сябрамі з розных краін заўжды знаходжу штосьці новае. У наша стагоддзе, калі амаль штодзённа іскліва мяняецца інфармацыйны парадак дня, міжнароднае становішча ў свеце, медыяфорум дазваляе звернуць нашы агульныя падыходы. Тут, дарэчы, ёсць і нашы блізкія калегі — Беларускае тэлеграфнае агенцтва. Магу з упэўненасцю сказаць, што ў нас з імі падыходы адны і тыя ж. Напрыклад, мы сыходзімся ў бачанні Вялікай Перамогі. Вядома, што шмат хто зараз спрабуе яе пераасэнсаваць. Тут важна разам працаваць над тым, каб расказаць дзецям і дарослым праўду аб Вялікай Айчыннай вайне, як яна ёсць і была. Хачу падкрэсліць, што Беларусь у гэтым плане прыемна ўражвае. Думаю, што тут, у Мінску, і ў нас, у Астане, будучы мір ды спакой і надалей.

«СБ. Беларусь сегодня» Павел ЯКУБОВІЧ і галоўны рэдактар «Вечерней Москвы» Аляксандр КУПРЫЯНАЎ.

Старшыня Саюза пісьменнікаў Беларусі Мікалай ЧАРГІНЕЦ правёў гістарычныя паралелі паміж нашым часам і сітуацыяй напярэдадні Другой сусветнай вайны і заклікаў журналістаў часцей нагадваць урокі апошняга, каб прадухіліць падобныя катастрофы.

«Мы чакаем размовы не толькі аб прафесійнасці СМІ, але аб іх адказнасці, — сказаў падчас свайго выступлення старшыня Савета рэдактараў СМІ Кіеўскай вобласці, рэдактар газеты «Трыбуна праці» (Украіна) Павел СМОЎЖ. — Аб'ектыўнасць журналістыкі ў збалансаваным паказе ўсіх бакоў падзеі. Журналістыка павінна быць не палітычна ангажаванай, а даносіць праўду».

Пра тое, якім чынам сродкі масавай інфармацыі фарміруюць новыя сацыякультурныя коды або разбураюць тыя, што існуюць, казаў дацэнт кафедры палітычнай тэорыі Маскоўскага дзяржаўнага інстытута міжнародных адносін МЗС Расійскай Федэрацыі Кірыл КОКТЫШ.

Фота БЕЛТА.

проблемах сучаснасці, вызначэнні ролі і месца сродкаў масавай інфармацыі ў свеце. Для абмеркавання найбольш актуальных пытанняў сабраліся не толькі кіраўнікі сродкаў масавай інфармацыі і журналісты, а і прадстаўнікі дыпламатычных місій, акрэдытаваных у нашай краіне, замежных міжнародных арганізацый, студэнтаў, якія вучацца ў беларускіх ВНУ.

— Сёння тэхнічныя сродкі зносіны настолькі шырокія, што гэта толькі аблягчае кантакты, але абмяркоўваць нешта, гледзячы ў вочы адзін аднаму, — гэта зусім іншае, — упэўнены старшыня арганізацыйнага камітэта Саюзнай дзяржавы Рыгор РАПОТА. — Мы не навязваем падобныя сустрэчы, мы іх прапаноўваем. І тое, як на іх рэагуюць журналісты, сведчыць толькі аб тым, што ў такіх зносінах ёсць патрэба. Гэта не толькі медыяфорумы, а і акцыі, якія мы праводзім у выглядзе прэс-тураў. Журналісты выязджаюць у пэўныя месцы, сустракаюцца з канкрэтнымі людзьмі і разам пазнаюць тую рэчаіснасць, якая

пытанне сабе: ці дастаткова мы забяспечваем журналістаў звесткамі пра нашу дзейнасць? Вось гэта нас хвалюе. І прычын для незадаволенасці ў нас яшчэ хапае.

Як адзначыў намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Ігар БУЗОЎСКІ, традыцыйным СМІ варта працягваць

• ГАВОРАЦЬ УДЗЕЛЬНІКІ

Старшыня Еўразійскага дыскусійнага клуба («Еўразійскі выбар»), член Экспертнага савета пры Урадзе Расійскай Федэрацыі Раман ШКОЛІН:

— Вельмі цікавы склад удзельнікаў з пункту гледжання геаграфіі: 20 краін дэлегавалі сюды сваіх журналістаў і медыяэкспертаў. Сёлетні форум прысвечаны Вялікай Айчыннай вайне, і галоўная думка, якая гучыць з вуснаў нашых экспертаў, — заклік да таго, каб гістарычныя факты не былі скажоны, а памяць пра тых, хто аддаў сваё жыццё, набліжаючы Перамогу, была ўшанавана. Удзельнікі форуму таксама звяртаюць увагу на важнасць аб'ектыўнай падачы інфармацыі, што вельмі актуальна падчас нестабільнай геапалітычнай эпохі, у якую мы жывём. І Расія, і Беларусь зацікаўлены ў тым, каб мір, спакой і згода былі ў нашых і суседніх з намі краінах. Негатывная экспансія, якая доўжыцца не першае дзесяцігоддзе і набліжаецца да нашых межаў, прымушае журналістскую суполку кансалідавацца, забыцца на асабістыя амбіцыі. Думаю, што ў сітуацыі, у якой мы знаходзімся, нельга дзеля эпітатажу, рэйтынгу і прыцягнення ўвагі скажаць інфармацыю, ахвяраваць праўдай.

насці гэта агульназначнае мерапрыемства, — лічыць першы намеснік старшыні Выканаўчага камітэта — Выканаўчага сакратара СНД Уладзімір ГАРКУН. — Бацькі і дзяды абаранялі Айчыну ад фашызму, а ўнукам і праўнукам даводзіцца абараняць праўду аб гэтай вайне. Нельга дапусціць адраджэн-

ня нацысцкай ідэалогіі, ідэй расавай і рэлігійнай нецярпімасці. Памяць пра Вялікую Айчынную вайну з'яўляецца магутным аб'яднальным пачаткам».

Як змагацца з фальсіфікацыямі падзей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, як сённяшнім журналістам інтэрпрэтаваць ваенныя падзеі і наколькі важна захаваць праўду гісторыі, абмяркоўвалі падчас панэльнай дыскусіі «Вялікая Перамога — маральны фундамент развіцця Саюзнай дзяржавы, працэсаў еўразійскай інтэграцыі».

— Мы, нашчадкі Вялікай Перамогі, проста не маем права саступаць нашу Перамогу і аддаваць яе тым, хто піша разнастайныя пасквілі, — задаў тон усёй дыскусіі акадэмік-сакратар АДДЗЯлення гуманітарных навук і мастацтваў Нацыянальнага акадэміі навук, член-карэспандэнт Аляксандр КАВАЛЕНЯ. — Калі мы не будзем настойлівымі, не будзем навязваць свой пункт гледжання, то праз некаторы час нас запрасяць у Гаагу і замест

Нюрнбергскага працэсу будзе іншы.

«БУДЗЬЦЕ ПРАЎДЗІВЫЯ!»

Роля журналістаў у тым, як развіваюцца падзеі ва Украіне, стала галоўнай тэмай у панэльнай дыскусіі «Сучасны свет у эпоху новых геапалітычных рэалій», якую мадэрыравалі галоўны рэдактар

«Індывідуальная свабода разбурае свабоду дзяржаўную, як мы гэта ўбачылі падчас кіеўскага Майдана», — сказаў ён і заклікаў журналістаў займацца дэкадзіраваннем, зрываць вуаль з падзей, гавораць пра тое, што адбываецца насамрэч.

Вераніка КАНЮТА, Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА, Вераніка ПУСТАВІТ. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

■ Меркаванне

Медыяфорум — гэта магчымасць пачуць адзін аднаго. А таксама магчымасць падысці падчас перапынку ў панэльных дыскусіях да вядомых журналістаў і задаць ім некалькі пытанняў.

ФОТА БЕЛТА

Пра тое, што магчымасць прыехаць у Беларусь ніколі не прапускае, расказаў «Звяздзе» Леанід МЛЕЧЫН, міжнародны аглядальнік, вядучы тэлепраграмы «Дакументальнае кіно Леаніда Млечына» на тэлеканале «ТВ Цэнтр»:

— Таму што ў мяне вельмі эмацыйныя адносіны да беларускай зямлі, у мяне тут сябры, мне тут падабаецца, прос-

АДЧУЦЬ МЕНТАЛЬНАЕ ПОЛЕ

та прыемна тут быць. Эмацыйнасць абумоўлена тым, што мае карані і карані маёй жонкі з Беларусі, нашы сваякі загінулі, абараняючы Беларусь. Мы вельмі шмат тут ездзілі, шмат здымалі, нам тут заўсёды дапамагалі, праз усё гэта ў мяне склаліся асабістыя адносіны. Задавальненне прайсціся па вуліцах любога беларускага горада або вёскі непараўнальнае ні з чым. Знешне беларуса ад рускага не адрозніш, але бытавая культура, традыцыі іншыя.

Што тычыцца форуму, то ў роднай Маскве не магу ўбачыць практычна нікога, з кім сустракаюся тут. Жыццё наша ў горадзе стала такім, што нікога не бачыш. Тут змог пачуць адразу вялізную колькасць сваіх калег. Гэта мае значэнне не толькі ў чалавечым плане, але і ў прафесійным, бо дапамагае лепш зразумець, што адбываецца, хто і як робіць сваю справу. Як выказаўся адзін з удзельнікаў форуму: ёсць магчымасць адчуць ментальнае поле. Гэта выключна карысна, і я вельмі ўдзячны за запрашэнне.

— **І якое яно, ментальнае поле Беларускага міжнароднага медыяфоруму?**

— Вельмі цаню спакой і добразычлівасць, разважлівасць, адсутнасць вытрашчаных вачэй, пены ля роту...

— **Год таму ў адным з інтэрв'ю вы назвалі крымскія падзеі гістарычным поспехам. Вашы адносіны да іх не змяніліся?**

— Справа не ў маіх адносінах. Для расійскага грамадства гэта, вядома, стала свайго кшталту натхненнем. Бо апошнія дзесяцігоддзі ўспрымаліся як гістарычная няўдача: будавалі камунізм — не выйшла, будавалі адзіную дзяржаву — марна, сталі будаваць рынковую эканоміку і дэмакратыю — не тое. Крытычнае самаасэнсаванне, да якога грамадства прыступіла, для многіх — цяжкае выпрабаванне. І раптам усё перамянілася. Усё пайшло па-іншаму. І гэта было ўспрынята як шчасце. Думаю, за год нічога не памянлася.

— **Нягледзячы на санкцыі, ізаляцыю і абвінавачванні Расіі ў агрэсіі?**

— Такая крытыка не прынята грамадствам і лічыцца несправядлівай. Усе акцыі супраць пазіцыі Расіі ўспрымаюцца як пацвярджэнне праваты апошняй. Так што, калі вы пытаецеся, ці ёсць у расійскім грамадстве шкадаванне ад таго, што зроблена, то яго няма.

Агульная Перамога — урок для будучыні

У Мінск на X Беларуска-мжнародны медыяфорум прыехалі госці як з блізкага, так і далёкага замежжа. 3 20 краін свету. Адным з удзельнікаў мерапрыемства стаў і Арам АНАНЯН, дырэктар найстарэйшага і найбуйнога інфармацыйнага агенцтва ў Арменіі «Арменпрэс». Ён паразважаў з карэспандэнтам «Звязды» пра тое, як Перамога аб'яднала народы, чаму важна перадаваць памяць аб ёй наступным пакаленням і якое значэнне Вайна мае для кожнай армянскай сям'і.

ФОТА БЕЛТА

— Гэты форум вельмі важны для нашай будучыні. Мы жывём у свеце, які мяняецца з невядомымі раней турбулентнасцю і хуткасцю. Тут важней за ўсё не забывацца на тыя старонкі гісторыі, якія мы перажывалі разам, якія павянячаны славамі Перамогай. Мы павінны асэнсоўваць, што 70 гадоў таму нашы народы разам перамаглі зло сярэдзіны XX стагоддзя. Гэтую антыгуманную, антычалавечую ідэалогію фашызму, накіраваную на прыгнёт, знішчэнне народаў і культур. Яна мела адзін градыент у сабе — вынішчэнне.

— **Ці цалкам гэту ідэалогію перамаглі ў 1945-м?**

— Не, на жаль. Сёння мы бачым, што па ўсім свеце падобныя ідэалогіі вынішчэння таксама набіраюць абароты. Гэта сённяшняя сітуацыя на Блізкім Усходзе, дзе баевікі ІДІЛ вынішчаюць хрысціянскае насельніцтва і культур-

ную спадчыну. Неафашысцкія ідэалогіі ў розных кутках свету часам атрымліваюць падтрымку мас. Такімі мерапрыемствамі, як медыяфорум, можна змагацца з гэтым злом.

— **А што Вялікая Айчынная вайна значыць уласна для вас?**

— Армяне адправілі на франты Вялікай Айчынай вайны большую частку мужчынскага насельніцтва (каля 600 тысяч), палова з якіх не вярнулася. Ніхто не задаваўся пытаннем: змагацца ці не, ісці ці не ісці? Адказ быў адназначны: навалу трэба перамагчы. Мае дзяды ваявалі на тэрыторыі Беларусі. Адзін з іх быў дэмабілізаваны, таму што атрымаў вельмі цяжкае раненне. Другі ваяваў да апошняга дня вайны ў артылерыі. Брат майго дзёда па бацьку прапаў без звестак у жніўні 1943-га. Гэта гісторыя маёй сям'і, якая пераплецена з гі-

сторыяй нашых народаў. І мая ўласная таксама. Бо, калі ты не ведаеш свае карані, твая кроў не будзе такой «здаровай». Калі ўявіць сям'ю чалавека як дрэва, мы жывімся з той спадчыны, якую карані даюць кроне — неабходную генетычную інфармацыю. Трэба разумець, што гэтая страшная вайна — перш за ўсё ўрок, які трэба ўвесь час пераасэнсоўваць. Семдзесят гадоў у разрэзе гісторыі — не такі ўжо вялікі тэрмін. Калі параўноўваць з тысячагоддзямі, якімі датуецца чалавецтва, гэта зусім няшмат. Зараз важна не паўтарыць мінулых памылак.

— **І пры гэтым не забыцца на падзвіг...**

— Сапраўды. Подзвіг, асабліва абарона Айчыны, —

важная місія для кожнага чалавека. Калі ты абараняеш цэнасную сістэму, духоўныя святыні — Радзіму, гонар, гуманнасць — гэта падтурхоўвае на новыя подзвігі. І гэта натуральна для кожнага з нас. Але лепш, вядома, каб не было патрэбы выкараняць такія антычалавечыя з'явы, як фашызм у першай палове XX стагоддзя.

— **Якім чынам «Арменпрэс» асвятляе знамянальную дату?**

— Усяго ў нас 4 праекты. Адзін з іх — плакаты ваенных гадоў Арменіі. Поўнафарматныя, каляровыя, мы выпусцілі іх асобнай кнігай і аформілі ў выглядзе вандруйнай выставы, якую возім па ўсім свеце. Таксама зрабілі цыкл матэрыялаў «Генералы Перамогі», у якім публікуем эсэ аб гэтых выбітных людзях. Стварылі віртуальную фотавыставу, што можна бачыць на нашым сайце. Акрамя таго, мы рыхтуем вялікую фотавыставу да 70-годдзя Перамогі пад эгідай «Помніць вечна». Плануем размясціць яе на ўсіх вакзалах ды аэрапортах і афіцыйна адкрыем 24 чэрвеня, якраз у дзень, калі прайшоў Парад Перамогі ў 1945 годзе ў Маскве.

Вераніка ПУСТАВІТ

КАБ ДЭЗІНФАРМАЦЫЯ НЕ ДАМІНАВАЛА НАД ІНФАРМАЦЫЯЙ

Задача прафесійных журналістаў — не дапусціць скачвання ў бездань інфармацыйных войнаў «усіх супраць усіх». Пра гэта гаворыцца ў рэзалюцыі X Беларускага міжнароднага медыяфоруму «Партнёрства ў імя будучыні: спадчына Вялікай Перамогі».

«Сучасныя канфлікты бачна сведчаць: спакуса выкарыстоўваць масмедыя як прапагандысцкі рэсурс у інфармацыйным супрацьстаянні не стала здабыткам мінулага. Інфармацыйныя правакацыі зрабіліся паўсядзённай руцінай. У такіх выпадках аб'ём дэзінфармацыі значна перавышае аб'ём аб'ектыўнай інфармацыі, што фарміруе ў людзей скажоную карціну свету», — лічаць удзельнікі медыяфоруму. Усё гэта, на іх думку, багата дыскрэдытацыяй прафесіі журналіста, стратай даверу людзей да слова. «Задача прафесійнай журналісцкай супольнасці — не дапусціць скачвання ў бездань інфармацыйных войнаў «усіх супраць усіх». Дамагаючыся гэтага можна шляхам захавання нормаў журналісцкай этыкі, выпрацавання на падставе шматгадовага вопыту, карпарацыйнай салідарнасці, мінімізацыі ўплыў імгненнай палітычнай кан'юнктуры на рэдакцыйную палітыку сродкаў масавай інфармацыі. Найважнейшае значэнне ў сучасных умовах набывае такая катэгорыя, як маральная і сацыяльная адказнасць журналістаў», — гаворыцца ў дакуменце.

У ім таксама адзначаецца неабходнасць кансалідацыі намаганняў медыя і экспертнай супольнасці розных краін свету для эфектыўнага процідзеяння сучасным выклікам і пагрозам, забеспячэння міжнароднай беспякі і справядлівага светапарадку ў імя стварэння і развіцця. Пры гэтым яны са шкадаваннем канстатавалі, што «сучасны свет не стаў больш справядлівым і беспячым». Так, узмацняецца геапалітычнае саперніцтва вядучых дзяржаў, абстрагавана сацыяльна-эканамічныя супярэчнасці, у шэрагу рэгіёнаў, у тым ліку ў Еўропе, палаюць адкрытыя ваенныя канфлікты.

«У сувязі з гэтым асаблівае значэнне набывае памяць аб Вялікай Перамозе. Тады, 70 гадоў таму, дзяржавы з рознымі ідэалогіямі і палітычнымі сістэмамі аб'ядналіся, каб супрацьстаяць агульнай пагрозе чалавецтву, якой з'яўляўся фашызм. Захаваць памяць аб той агульнай і вялікай барацьбе — святы абавязак цяперашняга і будучых пакаленняў», — сказана ў рэзалюцыі.

Удзельнікі форуму выказалі падзяку Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі, Міністэрству інфармацыі, Пастаяннаму камітэту Саюзнай дзяржавы, Выканаўчаму камітэту СНД, Міждзяржаўнаму фонду гуманітарнага супрацоўніцтва дзяржаў — удзельніц СНД за магчымасць абмеркавання актуальных пытанняў сусветнага парадку на медыяфоруме ў Мінску.

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

СТУДАТРАДЫ ЗАСТУПАЮЦЬ НА ВАХТУ

Штабам працоўных спраў БРСМ Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта арганізавана пятнаццаць студэнцкіх атрадаў. Сёлета сфарміраваны тры сервісныя і па шэсць педагагічных і сельскагаспадарчых атрадаў.

Чатыры змены трэба будзе адпрацаваць студэнтам у якасці выхавальнікаў-педагогаў у дзіцячым аздаруленчым лагерах «Зубраня» ААТ «МАЗ». Сіла сельскагаспадарчых атрадаў традыцыйна будзе скіравана на аказанне дапамогі вучэбна-даследнаму рэспубліканскаму ўнітарнаму прадпрыемству «Шчомысліца» БДУ.

ФОТА СЯРГЕЯ ПІКАНЮЧЫНА

Паслугамі сервісных атрадаў скарыстаюцца ў спартыўна-аздаруленчым комплексе «Брыганціна» БДУ, а таксама ў Рэспубліканскім навукова-практычным цэнтры анкалогіі і медыцынскай радыялогіі імя Аляксандрава. Апроч таго, адзін сервісны атрад будзе прыцягнуты для работы ў БДУ падчас прыёмнай кампаніі. Як паведамілі ў прэс-службе Белдзяржуніверсітэта, зараз таксама прапрацоўваецца пытанне па стварэнні будаўнічага атрада з ліку студэнтаў навучальнай установы з мэтай прыцягнення іх на будаўнічыя пляцоўкі Мінска.

ПРАФІЦЫТ БЮДЖЭТУ — 5,4 ТРЛН РУБЛЁЎ

Учора адбылося пашыранае пасяджэнне Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу па бюджэце і фінансах, на якім абмяркоўваўся праект закона «Аб зацвярджэнні справаздачы аб выкананні рэспубліканскага бюджэту за 2014 год».

«Мінулы год быў няпростым. Калі казаць пра выкананне даходнай часткі рэспубліканскага бюджэту, то трэба адзначыць, што гэты паказчык набліжаны да плана — 128,2 трлн рублёў, — сказала старшыня камісіі Людміла ДАБРЫНІНА. — Гэта значыць, што да фарміравання даходнай часткі мы падышлі ўзвжана. Хаця ў структуры ёсць змены. Адносна расходнай часткі былі прыняты меры па аптымізацыі выдаткаў, якія склалі ў выніку 122,8 трлн рублёў. А значыць, прафіцыт бюджэту склаў 5,4 трлн».

Падрабязнасці чытайце ў наступным нумары «Звязды».

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

ТРАГЕДЫЯ НА РЫБАЛЦЫ

Ранкам у рэанімацыю Стаўбцоўскай цэнтральнай раённай бальніцы даставілі двух мужчын з дыягназам «паражэнне электрычным токам».

Пацярпелыя плылі на лодцы па возеры каля вёскі Скамарошкі і вертыкальна паднятай вудай зачэпілі высакавольтную лінію перадач (110 кВ). Два браты — жыхары Мінска — атрымалі апёкі 50 і 20 працэнтаў паверхняй цела. Пацярпелыя знаходзяцца ў цяжкім стане.

Сяргей РАСОЛЬКА.

«СВЯТОЧНЫЯ ІКОНЫ»

У Віцебскім абласным краязнаўчым музеі прадстаўлена выстава ікон, аўтары якіх жывуць у розных краінах.

— Выстава «Святочныя іконы» — гэта вынік міжнародных майстар-класаў іканапісу, арганізаваных у Польшчы. У гарадку Навіцы (Малапольскае ваяводства) штогод праходзіць творчыя сустрэчы мастакоў з Польшчы, Украіны і Славакіі, якія працягваюць традыцыі пісання ікон. З 2011 года ў праекце ўдзельнічаюць таксама іканапісцы з Беларусі. Майстар-класы прысвечаны галоўным іконаграфічным тэмам, у ліку якіх прадстаўленне Хрыста, Багародзіцы і пасланцаў Божых Старога Завету — пракоахі і анёлаў. Арганізатары майстар-класаў, рыхтуючы чарговую сесію, прытрымліваюцца формулы сумеснай працы і малітвы іканапісцаў абодвух колаў — традыцыі Усходу і Захаду, — паведамілі «Звяздзе» ў установе культуры.

У майстар-класах узялі ўдзел звыш 50 мастакоў. Творы іканапісу ўбачылі ў розных гарадах Польшчы, Украіны больш за 15 тысяч чалавек. Цяпер такая магчымасць ёсць і ў жыхароў Віцебска і гасцей горада. Выстава будзе працаваць па 30 чэрвеня.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь выказваюць глыбокае спачуванне старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па працы і сацыяльных пытаннях Васіленку Уладзіміру Мікалаевічу ў сувязі з напатакушым яго вялікім горам — смерцю МАЦІ.

19 июня 2015 г. в 10.30 состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Брестский КСМ».

Повестка дня:

- 1) О проведении дополнительной эмиссии акций открытого акционерного общества «Брестский КСМ».
- 2) О проведении открытой подписки на акции дополнительной эмиссии.
- 3) Об утверждении краткой информации об открытой подписке на акции дополнительной выпуска.
- 4) Об утверждении проспекта эмиссии акций.

Местонахождение ОАО «Брестский КСМ»: г. Брест, ул. Гоздецкого, 28. Место проведения собрания: г. Брест, ул. Гоздецкого, 28. Время регистрации в день проведения собрания: с 10.00 до 10.30. При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителей акционера — доверенность). С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни, начиная с 12.06.2015 г. (с 14.00 до 16.00) по месту нахождения общества.

УНП 200295903 Совет директоров.

■ Карані

НІЗКІ ПАКЛОН, ЗЕМЛЯКІ!

Як адна маленькая вёска набыла сваё ўнікальнае свята

«Гэта ж аднакласніца мая! Вітаю!» — сівалосы мужчына падыходзіць да кампаніі жанчын, па чарзе цісне ім рукі і абдымае. На падворку каля бібліятэкі-музея народнай творчасці і побыту вёскі Леванова, што на Барысаўшчыне, расставлены лавы, для ганаровых гасцей стаіць стол з хлебам-соллю і кошыкам з печанымі хрушчамі. Наўкол няма мармуровых сцен і чырвоных дывановых дарожак, замест іх — высокія бярозы ды сакавітая трава пад нагамі, але такая па-сялянску простая гасціннасць прываблівае сваёй непадробнай шчырасцю і душэўнасцю. Пад музыку ансамбля «Песняры», што гучыць з калонак, людзі вітаюцца, заводзяць размовы. Сёння іх тут сабралася шмат. Такое, напэўна, бывае хіба што на Радаўніцу ды ў гэтыя чэрвеньскія дні, калі сюды прыязджаюць землякі-леваноўцы з усёй Беларусі, а здараецца — і замежжа.

Калісьці леваноўскія землі належалі царскай сям'і Раманавых. У 1885 годзе іх узяў у арэнду Вінцус Паўлюс, які заснаваў хутар Лева Нова. На Беларусі няма вёсчак з падобным лёсам, але Леванова — асаблівая. Менавіта адсюль выйшла ў свет мноства вядомых, таленавітых, мэтанакіраваных людзей. І вельмі ўсцешна, што яны не забываюць свой край.

Вяскоўцы ўспамінаюць часы, калі ў Леванове брўіла жыццё. Тут была вялікая школа, мясцовы клуб ніколі не пуставаў, хаты былі поўныя моладдзю і малечай. Цяпер жа ўсё тут ажывае хіба ўлетку, калі да старых вяскоўцаў на канікулы і ў адпачынку прыязджаюць дзеці, унукі і праўнукі.

«Шаноўныя землякі, займайце месцы!» — тым часам запрашае ў мікрафон адна з удзельніц мясцовага песеннага клуба «Субацея». Гурт заводзіць песню «С чэго пачынаецца Родина», пад гукі якой леваноўцы рассяджаюцца.

«Сённяшняя сустрэча землякоў прысвечана 130-годдзю вёсак Леванова і Шобікі», — абвешчае вядучая і па традыцыі пачынае свята з пераклічкі.

— Вуліца Лугавая, адгукніцеся! Вуліца Школьная! Зарэчная! Набярэжная! Паўднёвая! Шобікі! Паднёўка! — і на кожны, такі родны для кагосьці назоў, у адказ чуюцца ўхвальны гул.

Сённяшняя сустрэча ўжо пятая — маленькі юбілей. А пачыналася ўсё 18 чэрвеня 2011 года, калі на першы сход пад назвай «Лёсам звязаныя з Радзімай» у вёску з'ехалася больш за 200 чалавек. У 2012 годзе ўжо 250 землякоў прыехалі на другую сустрэчу, якая называлася «Абдымаюць рукі Беларусь». У наступным годзе свята «Блакітная зорка сусвету — мая дарагая зямля» сабрала больш за 300 леваноўцаў. А летась у Леванове прайшоў своеасаблівы дзень памяці «Я мару вярнуцца з вайны». Вяскоўцы захоўваюць імёны тых, хто загінуў, абараняючы сваю зямлю ад ворагаў. У Леванове падчас вайны загінуў 41 чалавек, пайшлі на фронт і вярнуліся толькі 23 чалавекі. Удовамі сталі 10 жанчын, 36 дзяцей засталіся без бацькаў... І ў гэты год юбілею Перамогі памяць тых загінулых землякі ўшанавалі хвілінай маўчання.

На шчасце, цяпер на нашай зямлі не разрываюцца снарады. Але нават у мірны час нярэдка абставіны адрываюць, раскідваюць блізкіх людзей далёка ад аднога. «У якіх краях мы б ні былі, нас усё адно цягне ў родны куток, на малую радзіму», — справядліва адзначыў старшыня Барысаўскага раённага Савета дэпутатаў Пётр НАВІЦКІ.

Леванову пашчасціла выпусціць у свет выдатных дзеечаў, дзякуючы якім вёска назаўсёды застанецца ў гісторыі. Ды і цяпер яны робяць шмат для таго, каб памяць пра яе жыла — перадаюць

любоў да родных падворкаў сваім нашчадкам, прывозяць іх сюды. Вельмі ўсцешна было бачыць каля бібліятэкі-музея гарэзлівых хлопчыкаў і дзясчатак, якія бесклапотна насіліся адно за адным, і больш сур'ёзных школьнікаў, і зусім яшчэ немаўлятак на руках у бацькоў. Таму, вітаючы гасцей свята, ураджэнка Леванова, **міністр інфармацыі Беларусі Лілія АНАНІЧ** падкрэсліла:

— Дарагія землякі! Не першы год гэта свята збірае нас у роднай вёсцы. Не першы год мы з трапятаннем чакаем яго. У гэтыя дні працягваецца гісторыя тых, хто ствараў гэты край, яна сёння ў нашых дзехах, унуках і праўнуках. І вельмі прыемна, што сёння такое вялікае кола землякоў прыехала сустрэцца і адзначыць прыгожы юбілей прыгожай вёскі. Гэта значыць, што мы са сваімі каранямі ідзем па жыцці і моцна стаім на сваёй зямлі.

Затым міністр уручыла падзяку дырэктару Барысаўскай цэнтральнай раённай бібліятэкі імя І.Х. Каладзева Галіне Слесарэнцы, а таксама ўзнагародзіла бібліятэкара сельскай бібліятэкі-музея народнай творчасці і побыту вёскі Леванова Марыю Несцяровіч. Менавіта дзякуючы ёй узнікла і жыве традыцыя сустрэч аднавяскоўцаў. Лілія Ананіч заклікала гасцей свята не забываць свой кут, нягледзячы на тое, што імклівы час разводзіць людзей у розныя бакі.

— Мой настрой — гэта настрой маіх землякоў, — падзялілася са «Звездай» міністр інфармацыі.

Міністр інфармацыі Лілія АНАНІЧ уручае падзяку Марыі НЕСЦЯРОВІЧ, якая была ініцыятарам свята.

ёсць і больш значныя ў гэтым сэнсе паселішчы. Але менавіта ў гэтым кутку, пераканана Лілія Ананіч, ёсць нейкая асаблівая атмасфера, таму што свята, якое адбываецца тут ужо пяць гадоў, нарадзілася як мясцовая ініцыятыва дзякуючы працы бібліятэкі-музея і самой Марыі Несцяровіч, якая ўсё жыццё пра жыла тут.

— Людзі адчулі сэрцам, што гэта робіцца не толькі для таго, каб сустрэцца, а каб узбагачалася жыццё нашых нашчадкаў. Я сёння на гэтым свяце са сваімі ўнукамі (дзеці, на жаль, у ад'ездзе). Унукі яшчэ не зусім разумеюць, што тут адбываецца, але, я ўпэўнена, праз гады яны захочуць сюды прыехаць, — мяркуе Лілія Станіславаўна.

Дарэчы, цяпер прыехаць у Леванова з'явілася яшчэ адна нагода: выхад кнігі «Землякі», прысвечанай 130-годдзю вёскі. Фактычна, яна створана самімі леваноўцамі — сюды ўвайшлі іх успаміны, радаслоўныя, сямейныя фотаздымкі. Ну а прафесійныя гісторыкі Аляксандр

Бялябін і Міхась Мацельскі пастараліся зрабіць твор цікавым для шырокага кола чытачоў.

— Калі рыхтавалася кніга, я пра жыла вашы лёсы, вашы жыцці, — зазначыла **Ліліяна АНЦУХ**, дырэктар выдавецтва «Чатыры чвэрці», якое выдала кнігу.

Упершыню свята на сваёй малой радзіме наведаў і **колішні міністр транспарту і камунікацый Іван ШЧЭРБА**.

— У мяне не было больш хвалюючага выступлення, чым тут, перад землякамі. Шкадую, што не прыязджаў сюды раней, калі сустрэчы толькі пачыналіся. Я вельмі ганаруся ўсімі вамі і тым, што я нарадзіўся тут, — падкрэсліў Іван Шчэрба.

Перад сялячанами выступіла жыхарка вёскі Шобікі Іна Кавалёва. Яна прачытала вершы, распавяла гісторыю сваёй сям'і і ад яе імя ўручыла падарункі — керамічныя збаны, гаршкі і спарышы — сваім вядомым землякам, а таксама падкову на шчасце — сельсавету.

У гэты ўрачысты дзень кожнага леваноўца дзень іх радавалі спевамі мясцовага клуба «Субацея», Крысціна Цыбульская, Улад Качан, Наталля Сташкевіч, Ягор Галгус. Ды што там — песня гучала з вуснаў не толькі артыстаў, але ж і простых вяскоўцаў, якія актыўна віталі выступоўцаў, падпявалі ім, а пасля і ўвогуле пайшлі ў скокі. Напрыканцы вяскоўцы і прыезджыя проста, па-зямляцку сабраліся ўсе разам за святочным сталом, цёпла пагутарылі. Успамінаў і ўражанняў ад гэтай сяброўскай сустрэчы хопіць яшчэ на доўга, да наступнага чэрвеня, калі зноў можна будзе сабрацца ўсім разам такой вялікай і такой блізкай грамадой.

Дзідзяна СЕРАДЗЮК.

Барысаўскі раён

Вы паглядзіце, як узрушаны кожны, хто ўдзельнічае ў гэтым свяце! Людзі імкнуцца абавірацца на моц роднай зямлі. Ва ўсіх свае клопаты і сваё жыццё, але кожны прыязджае сюды, каб дакрануцца да чыстых вытокаў. Таму што зямля, якая нарадзіла цябе як асобу, якая дала табе пучэўку ў жыццё, не можа не быць тваёй духоўнай апорай.

130 гадоў — невялікі адрэзак у памежжах часу,

Нараджаем па правілах

Пазітыўны вопыт Беларусі ў галіне зніжэння ўзроўню мацярынскай смяротнасці быў прадстаўлены ў Сафіі на рэгіянальнай канферэнцыі Фонду ААН у галіне народнаасельніцтва «Прасоўванне здароўя і правоў чалавека, змяншэнне няроўнасці». У нашай краіне гэты паказчык з'яўляецца самым нізкім сярод 17-ці краін еўрапейскага рэгіёна ЮНФПА і 53-х краін еўрапейскага рэгіёна Сусветнай арганізацыі аховы здароўя.

Начальнік галоўнага ўпраўлення арганізацыі медыцынскай дапамогі Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь Алены БОГДАН паведаміла падчас канферэнцыі, што за 15 гадоў удалося матываваць цяжарных на своечасовы зварот для пастаноўкі на ўлік, назіранне і выкананне рэкамендацый урача; была створана сістэма дыстансаваных рэаакцый да цяжарнасці, назіранне цяжарнай жанчыны; правядзенне родаў ажыццяўляецца ў прысутнасці акушэра-гінеколага, акушэркі, неанаталага або педыятра, пры неабходнасці запрашаецца анестэзіёлаг-рэаніматалаг.

Дзяржаўныя выплаты за пастаноўку да 12 тыдняў цяжарнасці спрыялі таму, што 98 працэнтаў цяжарных трапляюць пад назіранне акушэра-гінеколага своечасова. На амбулаторным этапе цяжарных назірае выключна гэты спецыяліст.

Зніжэнню смяротнасці ад экстрагенітальнай паталогіі спрыяла вялікая колькасць — не менш за 15 — наведванню урача акушэра-гінеколага з правядзеннем неабходных (у тым ліку ультрагукавога) даследаванняў, агляд урача-тэрапеўта (не менш за 2 разы), урачоў-спецыялістаў.

Роды на даму, а не ў стацыянары, складаюць у нас 0,16 працэнта ад агульнай колькасці, пры гэтым палова з іх прымаецца спецыялістамі хуткай меддапамогі, якія валодаюць спецыяльнымі ведамі па вядзенні родаў. Такім чынам, без кваліфікаванай дапамогі і догляду адбываецца наогул 0,08 працэнта родаў. Колькасць заўчасных родаў, акушэрскіх крывацёкаў і гістэрэктаміі зніжаецца. Усе складаныя выпадкі, якія мелі вялікую рызыку неспрыяльнага выходу, аналізуюцца.

Святлана БАРЫСЕНКА.

■ Акцыі

МАРАФОН ПРЫВУЧАЕ ЧЫТАЦЬ

Больш за 10,5 тысячы экзэмпляраў перыядычных выданняў для дзяцей сабралі супрацоўнікі Гомельскага філіяла РУП «Белпошта».

Дабрачынная акцыя «Марафон добра» праходзіла на працягу двух месяцаў — красавіка і мая. А ў сусветны дзень абароны дзяцей усе часопісы і газеты былі перададзены выхаванцам дзіцячых дамоў і сацыяльных прытулкаў. Як раскажала намеснік дырэктара Гомельскага філіяла РУП «Белпошта» Марына Перагуда, сабраную перыядыку будзе чытаць амаль тысяча дзяцей з 11 інтэрнатных устаноў Гомельскай вобласці.

Ірына АСТАШКЕВІЧ

Фота Сяргея Нікановіча.

З МУЛЯВІНЫМ У СЭРЦЫ

Уладальніца гран-пры конкурсу маладых выканаўцаў Таццяна Валахановіч узгадавана на творчасці «Песняроў»

Нацыянальны фестываль беларускай песні і паэзіі, які штогадова праходзіць у Маладзечне (раней адбываўся раз на два гады), — гэта сапраўдная з'ява ў беларускай культуры. Бо ўвага тут скіравана найперш на нацыянальнае — створанае намі і пра нас. І калі такія песні гуцаць з вялікай прыгожай сцэны амфітэатра — сваёй культурай пачынаеш ганарыцца яшчэ больш...

«БЕЛАРУСЬ НЕЗАЛЕЖНАЯ Ў ПЕСНЯХ І ВЕРШАХ»

Напярэдадні адкрыцця **міністр культуры Барыс СВЯТЛОУ** адзначыў:

— Фестываль у Маладзечне мае вялікае значэнне ў сістэме культурных мерапрыемстваў нашай краіны. Мы, безумоўна, імкнемся да таго, каб кожны фестываль быў непаўторным, меў свой асаблівы характар. Аднак форум у Маладзечне скіраваны менавіта на нацыянальную культуру, што надзвычай важна.

Сёлета на фестывалі быў сапраўдны аншлаг. На канцэрт-адкрыццё «Беларусь незалежная ў песнях і вершах» квіткі былі распрададзены яшчэ за два тыдні да пачатку. І прыходзілі сюды не толькі маладзечанцы: пасля поўначы (як завяршыўся канцэрт і салют) шматлікія аўтобусы і машыны раз'язджаліся з горада ў розных напрамках... На іншых канцэртах таксама вольных месцаў амаль не было. Бачна, што беларуская песня сёння запатрабаваная і цікавая слухачу.

Перад арганізатарамі канцэрта стаяла няпростая задача — вызначыць найлепшыя песні за больш чым 20 гадоў беларускай незалежнасці. Распачалася імпрэза песняў «Прыязджайце да нас у Беларусь», якую выконвалі Анатоль Ярмоленка і кампазітар Алег Елісееў (акампаніраваў на акардэоне). Гледачы надзвычай жыва падтрымалі гэты твор, падпявалі і прытанцоўвалі ў такт музыцы.

Яшчэ адзін эксперымент гэтага года — гэта запрошаныя артысты драматычных тэатраў, якія са сцэны чыталі вершы класікаў. Павел Харланчук-Южакоў, Валянціна Гарцуева, Алена Дуброўская, Андрэй Новікаў разам прачыталі «Дзе мой край» Уладзіміра Караткевіча, выконвалі яны і некаторыя іншыя творы. Можна па-рознаму ацэньваць такую спробу. З аднаго боку, прыемна было бачыць артыстаў найлепшых беларускіх тэатраў. З іншага, хацелася б, каб хтосьці з сучасных паэтаў займеў магчымасць выступіць перад амаль 3-тысячнай аўдыторыяй, на асветленай сафітамі шыкоўнай сцэне...

«КРАСУЙ, БЕЛАРУСЬ»

Аднак паэтам на фестывалі таксама было адведзена значнае месца. Паэтычная гасцёўня пад назвай «Красуй, Беларусь» прайшла ў Палацы культуры горада. Міко-

ла Шабовіч, Віктар Шніп, Анатоль Зэкаў, Дзмітрый Пятровіч, Таіса Трафімава, Таццяна Атрошанка і многія іншыя дзяліліся з прысутнымі сваімі паэтычнымі творами і бачаннем свету.

Паэт Навум Гальпяровіч, які вёў імпрэзу разам з галоўным рэдактарам штотыднёвіка «ЛіМ» Таццянай Сівец, адзначыў, што выступленне кагосьці з паэтаў на вялікай сцэне насамрэч стала б яскравай з'явай. Аднак для гэтага трэба не толькі мець добрыя вершы, але і ўмець іх прыгожа падаць — прачытаць. Сярод магчымых «прэтэндэнтаў» на такі выступ ён вылучыў Алеся Бадака, які не толькі піша пранікнёныя тэксты, але і ўдала дэкламуе сваю творчасць.

«ЛЯ ВЫТОКАЎ — КЛАСІКА...»

Заснавальнікам фестывалю, які распачаўся ў 1993 годзе, з'яўляецца прафесар **Міхаіл ФІНБЕРГ**. Ад самага пачатку фестывалю і да сённяшніх дзён ён з'яўляецца актыўным арганізатарам, штогадова прыязджае сюды са сваім аркестрам. Маэстра таксама звярнуў увагу на тое, што нацыянальныя паэзіі і музыка вельмі ўзаемазвязаны:

— За гады фестывалю мы выхавалі новае пакаленне слухачоў і выканаўцаў на беларускай эстрадзе. Цудоўныя кампазітары — Ігар Палівода, Валерыя Івановіч, Эдуард Зарыцкі і многія іншыя — пісалі свае творы; ствараліся новыя аранжыроўкі. І мы з гонарам можам сказаць, што маем сёння сапраўднае суквецце беларускай музыкі. А ўсё таму, што паэзія Максіма Багдановіча, Янкі Купалы, Якуба Коласа, Аркадзя Куляшова, Уладзіміра Караткевіча, Адама Міцкевіча, Адама Русака і многіх іншых (усяго 38 класічных беларускіх паэтаў) проста не маглі нас не хваляваць, не прыцягваць, не натхняць на стварэнне новых праграм...

ТАЛЕНТ З ЭНЕРГЕТЫКА

Пад кіраўніцтвам Міхаіла Фінберга ўжо традыцыйна праходзіць і конкурс маладых выканаўцаў. Гэта адзін з надзвычай важных этапаў фестывалю, бо на ім маладое пакаленне пераймае традыцыю спяваць беларускія песні, бо менавіта тут запальваюцца новыя беларускія зорчкі...

Сёлета ўладальніцай гран-пры конкурсу маладых выканаўцаў і спецыяльнага прызга імя Уладзімі-

ра Мулявіна (хрустальнай статуэткі ў выглядзе гітары) стала прадстаўніца Мінскай вобласці Таццяна Валахановіч. Першае месца заняў Мікіта Касцюкевіч з Мінска, які цяпер з'яўляецца салістам Маладзёжнага тэатра Эстрады і абноўленага ансамбля «Верасы». Другое месца раздзялілі прадстаўнікі Брэсцкай вобласці Андрэй Цямчык і Лізавета Войтуль. На трэцім прыступцы разам апынуліся прадстаўнікі Гродзенскай вобласці Яўген Захарка і мінчанін Дзмітрый Нікіцін.

Уладальніца гран-пры Таццяна ВАЛАХАНОВІЧ падзялілася з карэспандэнтам «Звязды» сваімі эмоцыямі:

— Для мяне гэтая перамога асабліва важная, бо я вельмі люблю «Песняроў». Уладзімір Мулявін — незвычайны чалавек у беларускай культуры, бо, з'яўляючыся ўраджэнцам Свядлоўска, ён стаў першым, хто прасунуў беларускі фальклор і беларускую мову на эстраду. Гэта вельмі значная фігура. Таму трымаць у руках прыз, які носіць яго імя, для мяне надзвычай каштоўна.

Варта дадаць, што ў Мінскім каледжы мастацтваў (які дзяўчына скончыла з адзнакай) яе дыпломная праца таксама была прысвечана творчасці Уладзіміра Мулявіна. Цяпер маладая спявачка вучыцца на другім курсе Беларускага ўніверсітэта культуры і мастацтваў па спецыяльнасці «Эстрадны вакал» (завочнае аддзяленне). А працуе яна па размеркаванні ў пасёлку Энергетык Дзяржынскага раёна, дзе кіруе вакальнай студыяй, у якой вучыць спяваць дзетак з 5 гадоў.

Дарэчы, з Энергетыка хварэць за Таццяну прыехала вялікая група падтрымкі. Яны цяроўліва чакалі сваю пераможцу, пакуль тая пагутарыць з журналістамі, і ўжо далёка пасля поўначы шчыра адорвалі абдымкамі, віншаваннямі і кветкамі...

«ПРЫ ЛЮБЫМ РАСКЛАДЗЕ Я НЕ СПЫНЮСЯ...»

Хтосьці можа падумаць, што заваяванне гран-пры — гэта часткова шанцаванне. Аднак, пагутарыўшы з выкладчыцай сёлетняй пераможцы — кампазітарам Аленай Атрашкевіч, стала зразумела, што за гэтай удачай стаіць вялізная праца.

Рыхтавацца да конкурсу ў Маладзечне яны пачалі за год. Спачатку прадумалі вобраз — чым будучы здзіўляць журы і гледачоў. Спе-

Пераможца не стрымлівала эмоцый.

цыяльна для Таццяны кампазітар напісала песню на словы Людмілы Войнавай і Таісы Трафімавай. Атрымаўшы эстрадны раманс. І тое, як пранікнёна яго выканала спявачка, адразу выдзеліла яе сярод іншых удзельнікаў.

З аднаго боку, прыемна было бачыць артыстаў найлепшых беларускіх тэатраў. З іншага, хацелася б, каб хтосьці з сучасных паэтаў займеў магчымасць выступіць перад амаль 3-тысячнай аўдыторыяй, на асветленай сафітамі шыкоўнай сцэне...

Другая песня таксама была напісана адмыслова для канкурсанткі. Гісторыя з'яўлення гэтага твора ў нечым асабліва. 10 гадоў таму паэт Мікола Шабовіч падарыў Алене Атрашкевіч свой зборнік. Калі пачалі рыхтавацца да конкурсу і шукаць песню, кампазітар прынесла спявачцы гэтую кнігу і параіла самой пачытаць — раптам нешта закрала душу... І яны знайшлі два прыблізна ў адзін час напісаныя вершы. Калі злучылі іх, атрымалася гісторыя, напісаная зразумелай мовай, але і з пэўнай загадкай... Каб гледачу можна было самому дадумаць: спявачка пакутуе ці яна ўсё-такі шчаслівая ў гэтых пакутах?..

Пасля стварэння кампазіцыі яны яшчэ доўга «шліфавалі» іх выкананне. Ёсць і свае вакальныя «фішачкі», якія, праўда, раскрываць не сталі. **Кампазітар Алена АТРАШКЕВІЧ** дадала:

— Новая беларуская эстрада патрабуе таго, каб на сцэну выходзілі

адукаваныя музыкі. Мы змагаліся не за гран-пры, а за радасць паказаць сябе на сур'ёзнай маладзечанскай сцэне. Нам вельмі хацелася б, каб былі роўныя па сілах супернікі і каб іншыя канкурсанты, безумоўна таленавітыя, не здаваліся, а працягвалі ісці наперад. Сёння перамагла Таццяна Валахановіч, але заўтра кожны з іх можа аказацца на яе месцы... Атрымаць вікторыю Таццяне дапамаглі ўпартасць, жаданне дамагчыся выніку, нягледзячы на тое, здаровы ты ці хворы, спрыяе ўдача або не, як цябе бачыць журы... Мне здаецца перамагае той, хто аказваецца на некалькі галоў вышэйшым за свайго суперніка... Таццяна вельмі ўдумлівая: працуючы над песнямі, яна разважае над кожным словам. Яна не з тых дзяўчат, што, атрымаўшы гран-пры, будуць казаць: «Я ўжо зорка, я ўсяго дасягнула». Яна будзе і далей працаваць над сабой, гэта дакладна.

Кампазітар па сакрэце расказала карэспандэнту «Звязды», што, калі журы пайшло раіцца і падводзіць вынікі, Таццяна даслала ёй sms-паведамленне з такім тэкстам: «Пры любым раскладзе я не спынюся. Я буду працаваць далей. Я шчаслівая, што была на гэтай сцэне».

Дарэчы, у мінулы раз гран-пры конкурсу ў Маладзечне атрымала іншая выхаванка Алены Атрашкевіч — Аліна Молаш. Відавочна, мы маем справу з новай выдатнай школай падрыхтоўкі беларускіх артыстаў, і стварэння прыгожых песень таксама, бо іх у скарбонцы Алены Атрашкевіч надзвычай шмат.

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ.
Маладзечанскі раён.

Народны артыст Беларусі Эдуард ХАНОК і міністр культуры Барыс СВЯТЛОУ.

■ 3 першых вуснаў

ЛЕС ДЛЯ ЛЮДЗЕЙ, АЛЕ І ЛЮДЗІ — ДЛЯ ЛЕСУ

Лясная галіна — адзін з найбольш важных для Беларусі напрамкаў пасля сельскай гаспадаркі. Яна аказвае істотны ўплыў на развіццё сумежных галін народнагаспадарчага комплексу краіны і ўносіць важкі ўклад у забеспячэнне эканамічнай бяспекі.

У БЕЛТА адбылася анлайн-канферэнцыя з удзелам першага намесніка міністра лясной гаспадаркі **Аляксандра КУЛІКА**, падчас якой былі дадзены адказы на шматлікія пытанні, што датычацца выкарыстання і аховы лясоў. Прапануем увазе чытачоў найбольш цікавыя і актуальныя моманты з той размовы.

ФОТА БЕЛТА.

ВАКОЛ ГАРАДОЎ УГОДДЗІ ВЫСЯКАЦЬ НЕ БУДУЦЬ

«Пасля прыняцця праекта новага Ляснога кодэкса Палатай прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь у першым чытанні праект зведзе пэўныя змены. Асноўныя з іх, з улікам прапаноў дэпутатаў, навукоўцаў-лесаводаў, іншых зацікаўленых бакоў закранулі размеркаванне лясоў па групам і катэгорыях ахоўнасці ў залежнасці ад функцыянальнага дзялення. Мы, як Расія і нашы суседзі — краіны Еўрапейскага саюза, скасоўваем групы лясоў і акцэнтуюм увагу на катэгорыях лясоў, рэжымах вядзення гаспадарчай дзейнасці ў той ці іншай катэгорыі ў залежнасці ад функцый, якія выконваюць лясы, а таксама з улікам іх рацыянальнага выкарыстання, балансу экалагічных сацыяльных і эканамічных інтарэсаў краіны. З улікам пазіцыі Мінпрыроды мы ўзмацняем экалагізацыю вядзення лясной гаспадаркі, пашыраем інструменты экалагічнага лесакарывання шляхам больш шырокага ўкаранення сістэм несуючальных высечак галоўнага карывання, сумесна з навукоўцамі прапрацоўваем пытанне павышэння ўзросту высечак насаджэнняў.

З улікам таго, што лясное заканадаўства ў пэўнай ступені закранае інтарэсы нашых грамадзян, і ў СМІ часта ўзнікаюць спрэчкі адносна прымянення новых нормаў, і ў прыватнасці шырыні зялёных зон вакол гарадоў, хачу ўнёсці яснасць: ніхто вакол гарадоў не збіраецца высакаваць лясы,

і тым больш аддаваць лясныя тэрыторыі пад забудову. Наадварот, новы кодэкс накіраваны на захаванне і павелічэнне плошчы лясоў і лясістасці краіны, узмацненне аховы і абароны лясных насаджэнняў. А што тычыцца шырыні зялёных зон вакол гарадоў, то гэты нарматыў устанавіваецца не лясным заканадаўствам, а ў адпаведнасці з патрабаваннямі па распрацоўцы горадабудаўнічай праектнай дакументацыі, і падыходы ў гэтым пытанні з пункту гледжання экалогіі і санітарных нормаў даволі жорсткія, і яны не змяняюцца».

А вось грыбнікоў павінен расчараваць — маласнежная зіма і сухая вясна не спрыяюць багатаму ўраджаю грыбоў. Аднак усё вырашыць далейшае надвор'е і колькасць ападкаў.

ПРАЦА ПА ВЫМАННІ ДЗІКА ПРАЦЯГНЕЦЦА

«Праца па змяншэнні колькасці папуляцыі дзіка ў Беларусі вядзецца з 2013 года. З гэтага часу колькасць гэтага віду скарачана больш чым на 90 працэнтаў і складае каля 8 тысяч асобін. Пры гэтым шчыльнасць дзіка вельмі мала — практычна адна асобіна на 400 тысяч гектараў, што ўскладняе яго здабычу, бо знайсці на такой плошчы адну жывёлу значна складаней.

Нельга сцвярджаць, што пасля адстрэлу існуючай колькасці дзіка мы завершым працу па яго выманні. У прыродзе не бывае пустых нішаў, да таго ж уплыў аказвае міграцыя з суседніх краін, ёсць цяжкадаступная багністая мясцовасць. Але гэтая праца праводзіцца, з 1 сакавіка па 1 чэрвеня гэтага года здабыта дзіка ў цэлым па краіне склала 4 725 асобін. Найбольш нізкія тэмпы вымання ў Магілёўскай вобласці — здабыта 29 працэнтаў дзіка ад улічнай колькасці.

Пакуль Часовае палажэнне аб асаблівым рэжыме выкарыстання рэсурсаў дзіка на тэрыторыі Беларусі адназначна будзе дзейнічаць. Бо ад гэтага залежыць харчовая бяспека краіны, паколькі пераносчыкам АЧС з'яўляюцца менавіта дзікі. Увесну і ўлетку насельніцтва больш актыўна наведвае лясы — людзі збіраюць ягады, грыбы, яны могуць перанесці вірусную хваробу ў населеныя пункты, а затым і ў свінагадоўчыя комплексы».

Праўда, змяншэнне колькасці папуляцыі дзіка адмоўна адбілася на ўзроўні даходаў ад паляўнічага турызму.

«Ставіцца задача, каб больш за палову даходаў ад паляўнічай гаспадаркі прыносіла не здабыча зверна, а спадаможныя паслугі — пракаваныя ў паляўнічых комплексах, экалагічны турызм, экскурсіі. Летась лесапаліўнічыя гаспадаркі зарабілі на правядзенні паляўнічых тураў для замежнікаў 11 мільярдаў (або 34 працэнты ад усіх даходаў вядзення гаспадаркі), за чатыры месяцы бягучага года — практычна 1 мільярд. Цяпер колькасць замежных паляўнічых, якія

ФОТА АЛЕКСАНДРА КУЛІКА.

жадаюць наведаць Беларусь, змяняецца. Гэта звязана з тым, што на тэрыторыі краіны практычна адсутнічае асноўны від трафейнай дзічыны — дзік. Гэты від палявання быў вельмі папулярны сярод расіян. Сваю ролю адыграла і сітуацыя на фінансавым рынку Расіі».

СТРАТЭГІЯ — ВІДЭАНАЗІРАННЕ І ФОТАФІКСАЦЫЯ

Для своечасовага выяўлення пажараў Міністэрства лясной гаспадаркі мела намер цалкам пакрыць тэрыторыю лясога фонду пажараў ад аднаго, што не дазваляе там, дзе вялікіх суцэльных масіваў лесу (напрыклад, Гарадоцкі лясгас у Віцебскай вобласці, Пружанскі лясгас у Брэсцкай), пакрыць усю тэрыторыю. Камера відэаназірання глядзіць на адлегласці прыкладна 15-20 кіламетраў, а ёсць месцы, дзе ў нас лясніцтвы адно ад аднаго здзяцця на большай адлегласці. Зараз мы прымаем рашэнне аб будаўніцтве дадатковых пажара-назіральных вышак або мачтаў, на якія можна будзе ўсталёўваць сістэмы відэаназірання, праводзім геадэзічныя работы. Гэта будзе невялікая колькасць — да 50 дадатковых мачтаў, і тады мы зможам пакрыць цалкам усю плошчу.

Акрамя таго, у нас актыўна цяпер усталёўваюцца камеры фотафіксацыі, асноўная частка — для кантролю за парушальнікамі прыродаахоўнага заканадаўства: выкіданне смецця, наведванне ў забаронены час лясоў; але разам з тым па камерах фотафіксацыі мы можам адсачыць, якія машыны, механізмы і людзі знаходзіліся ў месцы ўзнікнення пажару. Такіх камер закуплена ўжо 415, праца новая, мы толькі сёлета яе пачалі. І ўжо ў нас 22 зафіксаваныя камерамі

на-назіральных вышак сістэмамі відэаназірання — сябе апраўдвае. Плюс дакладнае ўзаемадзеянне з МНС, што дазваляе трымаць сітуацыю пад кантролем.

Па стане на 1 красавіка лясгасы для назірання за лясным фондам выкарыстоўваюць 523 пажара-назіральныя вышкі і мачты, на якіх устаноўлена 345 сістэм відэаназірання. На жаль, цалкам пакрыць тэрыторыю лясога фонду нам пакуль не ўдаецца. Прычына — рэльеф мясцовасці і размяшчэнне некаторых лясніцтваў на вялікіх адлегласцях адно ад аднаго, што не дазваляе там, дзе вялікіх суцэльных масіваў лесу (напрыклад, Гарадоцкі лясгас у Віцебскай вобласці, Пружанскі лясгас у Брэсцкай), пакрыць усю тэрыторыю. Камера відэаназірання глядзіць на адлегласці прыкладна 15-20 кіламетраў, а ёсць месцы, дзе ў нас лясніцтвы адно ад аднаго здзяцця на большай адлегласці. Зараз мы прымаем рашэнне аб будаўніцтве дадатковых пажара-назіральных вышак або мачтаў, на якія можна будзе ўсталёўваць сістэмы відэаназірання, праводзім геадэзічныя работы. Гэта будзе невялікая колькасць — да 50 дадатковых мачтаў, і тады мы зможам пакрыць цалкам усю плошчу.

Акрамя таго, у нас актыўна цяпер усталёўваюцца камеры фотафіксацыі, асноўная частка — для кантролю за парушальнікамі прыродаахоўнага заканадаўства: выкіданне смецця, наведванне ў забаронены час лясоў; але разам з тым па камерах фотафіксацыі мы можам адсачыць, якія машыны, механізмы і людзі знаходзіліся ў месцы ўзнікнення пажару. Такіх камер закуплена ўжо 415, праца новая, мы толькі сёлета яе пачалі. І ўжо ў нас 22 зафіксаваныя камерамі

парушальнікі. Усе матэрыялы пададзены для вядзення адміністрацыйнага працэсу».

СЕЗОН ЧАКАЕЦЦА ЯГАДНЫМ, АЛЕ БЕЗ ГРЫБОЎ?

Не за гарамі сезон збору ягад і грыбоў. Якія прагнозы даюць спецыялісты адносна іх «ураджаю» сёлета?

«Спрагназаваць канчатковы ўраджай складана. Адзінае, што можна адзначыць, гэта досыць спрыяльную вясну для цвіцення ягаднікаў. Такім чынам, ураджай ягад павінен быць нядрэнным. Калі браць раён ад Стоўбцаў да Лагойска, Крупак, Барысава, то ў гэтых месцах вельмі добра квітнеюць суніцы, ягада будзе. Чарніцы таксама. Пра журавіны казаць можна будзе пазней. А вось грыбнікоў павінен расчараваць — маласнежная зіма і сухая вясна не спрыяюць багатаму ўраджаю грыбоў. Аднак усё вырашыць далейшае надвор'е і колькасць ападкаў.

Важна памятаць, што нарыхтоўка і збор дзікарослых ягад і грыбоў павінны рабіцца спосабамі, якія не наносзяць шкоду ягаднікам і грыбніцам. Пры зборы ягад забараняецца прымяненне механічных прыстасаванняў (шуфлікі, грабянцы і да т.п.), якія наносзяць пашкоджанні зараснікам ягаднікаў і зніжаюць ураджай у наступныя гады. Каб пазбегнуць пашкоджання грыбніцы пры зборы грыбоў, іх неабходна зразаць нажом ці асцярожна выкручваць без парушэння ляснога подсілу. Разграбца яго з мэтай пошуку грыбоў, асабліва пры нарыхтоўцы лісічак, забараняецца».

**Падрыхтаваў
Сяргей РАСОЛЬКА**

■ А не шкодзь!

«ГОРКАЯ» ЮШКА ВЫПУСКНІКА...

На возеры Апліса супрацоўнікі **Браслаўскай міжрайінспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету затрымалі чарговых браканьераў. Інфармацыя, што ў гэтым месцы ловаць сеткамі, перыядычна наступала дзяржінспектарам, аднак узяць парушальнікаў з доказам віны было не проста...**

Прасядзеўшы ў засадзе ўсю ноч, нарэшце на святанні супрацоўнікі інспекцыі ўбачылі, як на вадзе з'явілася лодка. Пафарбаваная ў ярка-чырвоны колер, яна не магла застацца незаўважанай. Пакуль два парушальнікі — мужчына і юнак — выбіралі сетку, інспектары бліжэй падараліся да месца, дзе лодка магла прыстаць да берага. Тут, як высветлілася, дзяжурлы жанчына, — маці маладога чалавека. Апошні аказаўся выпускніком мясцовай школы, а другі браканьер — хыхаром суседняй вёскі, сябрам сям'і.

Невялікай сеткі хапіла парушальнікам, каб вылавіць дзясць буйных ліней. Як сказала прэс-сакратар Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь Вольга Грамовіч, кожная асобіна гэтага віду, здабытая незаконным спосабам, ацэньваецца ў 1 мільён 80 тысяч рублёў. А ў першы раз неарастай забароны — утрая даражэй. Цяпер браканьерам давядзецца пакрыць шкоду на 32,4 мільёна рублёў, а выпускніку замест уступнай кампаніі яшчэ і правесці лета ў судовых інстанцыях, бо ў дачыненні да браканьераў ужо заведзена крымінальная справа.

ІНСПЕКТАРЫ ДАСТАЛІ ЗБРОЮ...

Работнікам Баранавіцкай міжрайінспекцыі стала вядома, што ў лясным масіве паблізу вёскі Свяціца Ляхавіцкага раёна праводзіцца незаконнае паляванне. Калі дзяржінспектары прыбылі на месца, там разгарнулася сапраўдная дэтэктыўная гісторыя з пагоняй, стрэлам і затрыманнем.

— З лесу выйшлі тры ўзброеныя паляўнічыя. Пры затрыманні яны спрабавалі ўцячы. Начальнік інспекцыі кінуўся за адным з мужчын, які бег са стрэльбай у руках (потым высветлілася, што зараджанай) і ўвесь час азіраўся. Начальнік дастаў пісталет і папярэдзіў, што можа выкарыстаць зброю. Пры гэтым ён, пазнаўшы ўцекача ў твар, назваў яго па прозвішчы, — расказала падрабязнасці здарэння карэспандэнт «Звязды» прэс-сакратар Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь Вольга Грамовіч. — У гэты самы час інспектар, пераследуючы другога ўцекача, зрабіў папярэджны стрэл у паветра з аўтамата. Але гэта толькі дадала апошняму дадатковага паскарэння — яму ўдалося збегчы. Затрыманы начальнікам інспекцыі быў хыхар Ляхавіч. У яго канфіскавалі стрэльбу і 13 патронаў. Асобу другога ўцекача ўстанавілі ў міліцыі па фота: інспектар, які яго пераследаваў, заўважыў, што той меў пры сабе шматзарадную зброю, уладальнікаў якой у раёне зусім няма. Асоба трэцяга ўцекача ўстанавілі па фота. Парушальнікам за непадпарадкаванне службовым асобам пагражае штраф да 9 мільёнаў рублёў. Апроч таго, кожны з іх адкажа і за ўдзел у незаконным промысле.

ПАСПРАБАВАЎ БІЦЦА

У Быхаўскім раёне нецвярозы браканьер кіннуўся ў бойку... да інспектараў аховы жывёльнага і расліннага свету і супрацоўнікаў Дзяржаўтайнспекцыі.

— У парушальніка здалі нервы: мала таго, што зламаўся аўтамат, на якім ён з хаўрусніка перавозіў незаконны ўлоў, і давялося выклікаць буксір, дык яшчэ і праваахоўнікі з'явіліся, — распавяла прэс-сакратар Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь Вольга Грамовіч. — На гэта хыхар Магілёва, які займаўся браканьёрствам пры дапамозе сеткі ў пойме Дняпра, яўна не разлічваў. Пра незаконны промысел сведчылі знойдзеныя ў багажніку прылады лоўлі з рыбай. Парушальнікам давядзецца заплаціць за яе 27,5 мільёна рублёў кампенсацыі шкоды плюс буйны штраф. Нецвярозага браканьера атрымалася супакоіць толькі пры дапамозе наручнікаў. За бойку ён можа быць прыцягнуты да крымінальнай адказнасці.

Сяргей РАСОЛЬКА

■ Агульная выгада

ПРАЕКТЫ НЕ БУДУЦЬ ЦІСНУЦЬ НА БЮДЖЭТ

Па словах міністра эканомікі **Уладзіміра ЗІНОЎСКАГА**, развіццё індустрыяльнага асяроддзя Беларусі дазваляе выкарыстоўваць механізмы дзяржаўна-прыватнага партнёрства. Гэтая заява прагучала падчас адкрыцця дзясятага пасяджэння міжведамаснага інфраструктурнага савета. Такая мадэль супрацоўніцтва мае на ўвазе аб'яднанне намаганняў дзяржавы і бізнесу, што дазваляе рэалізоўваць важныя сацыяльныя праекты з выкарыстаннем інавацый, капіталу і рэсурсаў прыватнага бізнесу без перагрузкі дзяржаўнага бюджэту.

Міністр эканомікі адзначыў, што яшчэ тры гады таму некаторыя міжнародныя арганізацыі ацэньвалі магчымасць развіцця дзяржаўна-прыватнага партнёрства ў Беларусі як вельмі малую.

«Але сёння эксперты ўпэўнены канстатуюць значны прагрэс у гэтым кірунку. На працягу трох апошніх гадоў у Беларусі была распрацавана канцэпцыя закона «Аб дзяржаўна-прыватным партнёрстве». І цяпер у Палаце прадстаўнікоў праект гэтага закона чакае разгляду», — канстатаваў міністр эканомікі.

Таксама ў адпаведнасці з рэкамендацыямі міжнародных экспертаў створаны Міжведамасны інфраструктурны каардынацыйны савет і Цэнтр

дзяржаўна-прыватнага партнёрства, які працуе ў НДЭІ Мінеканомікі. Акрамя таго, рэалізуецца праект ЕС/ПРААН «Умацаванне нацыянальнага патэнцыялу ў галіне прымянення механізмаў дзяржаўна-прыватнага партнёрства ў Рэспубліцы Беларусь». Зараз распрацоўваецца нацыянальны план, які паслужыць эфектыўным інструментам ацэнкі інфраструктурных патрэб краіны і вызначэння крыніц іх фінансавання.

Галоўным вынікам працы Уладзіміра Зіноўскага назваў ухвалены прапановы для падрыхтоўкі пілотных праектаў дзяржаўна-прыватнага

партнёрства. А гэта доўгатэрміновыя праекты ў сферы дарожнага будаўніцтва, аховы здароўя, пытанні перапрацоўкі адходаў, малой аднаўляльнай энергетыкі. Агульны бюджэт гэтых праектаў — больш за 1 млрд долараў, з варыяцый ад 35 да 350 млн. Адзін з іх — рэканструкцыя аўтамабільнай дарогі М-10 на мяжы Расійскай Федэрацыі (Селішча) — Гомель — Кобрын. Таксама мяркуецца будаўніцтва Бешанковіцкай ГЭС на Заходняй Дзвіне ў Віцебскай вобласці і рэканструкцыя гарадской клінічнай бальніцы №3 у Гродна пад

абласны клінічны анкалагічны дыспансер. Акрамя таго, плануецца пабудаваць завод для спальвання смецця цеплавой магутнасцю да 1,2 МВт і электрычнай магутнасцю да 1,0 МВт у Бабруйску; магістральную вуліцу ў Гомелі працягласцю 41,35 км з улікам будаўніцтва моста праз раку Сож і пяці пучэправадаў; дзіцячыя дашкольныя ўстановы адукацыі ў рэгіёнах Мінскай вобласці; у першую чаргу гісторыка-культурнага комплексу «Брэст» у межах вонкавых абарончых валоў Брэсцкай крэпасці.

■ Дзяржава і бізнес

РЭЦЭСІЯ ЁСЦЬ, А ВЫХАД?

У складанай эканамічнай сітуацыі яго можна знайсці толькі аб'яднаўшы намагання

Аналітыкі Рэспубліканскай канфедэрацыі прадпрыемстваў лічаць, што сённяшні настрой беларускай эканомікі з'яўляецца рэцэсіўным. У пачатку бягучага года дзелава супольнасць вяла перамоў з уладам аб мінімізацыі наступстваў тых фінансавых складанасцей, якія ўзніклі. Працягваюць рабіць гэта і зараз. Знайсці магчымы выхад неабходна ўсім слаям насельніцтва, бо зніжэнне тэмпаў эканамічнага росту адчувае кожны.

■ НАТУРАЛЬНЫ АДБОР

Як адзначае старшыня Рэспубліканскай канфедэрацыі прадпрыемстваў Уладзімір Карагін, беларускі ўрад прыслухоўваецца да дзелавай супольнасці, але абодвум бакам неабходна супрацоўнічаць больш актыўна.

«Не так даўно мы накіравалі ўраду Нацыянальную платформу бізнесу-2015. Атрымалі пісьмовы водгук у выглядзе даручэння міністру эканомікі ўлічваць як прапановы пры распрацоўцы ўсіх дзяржпраграм. І мы не можам сказаць, што дыялог паміж бізнесам і ўладай адсутнічае», — падкрэсліў Уладзімір Карагін.

Аднак, нягледзячы на ўсе дзеянні, бізнесмены лічаць, што перамены на заканадаўчым узроўні павінны павялічваць тэмпы. У адваротным выпадку сутыкненне з крызісамі будзе яшчэ больш сістэматычным.

Згодна з інфармацыяй аналітыкаў, перыяд 2000-2008 гадоў можна назваць залатым часам беларускай эканомікі. А гэта добрыя тэмпы эканамічнага росту — 8% у год, прамысловасці — 9%. Апошнюю пяцігодку можна назіраць іншыя лічбы. Сёлета канстатуюцца адмоўныя тэмпы эканамічнага росту. Прычым ад аптымістычнага падзення ВУП на 0,3%, да песімістычнага прагнозу — на 3%. Але, на думку бізнес-супольнасці, не варта баяцца цыклічнасці крызісаў. Ёсць сусветная тэндэнцыя да іх узнікнення кожныя 10-12 гадоў, а ў дадзены момант адзначаецца падзенне сусветных коштаў на 26-28%. У перыяд крызісу выяўляюцца лішнія аб'ёмы вытворчасці і прамысловыя структуры, якія паспелі састарэць. Прадаваць прадукцыю, як некалькі гадоў таму, будзе прымальна больш цяжка. Попытам будучы карыстацца толькі найбольш запатрабаваныя і канкурэнтныя тавары.

■ ШТО ПЕРАШКАДЖАЕ ПЕРАМЕНАМ?

Па словах намесніка дырэктара па навуцы «Цэнтра сістэмнага аналізу і стратэгічных даследаванняў НАН Беларусі», Георгія Грыца, для рэзкіх перамен у эканоміцы ёсць два не-

пераадольныя фактары. Першы — сацыяльны наступствы структурных рэформаў. І другі — сумная сітуацыя з дзяржаўнымі фінансамі.

«Да канца года золатавалютны рэзерв Беларусі чакаецца ў памеры 2,5 млрд долараў. Калі супаставіць гэтую лічбу з 12 млрд укладаў фізічных асоб і сукупным доўгам у памеры каля 40 млрд долараў, то гэта паказвае, наколькі складаная сёння сітуацыя. Зараз мы чуем, што вінаваты знешнія фактары. Але нельга спісваць з рахункаў і нашы праблемы, кшталту планавай дырэктывы эканомікі, нізкага кадравага патэнцыялу, нізкага аналітычнага забеспячэння, слабага менеджменту», — растлумачыў Георгій Грыц.

На думку намесніка старшыні Пастаяннай камісіі па эканамічнай палітыцы Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Уладзіслава Шчэпава, прычыны крызісу сапраўды шматгранныя.

«Справа яшчэ і ў недастатковай адпаведнасці эканамічнай палітыкі тым знешнім умовам, якія цяпер склаліся. Буйныя прадпрыемствы прамысловага комплексу, што першапачаткова праз свае выдаткі кіравання не маглі хутка адаптавацца, былі завязаны на гандаль з Расіяй. Канцэнтрацыя экспарту туды занадта вялікая. Можна таксама вылучыць нездавальняючы менеджмент у адносінах да тых патрабаванняў, якія выстаўляюць заходнія эксперты. Не хапае супрацоўнікаў з веданнем замежных моў на прадпрыемствах», — растлумачыў Уладзіслаў Шчэпаў.

■ ПРАМЫСЛОВАЯ ТАЛАКА

Таксама ён бярэ пад увагу неабходнасць задумацца і пра тое, што існуе паняцце адзінай прамысловай палітыкі.

«Мы сумесна павінны накіроўваць свае намагання на павелічэнне экспарту ў трэці краіны, а не змагацца адзін з адным на аднолькавым канкурэнтным узроўні», — адзначыў намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па эканамічнай палітыцы.

Прадстаўнікі дзелавай супольнасці, выказваючы сваё меркаванне, неаднаразова падкрэслівалі, што ў гэтым крызісным становішчы вінаваты слабы менеджмент беларускіх прадпрыемстваў. З прычыны гэтага прагучала таксама прапанова аб стварэнні спецыяльных цэнтраў для перанавучання наяўных спецыялістаў. Уносілі прапановы і на конт таго, каб некаторыя буйныя беларускія прадпрыемствы разам з замежнымі партнёрамі праводзілі бясплатную аналітыку. І толькі пры атрыманні прыбытку выплачвалі б яго частку замежным спецыялістам.

Ілья КРЫЖЭВІЧ

■ Курсавая розніца

ПРЫВЫКАЙЦЕ ДА ЗМЕНЛІВАСЦІ

Фінансавы эксперт лічыць, што курс айчынай валюты цяпер не будзе статычным

За апошні тыдзень беларускі рубель значна знізіўся да кошыку валют. Толькі за ўчарашні дзень падзенне склала 0,48%. З чым гэта звязана? З такім пытаннем карэспандэнт «Звязды» звярнуўся да старшага аналітыка FOREX CLUB у Беларусі Валерыя Палхоўскага.

— У першую чаргу трэба адзначыць, што апошнім часам адбылося значнае паслабленне расійскага рубля. Ён з 49 рублёў за долар упаў да 56. Гэта каля 15%. А беларускі рубель прывязаны да кошыка валют, дзе 40% займае расійская валюта. І адносна яе беларускі рубель вагаецца каля адзнакі ў 270. Так што паслабленне беларускага рубля я звязваю бы з валютай нашай усходняй суседкі. А вось ужо з расійскім рублём ёсць некалькі фактараў — напрыклад, цэны на нафту зноў крыху ўпалі. Памятаеце, мы дайшлі да 15 500 за долар, а пасля рубель умацаваўся да 14 500. І гэта адбывалася менавіта ў той момант, калі расійскі рубель умацоўваўся, — распавядае Валерыя Палхоўскі. — І нічога нечаканага ў паслабленні айчынай валюты няма. Тым больш, я не звязваю бы гэта з тым, што пачаліся таргі па новых правілах. Калі б на біржы адбываліся нейкія тэндэнцыі, якія не задавальнялі б Нацыянальны банк, то ён мог выступіць з інтэрвенцыямі.

Нам усім варта прывыкаць да таго, што курс цяпер не будзе такім статычным, якім ён быў раней. Я думаю, што ў нас будучы дастаткова сур'ёзныя ваганні. Прычым у абодва бакі — і зніжэння, і павышэння. Проста трэба прывыкнуць да больш высокага ўзроўню валацільнасці (зменлівасці. — Аўт.), якая цяпер будзе суправаджаць курс беларускага рубля.

Нагадаем, што сёння ўсталяваліся наступныя курсы валют: долар каштуе 15 412 беларускіх рублёў, еўра — 17 237, расійскі рубель — 276,21.

■ Конкурс

ЯКАСЦЬ

ЗАЛЕЖЫЦЬ АД ІХ

Дзяржстандарт аб'явіў чарговы, дзясяты, конкурс «Найлепшы менеджар па якасці»

Конкурс праводзіцца для адпаведных спецыялістаў у намінацыях у залежнасці ад кірунку дзейнасці арганізацыі і колькасці працуючых у ёй: арганізацыі сферы вытворчасці да 500 чалавек; ад 500 да 1000 чалавек; ад 1000 да 5000 чалавек; звыш 5000 чалавек; а таксама арганізацыі сферы паслуг да 100 чалавек і больш за 100 чалавек.

Прымаць удзел у конкурсе могуць спецыялісты або кіраўнікі службаў сістэмы менеджменту якасці арганізацыі ўсёй формай уласнасці, якія дасягнулі значных вынікаў у галіне менеджменту якасці і займаюцца сістэмай менеджменту якасці ў гэтай арганізацыі не менш за тры гады. Абавязковай умовай з'яўляецца наяўнасць сертыфікаванай сістэмы менеджменту якасці ў арганізацыі, якую прадстаўляе ўдзельнік. Паўторны ўдзел у конкурсе дапускаецца не раней чым праз тры гады.

Арганізацыя, якая прадстаўляе свайго менеджара (ці менеджараў) па якасці для ўдзелу ў конкурсе, павінна падаць да 1 верасня 2015 года ў сакратарыят конкурснай камісіі заяўку і камплект устаноўленых дакументаў.

Спаборніцтва праводзіцца з мэтай: садзейнічання павышэнню канкурэнтаздольнасці айчынай прадукцыі і паслуг на ўнутраным і знешнім рынках; павышэння аўтарытэту кіраўнікоў і спецыялістаў у галіне менеджменту якасці (менеджараў па якасці) і іміджу арганізацыі; распаўсюджвання і ўкаранення перадавога вопыту ў галіне менеджменту якасці і сістэмнага менеджменту; уцягвання шырокага кола кіраўнікоў і спецыялістаў у працу па выкарыстанні сучасных формаў і метадаў менеджменту якасці і сістэмнага менеджменту; прыцягнення ўвагі кіраўнікоў арганізацыі да падрыхтоўкі персаналу ў галіне менеджменту якасці; павышэння іміджу прафесіі менеджара па якасці.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ

ЭКСКУРСІЯ З ВІДОВІШЧАМ

Гледачы патрабуюць гульні і эмоцый

Чым ажывіць звычайны аповед гіда, ці ёсць сярод экскурсаводаў плагіят, колькі часу ствараюць тэатралізаваныя экскурсіі і якія для іх самыя цікавыя месцы ў Беларусі? Аб гэтым і не толькі карэспандэнт «Звязды» распавёў Яўген АПАНАСЕВІЧ, намеснік генеральнага дырэктара «Беларустурыста», экскурсавод і стваральнік анімацыйных праграм.

— Я пачаў праводзіць экскурсіі з 2003 года, — узгадвае наш суразмоўца, які гідам аб'ездзіў літаральна ўсю Беларусь. — Сам паходжу з-пад Будслава, а таму, зразумела, першых турыстаў пачаў вадзіць па славутым касцёле. Усё рабілася бясплатна. Я тады нават не марыў пра тое, што мая праца ў будучыні будзе звязана з турызмам. Гідаў і турыстаў тады было няшмат. Спачатку я проста адчынаў дзверы ў храм, заводзіў групу, яны глядзелі інтэр'ер, а я з імі гутарыў. Ужо пасля пачаў сур'ёзна рыхтавацца, і многія непасрэдна тэлефанавалі ў касцёл і прасілі, каб я правёў для іх экскурсію.

— Вам сумна на экскурсіях не было?

— Упершыню сумна стала тады, калі паехаў дапамагаць у Будслаў яшчэ аднаму экскурсаводу. Па дарозе слухаў гіда, стала сумна, і я пачаў засынаць. Магчыма, на той момант не хапала спецыялізаванай літаратуры, і таму экскурсавод казаў літаральна усё, што ведаў: пра плошчу раёнаў, якія мы праезджаем, пра лясы, кветкі і дзікіх звяроў... Аднак цэласнай гісторыі я не пачуў. Я бачыў рэакцыю астатніх турыстаў: ім было цікава разглядаць краявіды, але інфармацыя ад гіда праходзіла бокам. Як можна праводзіць экскурсію, калі ты не бачыш вочы, не адчуваеш рэакцыю турыстаў?! Гэта тое самае, калі б настаўнік увесь урок сядзеў бы спінай да вучняў, глядзеў на дошку і нешта распавядаў. Прыкладна так для мяне выглядала тая экскурсія. І таму я вырашыў, што калі сам бу-

ду вазіць экскурсію, усё будзе крыху інакш.

— У гэтым сэнсе анімацыю можна лічыць рэанімаваннем класічнай экскурсіі?

— Напэўна, але гэта і добры дадатак да яе. Між іншым, кожны анімацыі дае сваё азначэнне. Мне падабаецца яе называць тэатралізаванай экскурсіяй. У анімацыі задзейнічана мала прафесійных актёраў, але ўсё роўна гэта тэатр, хоць і аматарскі. Галоўнае адроз-

праз сцэнікі пачынаюць усё тлумачыць.

Цяпер мы ўжо маем магчыма-масць наведваць адрэстаўраваныя Мір і Нясвіж, Залессе, а раней маглі пабачыць толькі руіны ці зачыненыя дзверы, а людзям хацелася большага. Таму анімацыя нават пры зачыненых дзвярах давала самае галоўнае: чалавек бачыў, што тут адбылася ў мінулым. Між іншым, добры вопыт пры стварэнні анімацыі дала гістарычная рэканструкцыя, якой займаюцца ўжо 10 гадоў.

— Калі не памыляюся, самыя вядомыя беларускія пункты з анімацыяй — гэта тыя ж Нясвіж, Мір, Ліда, Наваградак, Мінск...

— З гэтага шэрагу вылучу Ліду, дзе Генадзь Конан разам з рыцарскім клубам у

МЯСЦІНЫ, ЯКІЯ ВАРТА НАВЕДАЦЬ

— Я параю з'ездзіць на Палессе, на Піншчыну, у Кудрычы. Асабліва ў час, калі разліваюцца рэкі. Менавіта ў гэты момант можна зразумець, што такое мора Герадота. Калі наведваць тыя мясціны, яшчэ лепш зразумеў твор «Людзі на балоце» Івана Мележа.

некалькі разоў перарабляцца. Можна прайсці некалькі рэпетыцый, аднак пакуль не паедуць турысты, усё канчаткова не вырашыцца. Людзі ж таксама розныя. У адной з анімацый ёсць сцэна арышту шляхціча. Нехта з турыстаў актыўна ўключаецца ў працэс і пачынае яго адбіваць, абараняць, а нехта проста стаіць збоку і маўчыць.

— У фінансавым пытанні звычайная экскурсія больш

волі захапляльнай экскурсіі, і многія хочучы іх наведваць. А што тычыцца коштаў, нядаўна нашым суайчыннікам замнога было аплачваць у рэстаране чэк на 200-300 тысяч. Прыблізна такія ж грошы будзе каштаваць анімацыя. Многія прыкідваюць і вырашаюць замест таго, каб у выхадны схадзіць у карчму, з'ездзіць у цікавую вандроўку з анімацыяй, цікавымі гісторыямі, музыкамі і пачастункам.

— Анімацыю праводзяць пераважна для беларусаў?

— Не толькі. Да нас прыязджалі і літоўцы, палякі, расіяне. І вось для замежнікаў трэба рабіць нешта іншае, чым для сваіх. Зразумела, патрыятызм павінен прысутнічаць, але не ўсе госці могуць зразумець нашу гісторыю. Яе да іх трэба даносіць так, каб ім было цікава. Бо ёсць выпадкі, калі экскурсаводы рэжучь праўду-матку, а пасля скардзяцца, што іх не слухаюць. Ёсць экскурсія «Мінск: гісторыя ў асобах». Дык вось на ёй турыст з суседніх краін можа ўбачыць і адрозненні ад беларусаў, і падабенствы. Тлумачым рускім, што такое Магдэбургскае права, расказваем пра шляху. У многіх з іх шляхта асацыюецца выключна з Польшчай. Прыходзіцца даводзіць, што яна была і на тэрыторыі сучаснай Беларусі, і ў Славакіі. Пасля гэтага пачынаюць ужо нешта разумець. Цікавы выпадак быў з італьянцамі. Падчас адной сцэнікі, прысвечанай камуністычнай старонцы нашай гісторыі, хлопчык-аніматоар узняў над галавой молат, а дзяўчынка — серп. І ім гэта спадабалася, бо ў Італіі таксама ведаюць, што такое сацыялізм.

— Праблем, напэўна, і ў анімацыі хапае?

— Яны ёсць. У тым ліку — недахоп кадраў. За час правядзення тэатралізаваных экскурсій у Беларусі ўжо змянілася некалькі складаў аніматараў. Шмат з іх — студэнты. Праўда, многія сталюць, ствараюць сем'і. Людзі разумеюць, што анімацыяй зарабляць можна, аднак гэта пераважна сезонная праца. Як зімой, напрыклад. Пайшоў снег — будуць заяўкі, паліў дождж — нічога не будзе. Праблема застаецца і ў разуменні людзьмі таго, што кошт экскурсіі з анімацыяй адекватны таму, што вы ўбачыце. Тым больш, калі ў ёй задзейнічана 5-6 аніматараў, кіроўца аўтобуса, музыкі, гід — стваральнік праграмы.

Нядаўна нашым суайчыннікам замнога было аплачваць у рэстаране чэк на 200-300 тысяч. Прыблізна такія ж грошы будзе каштаваць анімацыя.

— Яўген, а ці можна ў Беларусі неяк запатэнтаваць праграму экскурсіі, каб ёй не скарыстаўся канкурэнт?

— На жаль, аўтарскае права на гэта ў нас не распаўсюджваецца. Я насамрэч магу зрабіць любую анімацыю, якую ствараюць мае сябры. Толькі навошта? Пэўныя элементы паўтараюцца, аднак экскурсія мусіць быць аўтарскай. Хоць сапраўды ў нас ёсць кампаніі, якія падглядаюць за намі, а пасля на іх сайтах мы бачым амаль цалкам скапіяваныя нашы праграмы. Плагіят прысутнічае, але што з ім зробіш?

Тарас ШЧЫРЫ.

Яўген АПАНАСЕВІЧ (у цэнтры) запэўнівае: анімацыя запатрабавана ў Беларусі.

ненне ў тым, што ў звычайным тэатры людзі — гледачы, а ў нас яны яшчэ і ўдзельнікі. Хоць у анімацыі таксама прысутнічае гульня, эмоцыі, якія перадаюць гледачам. Самае галоўнае, каб анімацыя раскрывала тэму экскурсійнага маршруту. Напрыклад, у нас распрацавана экскурсія «Шляхецкі радавод», дзе героі ў прыгожых адноўленых касцюмах з першага пункта

замку ствараюць удалыя тэатралізаваныя імпрэзы. Самая вядомая з іх — «Вяселле караля Ягайлы». Адзначу таксама Любчу і Наваградак. Шмат анімацыйных праграм звязана з Крэвам, Ракавам і Гальшанамі, Івянцом і Заслаўем.

— Ведаю, працэс абкаткі праграмы вельмі марудны.

— Так, бо сцэнар, які на-раджаецца адразу, можа

прывабная, чым анімацыя. Тым больш сёння, калі людзі грошы эканомяць.

— Але яны запатрабаваныя. Раней людзі ездзілі не столькі паглядзець на нейкі аб'ект, колькі дзеля таго, каб сустрэцца з сябрамі, пасядзець на палянцы, павячэраць і пагудзець...Цяпер падобнае многім надакучыла, маўляў, я такое і дома магу зрабіць. Цяпер ладзяцца да-

■ Сувенір

РАЁННЫЯ БРЭНДЫ — СВАІМІ РУКАМІ

Каля 80 удзельнікаў сабрала першае мерапрыемства праекта «Рэгіянальныя сувеніры» ў Маладзечне, якое арганізавала грамадскае аб'яднанне інвалідаў «Асаблівы свет». Навучэнцы музычнага каледжа імя Агінскага і спецыялізаванай школы-інтэрната для дзяцей з парушэннямі зроку, пачаткоўцы-рамеснікі і іншыя госці з розных рэгіёнаў Беларусі разам вучыліся розным мастацкім тэхнікам.

Педагог-мастак Наталля Тараскіна расказвала пра тое, як аўтарскі сувенір зрабіць прадметам мастацтва. Кераміст Іван Дашкоў вучыў ляпіць цацкі-свістулькі — акарыны. «Каляровыя таямніцы» гліны адкрывала кераміст-педагог Святлана Леншына.

Прайшоў таксама творчы пленэр «Усе мы мастакі» — пешкі прагуляліся па горадзе, замалёўваючы архітэктуру. Паралельна карыснымі ведамі з прысутнымі дзяліліся мастак-архітэктар Галіна Левіна і гісторык архітэктуры Антон Астаповіч.

Напрыканцы праграмы ўдзельнікі прадумвалі магчымыя формы сувеніраў для Маладзечна і раёна. Абмяркоўвалася, што можа быць раённым брэндам. Сярод агучаных ідэй былі, напрыклад, такія: матывы з жыцця і творчасці вялікага кампазітара Міхаіла Клеафаса Агінскага (250-годдзе з дня нараджэння якога адзначаецца сёлета) або «Маладзец» з легенды — княскі дружыннік далітоўскай эпохі, у гонар якога, магчыма, названа Маладзечна. Вынікі праекта будуць падведзены да сакавіка 2016 года.

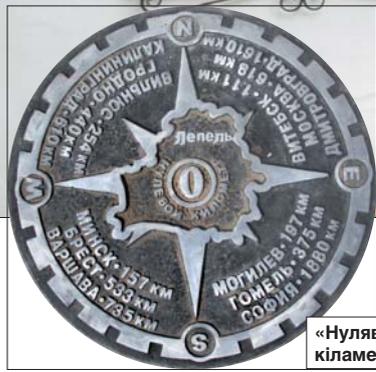
КУДЫ НІ ПОЙДЗЕШ — ХАРАСТВО СУСТРЭНЕШ

Мы з «Сунічак».

На старых сценах — фотапанарама старога горада.

«Нулявы кіламетр».

Як вядома, пра Лепель згадвалі яшчэ ў першай палове XV стагоддзя. Сёння ў горадзе можна ўбачыць скульптурны помнік аднаму з першых уладальнікаў гэтых прыгожых мясцін — дыпламату, дзяржаўнаму і ваеннаму дзеячу Вялікага Княства Літоўскага Льва Сапегу (1557—1663), пры якім тут з'явіліся гандлёвыя рады, замак, царква, касцёл.

Лепельскія вуліцы — расповед пра мінулае і сучаснае.

Ёсць шмат думак наконт таго, чаму ў далёкі час гэта паселішча мясцовыя людзі сталі называць Лепель. Асабіста я ахвотна разумею той варыянт, дзе імя населенага пункта тлумачаць у сувязі са словам «лепшы», самы прыгожы ў гэтых краях.

Каб пераканацца ў дакладнасці такой версіі, запрашаю на невялікую экскурсію. Мы пройдзем па старых вулках і спынімся перад прыгожым будынкам пошты, узведзеным, як

сведчыць шыльда гісторыка-культурнай каштоўнасці, у 1902 годзе. Мясцовыя паштавікі расказвалі мне, што ў свой час тут праводзілі рамонт і рэстаўрацыю, клапатліва пакрывалі ахоўнымі саставамі кожную старую цаглінку. З балкона пошты, упрыгожанага металічнымі каванымі карункамі, можна аглядаць зялёныя краявіды.

Недалёка адгэтуль, побач з велічным касцёлам, кожнаму экскурсанту варта спыніцца перад знакам

«нулявы кіламетр» — сімвалічным месцам пачатка шляхоў да розных мясцін Беларусі і замежжа (замежныя гарады прыгадваюцца таму, што Лепель мае з імі сяброўскія сувязі). Паказальнік прапануе кірункі ў любы бок свету — кроч сабе, шукай прыгажосць!

Але я раю вам ісці прама да шматметровай рэпрадукцыі старажытнай карты горада Новы Лепель, якая была выяўлена тры гады таму доктарам гістарычных навук Валян-

цінам Голубевым у фондах бібліятэкі Акадэміі навук Літвы. Цікавы план, на думку навукоўцаў, намалеваны трыста гадоў таму з яшчэ больш ранняга арыгінала. «Апранутая» ў прыгожую каваную раму карта пачынае доўгі рад вялікіх рэпрадукцый старых фотаздымкаў горада. Таксама аздобленыя майстрамі-кавалямі, лепельскія фотапэйзажы складаюцца ў дзіўную панараму да якой далучана велічная постаць Льва Сапегі. За спінай падканцлера рас-

пасціраецца возера — адно з найпрыгажэйшых у Беларусі, а перад яго вачыма — горад, які праз многія стагоддзі годна нясе сваё імя.

Кавалі, ткачы, ганчары здаўна праслаўлялі гэтыя мясціны сваім майстэрствам. Іх традыцыі беражліва захоўваюць і сёння, перадаюць ад пакалення да пакалення. У свой час Лепель стаў першым горадам Беларусі — членам Еўрапейскай асацыяцыі фальклорных груп. Узгадайце пра гэта, калі ўбачыце на лепельскіх вуліцах аб'явы пра выступленні мясцовага заслужанага аматарскага фальклорнага калектыву Рэспублікі Беларусь «Сунічкі».

Цудоўна танцуе і спявае дзятва, якая пераняла выканальніцкае майстэрства ад дзядуляў і бабуль. У гэтыя дні «Сунічкі» актыўна рэпетуюць — рыхтуюцца да летняга міжнароднага фестывалю ў Румыніі.

Хіба ж гэта не пацвярджае, што Лепель і яго жыхары роднасныя да ўсяго найлепшага і найпрыгажэйшага!

Ю́ген ПЯСЕЦКІ.
Фота аўтара.

■ Гасцеўня

Джым ДЫНГЛІ:

«ХАЧУ ЖЫЦЬ НА ДЗВЕ КРАІНЫ — АНГЛІЮ І БЕЛАРУСЬ»

Здараецца, лёс зводзіць з пэўнай краінай сыноў зусім іншай зямлі. І яны, здалёк убачыўшы яе харавство, наблізіўшыся і сэрцам адчуўшы прыгажосць унутраную, застаюцца вернымі новай любові. Часам для самой краіны яны могуць адкрыць нешта новае, бо быццам кажуць: «Паглядзі на сябе, ты вельмі асаблівая, ты не падобная да іншых. Я такіх раней не сустракаў і іншых не хачу...»

Так адбылося і з Джымам Дынглі, які аднойчы выпадкова даведаўся пра terra incognita — краіну, што знаходзіцца ў самым цэнтры Еўропы, але так мала вядомая гэтай частцы свету. Бліжэй пазнаёміўшыся з яе ўраджэнцамі — беларусамі, што жылі ў эміграцыі ў Вялікабрытаніі, — ён адзначыў для сябе, што гэта вельмі добрая людзі. Джым прачытаў шмат літаратуры пра Беларусь і знайшоў для сябе яшчэ адну загадку, якая вельмі прывабіла яго, — шматэтнічную і шматаблічную дзяржаву Вялікае Княства Літоўскае, што калісьці папярэднічала сучаснай краіне. А аднойчы ў Полацку, на канферэнцыі, прысвечанай 500-годдзю з дня нараджэння Францішка Скарыны, ён пазнаёміўся са сваёй будучай жонкай-беларускай... Так і сталася, што Дынглі стаў руплівым беларусістам, актыўным удзельнікам англа-беларускага таварыства ў Лондане (нават яго старшынёй у пэўны час). Карэспандэнтка «Звязды» сустрэлася з гэтым брытанцам, каб пагутарыць найперш пра Беларусь.

— *Гісторыя вашага знаёмства з нашай краінай многім вядомая. Вы працавалі памочнікам даследчыка ў бібліятэцы ў Вялікабрытаніі і сустрэлі там айца Аляксандра Надсана. Ён і пазнаёміў вас з Беларуссю завочна. Што найбольш прывабіла ў нашай краіне?*

— Мяне зацікавіла найперш тое, што дагэтуль я нічога не ведаў пра Беларусь, хоць і скончыў факультэт славістыкі ў Кембрыджскім універсітэце. Пачаў знаёміцца з іншымі беларусамі, чытаць кнігі, і так адкрыў для сябе гэту terra incognita. Я знайшоў тут нешта зусім іншае, чым у Расіі, напрыклад. У той час я доўга быў у Маскве, а затым сур'ёзна заняўся вывучэннем Беларусі — і убачыў вялікую розніцу, у гісторыі і традыцыях.

— *Раскажыце, што гэта за розніца, бо часам самі беларусы яе не бачаць...*

— Я ўбачыў тут сумесь культур: праваслаўнай, каталіцкай, іўдзейскай і нават мусульманскай — гэта надзвычай цікава. Мяне вельмі ўразіла ваша гісторыя, тое, як складалася Вялікае Княства Літоўскае, як яно фарміравалася з розных нацыянальнасцяў, тэрыторый. Гэта ўнікальная з'ява ў гісторыі Еўропы. Калі браць тую ж Расію, дзе таксама шмат народаў, культур, то пачуццё зусім іншае. Там ёсць імперскі дух. Маецца ён і ў Вялікабрытаніі.

У Лондане ёсць **Беларуская бібліятэка імя Францішка Скарыны**. Калісьці яе заснавалі святары Чэслаў Сіповіч і Аляксандр Надсан. Джым Дынглі з'яўляецца адным з членаў апякунскай рады бібліятэкі. Ён падзяліўся сваімі думкамі пра яе далейшы лёс:

— *Бібліятэка мае статус дабрачыннай установы. Па англійскім законе гэта азначае, што сам будынак і тое, што ў ім, — уласнасць сяброў апякунскай рады, кожнага асабіста і ўсіх разам. Таму такога, каб нешта прадалі або яно знікла, быць папросту не можа. Пасля смерці айца Аляксандра Надсана ў бібліятэцы ніхто не жыве, але трэба дбаць, каб яна была адчыненая для чытачоў. Мы прынялі рашэнне, што сябры апякунскай рады будуць дзяжурыць у бібліятэцы на працягу 4-х гадзін па суботах. У іншы час ёй таксама можна скарыстацца, па папярэдняй дамоўленасці.*

Сябры апякунскай рады распачалі працу і па алічбаванні калекцыі — каб зрабіць унікальныя матэрыялы даступнымі для шырокага кола чытачоў. Часопісы «Зніч» і «Божым шляхам» ужо ёсць у электронным выглядзе. Наступны крок — стварэнне электроннага каталога. Абмяркоўваецца таксама магчымасць выдачы кніг на дом: у Лондане досыць вялікая беларуская супольнасць, маецца нядзельная школа.

Дынглі адзначае, што наступная сустрэча апякунскай рады бібліятэкі ў Лондане прызначана на 12 верасня.

— *Давайце пагутарым пра асабістае. Ваша жонка — беларуска. Што вы ўпадабалі ў ёй з таго, што можна назваць беларускай рысай?..*

— (Смяецца). Яе непасрэднасць і прамалінейнасць — без розных «завітоў», як у англічан, хаджэння вакол і каля... Увогуле ж я не люблю стэрэатыпы, і тое, што напрыклад, усе беларусы — талерантныя — гэта няпраўда.

— *Цікава, у чым праяўлялася прамалінейнасць вашай жонкі? У тым, як яна будавала стасункі з вамі?*

Фота Юліяна ПАМБІГКІНА.

Францішку Скарыну, у 1990 годзе. Яна (як і вы зараз) брала ў мяне інтэрв'ю. І раптам яна сказала: «Я зраблю вам гарбату, я маю лімон». У той час гэта было вялікай рэдкасцю, і яна так ганарылася тым, што мае лімон. Такім чынам, нашы стасункі пачаліся з гарбаты.

— *Наколькі цяжка ёй было прывычыцца да англійскага ладу жыцця?*

— Найперш трэба было вывучыць мову, яна адразу пайшла на курсы. Аднак англійскай авалодала вельмі хутка. Прычым настолькі добра, што цяпер выкладае англійскую мову як замежную.

— *Прызнайцеся, ці не было калі-небудзь думкі пераехаць жыць у Беларусь?..*

— Така думка ёсць. У Мінску, у раёне Зялёнага Луга мы маем кватэру. Мая жонка Эля зрабіла там капітальны рамонт, і цяпер можна ў ёй жыць. Аднак ёсць адна вялікая праблема: яна не грамадзянка Беларусі. Бо ў 1990-х гадах яна прыняла англійскае падданства — да таго, як з'явіўся закон пра дваіное грамадзянства. Таму нешта прыдумаць можна, але гэта не тое пачуццё, як калі б яна мела беларускі пашпарт. Акрамя таго, я не хацеў бы жыць у Мінску цэлы год. Адзіным магчымым варыянтам бачу жыццё на дзве краіны — Англію і Беларусь.

— *Чаму з'явілася гэта жаданне пераезду?*

— Бо я калі і не закахаўся ў Беларусь, то яна мне вельмі падабаецца. Яна мне даспадобы больш, чым мая радзіма. Англію я ўжо не адчуваю сваёй краінай, там шмат што змянілася. Я бачу сябе ў Беларусі. Я маю тут нашмат больш сяброў, чым там. Да таго ж тут вельмі шмат цікавага адбываецца. Напрыклад, мне вельмі падабаецца Купалаўскі тэатр, і канцэрты добрыя часам праходзяць... Я жыў не ў самім Лондане, а ў горадзе ля мора. Там вельмі прыгожа, але няма амаль ніякіх культурных устаноў. Дзеці выраслі, сталі незалежнымі, таму ў Англію нас больш нічога не затрымлівае.

— *Чаму вы адна з вашых дачок размаўляе па-беларуску?..*

— Яна разумее. Але размаўляе лепш па-руску. У верасні гэтага года яна прыедзе сюды на тры месяцы — займацца рускай мовай на факультэце міжнародных адносін БДУ.

— *Можа, і так! Мы доўга ліставаліся: яна жыла яшчэ ў Мінску, а я ў Лондане. Аднойчы я прыехаў сюды на маёй машыне, а вярталіся мы ўжо разам. Яна не мела візы ў Германію (тады, у 1991—1992 г. быў суцэльны хаос), аднак мелася віза ў Англію — без яе было нельга прыехаць.*

— *Можна сказаць, што ваша жонка вас заваявала?*

— У пэўным сэнсе так. Мы сустрэліся ў Полацку падчас канферэнцыі, прысвечанай

НЯДЗЕЛЯ. Вялікдзень.

Я ўстаю рана. «Хрыстос уваскрос!» — ка-жа мне маці.

«Сапраўды ўваскрос!» — адказвае я ёй. Маці ставіць тазік з вадой. У ім — сярэбраная капейка і велікоднае яйка. Я мыю твар яйкам, а рукі — капейкай.

Пасля святочнага сняданка я выходжу на двор. Надвор'е на вуліцы добрае. Я стаю яшчэ хвіліну, а пасля вяртаюся ў дом.

Мне дзесяць гадоў. Я вучуся ў 4 класе. «Добра дарослым, — думаю я. — Ім свята, а мне — урокі».

Урокі — як абавязак. Так навучылі мяне дарослыя. Яны працуюць — зарабляюць грошы, я вучуся — атрымліваю адзнакі.

Я сяджу за сталом над сшыткам і кнігай, але думкі пра свята. У дзесяць гадоў я невыразна ўсведамляю сэнс Вялікадня. Біблейская гісторыя мне знаёмая. У хаце ёсць рэлігійная літаратура, у тым ліку і дзіцячая Біблія. Мне вядома, што сын Бога Ісус Хрыстос прыйшоў у гэты свет, каб прыняць пакуты за першародны грэх Адама і Евы. Яго пакаралі смерцю. А затым ён уваскрос на трэці дзень. Цяпер, калі паводзіць сябе добра, можна заслужыць вечнае жыццё, трапіць у рай.

Я добра ўсведамляю, што такое смерць. Наш дом паблізу могілак, і амаль усе пахавальныя працэсі праходзяць міма яго.

«У адзін дзень я таксама памру. Пажыву N гадоў, і мяне — нябожчыка — павязуць на могілкі», — думаю я.

Сваёй думкай я дзеляюся з маці. Тая тлумачыць, што смерць — натуральны працэс. І што калі б людзі не паміралі, то ім ужо не было б дзе на зямлі жыць.

Тлумачэнне лагічнае. Але ў дзіцячай свядомасці не ўкладаецца. Бо як атрымліваецца: сёння чалавек ёсць, а заўтра яго няма. Не, пакідаць гэты свет нікому не хочацца, хоць гэта і натуральны працэс.

Думкі — думкамі, але матэматыку (свой нелюбимы прадмет) рашаць трэба. Я стараюся не думаць пра сына Бога і бяруся вылічваць.

Дамашняе заданне па матэматыцы «бусе». Нарэшце я закрываю кнігу, сшытак, кладу іх у партфель. «Спішу заўтра ў Анькі. Яна зробіць», — думаю я. Заданні па іншых прадметах выконваюцца хутка. Праз гадзіну я вольны.

Рэчыцкая зямля дала беларускай літаратуры не аднаго вядомага творцу. Адтуль родам Іван Навуменка, Валянціна Коўтун, Анатоль Сыс, Сцяпан Лаўшук, Уладзімір Ліпскі... Апошнія гады ў друку час ад часу можна сустрэць і прозвішча маладога аўтара Анатоля Сідарэйкі, які нарадзіўся ў вёсцы Каравачы Рэчыцкага раёна.

Друкаваўся ён у «ЛіМе», «Малодосці», «Вожыку», «Настаўніц-

пры Брэжневе я яшчэ не нарадзіўся, а цяпер, калі я малы, дарослыя праблемы вырашаюць дарослыя.

Пачынаецца ўрок. Алена Міхайлаўна нагадвае пра дамашняе заданне, выклікае да дошкі.

Між іншым мне думаецца аб вечнасці. Вечнасць — у мінулым, будучыня — недасяжная. Сапраўднасць толькі імгненне. У сапраўднасці мне хочацца хутчэй стаць дарослым, але хочацца быць заўсёды і дзесяцігадовым хлопчыкам. Хочацца, каб урок беларускага чытання доўжыўся чатыры гадзіны, а потым мы пайшлі дамоў. Не хочацца, каб пачынаўся ўрок матэматыкі.

Гэта апошні год, калі нас вучыць Алена Міхайлаўна. У наступным навучальным годзе мы будзем пяцікласнікамі і нас будуць вучыць розныя настаўнікі-прадметнікі. Нам усім з-за гэтага крыху сумна. Нам хочацца, каб гэты

пры Брэжневе я яшчэ не нарадзіўся, а цяпер, калі я малы, дарослыя праблемы вырашаюць дарослыя.

Пачынаецца ўрок. Алена Міхайлаўна нагадвае пра дамашняе заданне, выклікае да дошкі.

Між іншым мне думаецца аб вечнасці. Вечнасць — у мінулым, будучыня — недасяжная. Сапраўднасць толькі імгненне. У сапраўднасці мне хочацца хутчэй стаць дарослым, але хочацца быць заўсёды і дзесяцігадовым хлопчыкам. Хочацца, каб урок беларускага чытання доўжыўся чатыры гадзіны, а потым мы пайшлі дамоў. Не хочацца, каб пачынаўся ўрок матэматыкі.

Гэта апошні год, калі нас вучыць Алена Міхайлаўна. У наступным навучальным годзе мы будзем пяцікласнікамі і нас будуць вучыць розныя настаўнікі-прадметнікі. Нам усім з-за гэтага крыху сумна. Нам хочацца, каб гэты

Цяпер жа ўсім класам мы ідзём да яе ў гасці. Маршрут не займае больш за дваццаць хвілін.

Мы ўваходзім у настаўніцкі дом. Ён здаецца мне вялікім і прасторным. Каб стварыць атмасферу свята, Алена Міхайлаўна ўключае музыку.

Мы атрымліваем велікодных пачастункі. Алена Міхайлаўна дзеліцца з намі рэцэптам куліча, расказвае, колькі часу на яго выпечку патрабавалася. Відаць, гэта работа, якая несла з сабой сімвал вялікай веры і вялікага свята, была настаўніцкай па душы. І таму цяпер яна з такім задавальненнем пра гэта расказвае.

Пасля пачастункаў дзяўчынкі застаюцца ў доме, а мы, хлопчыкі, выбягаем на двор. У двары нас сустракае сабака гаспадыні. Ён хоць і вялікі, але не злы. Мы гуляем з ім.

Нам весела. Здаецца, імгненне сучаснасці спыняецца менавіта ў гэтым пункце зямнога

Андрэй СІДАРЭЙКА

Велікодны пачастунак

Фота Анатоля Кішчука

Хатнія глядзяць кіно пра Ісуса Хрыста. Я таксама пачынаю сачыць за сюжэтам кінастужкі.

Дзень коціцца ў зеніт, затым — у свой захад. Як чалавечае жыццё.

Свята працягваецца.

«Хрыстос уваскрос!»

«Сапраўды ўваскрос!»

НА другі дзень Вялікадня аднакласнікі прыносяць фарбаваныя яйкі і кулічы. Мы частуем імі адно аднаго.

Клас у нас невялікі, склад — нестабільны. Да нас то хтосьці прыходзіць, то сыходзіць. Касцяк невялікі: Воўка, Ваня, Аня, Рыта, Мішка.

Воўка — хлопец добразначлы, гаваркі, душа кампаніі. Яшчэ нядаўна ён кахаў Аньку.

Аб'яцаў, калі вырасце, катаць яе на дзедавай машыне.

Анька — выдатніца. Калі ў яе дзённік трапляе адзнака «чатыры», па яе шчоках пачынаюць цячы слёзы. Мы не выдатнікі, і яе горыч падзяліць не можам. «Наша Таня гучна плача», — у такія моманты ўспамінаюцца мне вядомыя радкі Агніі Барто. Толькі замест «Тані» хочацца падставіць іншае імя — Аня.

Мне ўсё роўна, правільна тое, што я перапісваю, ці не. Я лічу, што ў Анькі павінна быць правільна. А калі не, то не. Усё ж заданні па матэматыцы дробязь у параўнанні з думкамі аб жыцці і смерці, першародным граху і пакутах Ісуса Хрыста.

«Хрыстос уваскрос!»

«Сапраўды ўваскрос!»

ЗВІНІЦЬ званок. У клас заходзіць Алена Міхайлаўна, наша настаўніца. Алена Міхайлаўна ў нас настаўніца ўжо не першая — другая.

«Хрыстос уваскрос», — кажам мы ёй.

«Сапраўды ўваскрос», — адказвае яна нам.

Мы кладзём на стол ёй велікодныя пачастункі, расказваем — кожны пра нешта сваё.

Алена Міхайлаўна ў сваю чаргу ўспамінае пра мінулае. Кажы, што раней святкаваць Вялікдзень было забаронена, і што за такія пачастункі яе маглі б звольніць.

Што я ведаю пра мінулае? Што быў Савецкі Саюз, Брэжнеў, і што пры ім людзі жылі не так, як цяпер. Які жывецца сёння, добра ці не, я не ўсведамляю таксама. Бо ў Савецкім Саюзе

навучальны год не завяршаўся — каб вечнасць не наступала. Хочацца, каб і надалей працягвалася сучаснасць, — з намі была Алена Міхайлаўна. І каб верыць у вечнасць сучаснасці, мы час ад часу ў яе пытаемся: «А да нас у клас вы будзеце заходзіць?»

«Вядома», — запэўнівае яна нас.

Гучыць званок на перапынак. Гэта яшчэ адзін прыклад таго, што вечнага нічога няма. І толькі хрысціянства вучыць таму, што існаваць вечна — гэта магчыма. Не на зямлі, дык на небе. У вобразе душы. Галоўнае толькі — верыць у сына Бога. На гэта і існуе свята Вялікадня.

«Хрыстос уваскрос!»

«Сапраўды ўваскрос!»

НАШ кабінет размешчаны на трэцім паверсе. На перапынках да нас заходзяць старшакласнікі. Некаторыя толькі дзеля таго, каб усыпаць малодшым п'явак.

Насупраць нашага класа — кабінет педагога-арганізатара. Калі ён адчынены, мы заходзім туды. Там ёсць шмат усяго, што нас цікавіць. Але часта ён замкнуты. Таму на перапынках у класе — за партамі — мы гуляем у маларухомыя гульні. Гэта не забаронена. І ад урока да ўрока мы цешым сябе гэтым.

Але сёння мы ідзём у музей Вялікай Айчыннай вайны, размешчаны таксама на трэцім паверсе. Там вольны доступ. У музей, уваабленне вечнасці, прыходзяць вучні і іншых класаў. Нас цікавіць усё, што можна ўзяць у рукі.

Нехта з вучняў надзявае на галаву нямецкаю каску. Бярэ ў рукі зброю.

«Хенде хох!» — крычыць ён.

Другі вучань б'е па касцы іншай зброяй, адказвае: «Гітлер капут!»

Усім ад гэтага смешна.

Вялікдзень — Ісус Хрыстос — Вечнасць — не атаясамліваюцца з вайной. Калі б людзі верылі ў Сына Бога і імкнуліся да жыцця пасля смерці, войнаў у свеце не было б.

Я пакуль не ведаю, чаму ў гэтым свеце верыць і дзе шукаць ісціну. Мажліва, шмат з таго, што напісана ў Бібліі, не было ніколі. Чалавек колькі існуе, столькі шукае ісціну. І, магчыма, чалавецтву проста хочацца верыць, каб сэнс і ісціна зямнога жыцця, якая вядзе ў вечнасць, заключаліся ў гэтых простых словах:

«Хрыстос уваскрос!»

«Сапраўды ўваскрос!»

ПАСЛЯ ўрокаў Алена Міхайлаўна запрашае нас да сябе. Яна хоча пачаставаць нас велікоднымі яйкамі і кулічом.

Алена Міхайлаўна жыве недалёка ад мяне ў звычайнай вясковай хаце. І раней яна запрашала мяне да сябе. Але я саромеўся заходзіць.

шара. Дзіцячае шчасце — у мімалётных забавлянках. Што яшчэ можа быць лепшым? Хіба што яечня, бульба і аладкі — няхітры мой штодзённы сняданак.

Час гасціннасці падыходзіць да завяршэння, і мы разыходзімся па дамах. Мне бліжэй за ўсё. Праз другі-трэці дзсятка метраў я дома. Я заходжу ў двор, зачыняю за сабой веснічкі. Аднакласнікі застаюцца там, на вуліцы, я — тут, у сваёй «крэпасці».

Свята завяршаецца. Заўтра ніхто ўжо не прынясе ў клас велікодных пачастункаў. Будзе звычайны дзень.

«Хрыстос уваскрос!» — пачую я толькі на наступны год.

«Сапраўды ўваскрос!» — адкажуць мне таксама толькі ў наступным годзе.

МІНУЛІ гады. Яны ўвабралі ў сябе розныя падзеі. Алена Міхайлаўна выпусціла наш клас, некалькі гадоў была школьнай бібліятэкаркай, а затым пакінула школу.

Няма цяпер і дома, у якім яна жыла. Пасля таго, як ён абязлюдзеў, яго знеслі. Застаўся толькі сад. Ды і той з часам адзічэў і прыйшоў у заняпад.

Наш клас скончыў школу. Жыццё раскідала былых школьнікаў па розных кутках. Часам мы збіраемся разам. Усе, хто можа. Гаворым пра сучаснае, успамінаем мінуўшчыну.

Маё жыццё падыходзіць да зеніту, магчыма, і мінула яго. Пра гэта больш дакладна мог бы сказаць булгакаўскі герой Кароўеў. Мне такая ісціна не даступна.

У бацькоўскай хаце я з'яўляюся не часта. А калі прыязджаю, то часам праходжу па роднай вуліцы. І на пустым месцы, дзе раней быў дом Алены Міхайлаўны, аднаўляю з кавалачкаў памяці яго зноў. Мне хочацца пагрукаць у яго дзверы. Пастаяць на парозе тым жа дзесяцігадовым хлапчуком.

Хочацца, каб з хаты выйшла наша настаўніца. Я працягну ёй велікодныя пачастункі.

«Хрыстос уваскрос!» — скажу я ёй.

«Сапраўды ўваскрос!» — пачую ў адказ.

«А казалі, што будзеце назіраць за намі, а самі з'ехалі», — скажу я ёй праз хвіліннае маўчанне, як дакор.

«Шляхі Бога неспасціжныя», — мабыць, пачую ў адказ.

І толькі ўспновае сонца будзе свяціць над намі. Зіма-смерць і жыццё-вясна заўсёды ідуць побач. Жыццё прыходзіць пасля смерці. І ў гэтым няспынным кругавароце прыроды і хваецца Вечнасць і Сапраўднасць быцця.

«Хрыстос уваскрос!»

«Сапраўды ўваскрос!»

«Хрыстос уваскрос!»

«Сапраўды ўваскрос!»

«Хрыстос уваскрос!»

«Сапраўды ўваскрос!»

■ Пасля імпрэзы

МОВА КВЕТАК, ці Ноч у магнатаў

— Кветкі! Кветкі для гаспадыні гэтага дома Ганны!
— Што я бачу? Маёй жонцы перадаюцца кветкі, прычым у мяне на вачах. Хто асмеліўся? Граф Антоній Тызенгаўз? Я патрабую сатысфакцыі! Тут і цяпер. Шпагі ці пісталеты?
— Я аддаю перавагу шпагам.

Такой інсцэніроўкай распачалася музейная ноч «Таямніцы старых камяніц» у палацы другой паловы XVIII стагоддзя, які належаў Ганне і Каралю Храптовічам — прадстаўнікам аднаго з самых уплывовых магнатскіх радоў. А наступным гаспадаром палаца стаў гарадзенскі стараста, славыты рэфарматар Антоній Тызенгаўз. Цяпер у гэтым будынку размяшчаецца Гродзенскі дзяржаўны музей гісторыі рэлігіі, дзе быццам і сустрэліся былыя ўладальнікі палаца, прычым у даволі канфліктнай сітуацыі. І з-за чаго?

Аказваецца, Кароль Храптовіч няправільна зразумеў... мову кветак, кожная з якіх мае нейкую сімваліку, значэнне. З гэтага пункту гледжання ў кветкавым кошыку ад графа Тызенгаўза гаспадыні палаца нічога зняважлівага для мужчынскага гонару Храптовіча не мелася. Што і патлумачыла каханаму Ганна, спыніўшы скрыжаванне шпаг.

Затым з мовай кветак знаёміліся цяперашнія дамы і кавалеры — госці музея. З дапамогай прафесійных фларыстаў мужчыны складалі букеты для жанчын, пасля чаго тлумачылі «сэнс» кожнай кветкі. Напрыклад, валожкі сімвалізуюць далікатнасць і прыгажосць, ру-

Дзякуючы гаспадыні палаца букет ад графа Тызенгаўза не стаў прычынай яго дуэлі з Каралем Храптовічам.

жы без шыпоў — каханне з першага погляду, блакітныя фіялкі — лаяльнасць і вернасць. А вось жоўтыя хрызантэмы «намякаюць» на адвергнутае каханне. Усе пары ў падарунак атрымалі, зразумела, кветкі, а складальнікі

наилепшага букета вызначылі па гучнасці апладысмантаў гледачоў.

Далей музейшчыкі пазнаёмілі сваіх гасцей з выставай калег з Віцебскага абласнога краязнаўчага музея «Масонская калекцыя знакаў

і сімвалаў XVIII-XIX стагоддзяў» Вацлава Федаровіча, бо гэтая тэма датычыцца і былых уладальнікаў палаца: масонамі былі Антоній Тызенгаўз і Ігнат Ляхніцкі. А артысты Гродзенскага абласнога тэатра лялек паказалі пасяджэнне «масонскай ложы», дзе майстар і два яго вартавыя (старшы і малодшы) прымалі вучня ў сваё брацтва. Рытуальная цырымонія завяршылася масонскай песняй.

Вельмі захапляльнай была і тэатралізаваная экскурсія па музеі. З гісторыяй хрысціянства і славытымі асобамі нашай мінуўшчыны знаёмілі маладыя людзі ў гістарычных касцюках, якія быццам пераўвасобіліся ў святыню велікамучаніцу Варвару, Давыда Гарадзенскага, Францішка Скарыну, святога Казіміра, Еўфрасінню Полацкую... І зноў жа — мова кветак. Напрыклад, белая лілея ў руках Еўфрасінні Полацкай — гэта як сімвал яе жыццёвага шляху, вечнай нявіннасці, чысціні і велічнасці.

Потым дзейства «музейнай ночы» перамясцілася з палаца да іншых гістарычных аб'ектаў па суседстве. У будынку вялікай харальнай синагогі, адноўленай дзякуючы мецэнацтву групы кампаній «ЗОВ» і іншых гродзенскіх прадпрыемстваў, адбыўся канцэрт класічнай музыкі. А каля пажарнай каланчы можна было палюбавацца на сярэднявечныя танцы, вогненнае шоу і святлогукавую імпрэзу «Гісторыя старой вежы» з праекцыяй на будынак каланчы. Свята завяршылася музычнай кампазіцыяй у выкананні трубачоў — супрацоўнікаў абласнога ўпраўлення МНС.

Барыс ПРАКОПЧЫК

■ Інфарм-укол

ЛЕПШ СМЕРЦЬ, ЧЫМ ПАЎНАТА?

Пунктуальнасць, педантызм, упартасць у дасягненні мэт, стараннасць, акуратнасць, хваравітае самалюбства, коснасць, цвёрдасць, бескампраміснасць, а яшчэ схільнасць да звышкаштоўных ідэй і істэрычных праяў — тыя рысы характару, якія найчасцей сустракаюцца ў хворых на нервовую анарэксію. Як у любым псіхічным захворванні, тут шмат да канца не вывучанага, аднак паспрабуем разабрацца хаця б з тым, што ўжо вядома. У падлеткавым узросце адно абразлівае слова ў бок «таўстухі» ці «таўстун» можа стаць той апошній кропль, якая запустіць паступовае развіццё паталогіі, звязанай са сьвядомым, упартым абмежаваннем або поўнай адмовай ад ежы дзеля пахудзення.

— Наогул ва ўзнікненні ўдзельнічаюць і пэўныя біялагічныя, і псіхалагічныя моманты, — тлумачыць урач-псіхатэрапеўт Мінскага гарадскога клінічнага псіхіятрычнага дыспансера Інга СВЯТОШЧЫК. — Нярэдка кроўныя сваякі такіх хворых маюць іншыя псіхічныя захворванні, напрыклад алкагалізм, або розныя ананаліі характару. Дзяўчаты хварэюць часцей за юнакоў, а юнакі значна горш паддаюцца лячэнню. Часцей нервовая анарэксія сустракаецца ва ўзросце 14-18 гадоў, хоць бывае і ў тых, каму 20-28.

Два тыпы харчовых паводзін пры нервовай анарэксіі могуць назірацца ў аднаго і таго ж чалавека ў розныя адрэзкі часу. Першы тып — абмежавальны, калі валявым намаганнем вытрымліваецца найстражэйшая дыета, пост, галаданне. Другі тып — ачышчальны, калі да гэтых абмежаванняў «далучаецца» некантраляванае пераяданне з абязжывым ачышчэннем (выкліканне ванітаў, прыём слабительных сродкаў).

Адмова ад ежы для такога хворага — звышкаштоўная ідэя пазбавіцца «пачварнага дэфекту» або не дапусціць яго. Пры гэтым свае думкі аб лішняй вазе, імкненне пахудзець усяляк утойваюцца. З самага пачатку блізка могуць нават не заўважыць эпізодычныя абмежаванні ежы. Падлетак можа выдалаць толькі тыя прадукты, якія здаюцца самымі каларыйнымі, спажывымі. Далейшая карэкцыя становіцца ўсё больш упартай. Апетыт яшчэ не страчаны, а таму ўстрыманне ад ежы — гэта

пакутлівая барацьба з голадам. Дарослыя ўжо заўважаюць «не тое» і спрабуюць прымушаць дзіця есці, аднак на дапамогу анарэксіку прыходзіць хітрасць — ежа хаваецца, выкідаецца або пасля ежы правакуюцца ваніты, прымаюцца паслабіцельныя сродкі. Імкненне галадаць узрастае па меры змяншэння вагі. Чым больш страчваецца вага, тым больш скажаецца ўспрыманне свайго цела. Змяняецца і самаацэнка, якая вельмі цесна звязваецца са здольнасцю адмаўляцца ад ежы і дасягаць страты вагі. Менавіта страта вагі разглядаецца як прыкмета паспяховасці, самадyscyпліны, а павелічэнне яе — як няўдача і страта самакантролю.

Хворыя імкнуцца таксама да няспынай фізічнай актыўнасці. Займаюцца гімнастыкай, бегаюць, ахвотна выконваюць любую хатнюю працу, якая патрабуе фізічнай нагрукі, менш ляжаць і нават урокі робяць, перасоўваючыся па пакоі. Дзяўчаты пачынаюць насіць толькі тое адзенне, што не «таўсіць», сцягваюць талію. Нягледзячы на вялікую нелюбоў да паўнаватых людзей, тым не менш многія любяць гатаваць, карміць малодшых братоў і сябр.

Урэшце захворванне прыводзіць да таго, што маса цела зніжаецца на 10-50 працэнтаў ад зыходнай. Скура становіцца бледнай, сухой, пачынае лупіцца. Рукі-ногі пастаянна халодныя, з'яўляюцца неўралагічныя парушэнні, гіпавітаміноз, брадыкардыя, гіпатэнзія, запоры, боль у жываце пасля яды, у дзяўчат — аменарэя, узмоцнены рост валасоў на целе, у юнакоў — гіпаплазія палавых органаў, фемінізацыя.

Фактычна кожны пяты выпадак нервовай анарэксіі заканчваецца смерцю з-за знясілення і парушэння абмену электрылітаў. У палове выпадкаў захворванне прыводзіць да самагубства: эмацыянальнае расстройства спрыяе таму, што смерць становіцца лепшым выбарам у параўнанні з павелічэннем вагі.

— Анарэксію лечыць пераважна амбулаторна, аднак пры ўпартай адмове ад ежы хворых шпіталізуюць, — кажа Інга Святошчык. — Тэрапія будзе ўключаць лекі для карэкцыі дэфіцыту жалеза і цынку, антыдэпрэсанты. У стацыянары прызначаюць каларыйнае харчаванне, у цяжкіх выпадках — унутрывеннае. Ёсць выпадкі, калі выздараўленне аказваецца немагчымым, паколькі размова ідзе пра значныя зрухі ў псіхіцы, думках і паводзінах. У любым выпадку хвораму неабходна не толькі аднаўленне вагі і вяртанне да здаровага ладу харчавання, але і псіхатэрапія, змена стэрэатыпаў. Ідэальна, калі гэта будзе сямейная тэрапія.

Святлана БАРЫСЕНКА

■ Спорт-тайм

НЕ ЎТРЫМАЛІ...

У тыднёвым спартыўным аглядзе «Звязда» распавядае пра паражэнне беларускіх футбалістаў у таварыскім матчы, нечаканыя вынікі чарговага тура чэмпіянату краіны па футболе і ўдалае выступленне беларускіх дзюдаістаў на хатнім старце.

1. Зборная Беларусі па футболе ў таварыскім матчы саступіла камандзе Расіі — 2:4. Падапечныя Аляксандра Хацкевіча няўпэўнена пачалі матч і пасля першага тайма саступалі 0:1. Але ў другім тайме Сяргей Кісляк аформіў дубль і вывёў сваю зборную наперад. Тым не менш расіянам спатрэбілася ўсяго толькі 13 хвілін, каб забіць тры мячы і аформіць выніковую перамогу.

ле (0:1). Адзіны гол — на рахунку Уладзіміра Шчэрбы.

Бабруйская «Белшына» ў гасцях разграміла жодзінскае «Тарпеда» — 3:0. А БАТЭ на класе перайграў мікашэвіцкі «Граніт» — 1:0. Аўтарам пераможнага гола стаў Віталь Радзівонаў.

Адзначым і астатнія вынікі 9-га тура: «Мінск» — «Шахцёр» 1:0, «Віцебск» — «Нёман» 0:0, «Нафтан» — «Гомель» 3:1, «Слуцк» — «Славія» 3:1.

3. На першым у сезоне этапе Кубка свету па скоках на батuce, які праходзіў у Санкт-Пецярбургу, беларускі дуэт Мікалай Казак/Уладзіслаў Ганчароў заваяваў «золата». Беларускія батучысты раздзялілі перамогу з расійскім тандэмам. Адзначым таксама, што ў фінале

індывідуальных скокаў чэмпіён Еўропы Уладзіслаў Ганчароў спыніўся за крок да п'едэстала, фінішаваўшы чацвёртым.

4. Дзве бронзавыя ўзнагароды ў апошні дзень заваявалі беларускія спартсмены на мінскім этапе Кубка Еўропы па дзюдо. У барацьбе за «бронзу» Ігар Жукаў атрымаў «чыстую» перамогу іпонам над эстонскім спарт-

У канцоўцы другога тайма зборная Расіі ўсё ж такі «даціснула» нашу каманду.

«У першым тайме было шмат мітусні, — адначыў пасля гульні паўабаронца зборнай Беларусі Аляксандр ГЛЕБ. — А другі тайм паказаў, што мы можам гуляць годна. Мы не проста кантралявалі гульню, але і момантаў стваралі шмат. У сапернікаў нават і шанцаў доўга не было. Але самі вінаватыя: далі ім магчымасць вярнуцца ў гульню, прапусціўшы другі гол».

Нагадаем, што 14 чэрвеня на «Барысаў-Арэне» зборная Беларусі правядзе матч кваліфікацыі Еўра-2016 супраць каманды Іспаніі.

2. Мінскае «Дынама» нечакана саступіла аднаклубнікам з Брэста ў матчы 9-га тура чэмпіянату краіны па футбо-

сменам Аляксандрам Мармелюком. А Марыне Слуцкай у паядынку супраць украінкі Настасі Сапсай прысудзілі перамогу па меншай колькасці заўваг шыдо. Раней Дар'я Скрыпнік заваявала залаты медаль у вагавай катэгорыі да 52 кг. Па ходзе турніру Дар'я атрымала чатыры перамогі, прычым тры з іх — іпонам.

5. У фінале футбольнай Лігі чэмпіёнаў «Барселона» атрымала ўпэўненую перамогу над «Ювентусам» (3:1). Такім чынам, каталонскі клуб пяты раз стаў уладальнікам галоўнага трафея Еўропы, зраўнаваўшыся па гэтым паказчыку з «Міланам».

Дарына ЗАПОЛЬСКАЯ

ТЫ МНЕ ПАДОРАНА ВАЙНОЙ

Яна хацела стаць настаўніцай, але мары надоўга спыніла вайна.
Пачалося іншае жыццё — поўнае смяротнай небяспекі, страху і пакут

Вайна застала Марыю Міхайлаўну Пуцэйку ў Мінску. Яна, 18-гадовая дзяўчына, якраз заканчвала педагагічнае вучылішча.

— Камендант інтэрната, дзе мы жылі, выдаў нам палоскі паперы, каб мы вокны накрыв заклеілі, — расказвае Марыя Міхайлаўна. — Да вайны я жыла на старой мяжы і бачыла, як будавалі абарончыя пункты каля Заслаўя. Думаю, навошта вокны заклеіваць: немцы толькі да граніцы дойдучы, а тут ім як дадуць — і назад пагоняць. Ніхто не верыў, што вайна зацягнецца надоўга...

Пасля масіраваных налётаў нямецкай авіяцыі і бамбёжак у цэнтры Мінска бушавалі пажары — гарэлі драўляныя хаты. Людзі пачалі пакідаць горад. Прышлося ўцякаць і Марыі. На шчасце, было куды. У вёсцы Раўкуцевічы, якая тады адносілася да Заслаўскага раёна, жылі яе бацькі. Каб не трапіць на вочы немцам, дахаты дабіралася па сельскіх дарогах. Пехама.

Пачалася акупацыя. Праз некаторы час сталі хадзіць чуткі, што дзесьці ў лясах Лагойшчыны ёсць партызаны. Марыя разам з мясцовай моладдзю знаходзілі лістоўкі з правай Сталіна, скінутыя з савецкіх самалётаў. Яны перапісвалі іх ад рукі і раздавалі насельніцтву. Дапамагала лячыць і часта наведвала ў Латыгальскі параненага лётчыка. А пасля стала ў партызану сувязной. Хадзіла ў Мінск, прыносіла разведданыя пра рух цяжкіх атрадаў. Разведчыкам атрада «За Айчыну», які дыслакаваўся ў Лагойскім раёне каля Карпілаўкі, быў Мікалай Дзядзюля.

— Да вайны ён настаўнічаў, і я яго добра ведала, — расказвае Марыя Міхайлаўна. — Гэта ён мне даваў заданні схадзіць у Мінск, Заслаўе, Радашковічы, Рогова. Аднойчы прыехаў і жаха, што трэба шрыфт для друкарні прынесці з Мінска. Насіла гэты шрыфт патроху. Дарогі ведала, абыходзіла пасты. Усе кіраўнікі партызанскай брыгады «Штурмавая» ведалі пра мяне.

Там, у партызанскім атрадзе, знайшла Марыя Пуцэйка і сваё каханне. Калі 22 сакавіка 1943 года партызаны брыгады «Штурмавая» вырашылі адзначыць гадавіну ўцёкаў з палону, на святкаванні запрасілі і сваю сувязную-разведчыцу Машу Пуцэйку. Нязменным камісарам гэтай брыгады з самага першага дня быў Ілья Мартынавіч Фёдаруў. Прыгожая і стройная дзяўчына яму спадабалася. Узаемнае пачуццё ўзнікла паміж імі імгненна.

— Ілья Мартынавіч вельмі пра мяне клапаціўся, — успамінае яна. — У блакадах сам не еў, а мне нёс бульбину ці кавалачак хлеба.

Ілья Фёдаруў да вайны паспеў скончыць фізіка-матэматычны факультэт Раствоўскага ўніверсітэта. Удзельнічаў у вайне з Фінляндыяй, быў паранены. Сярод партызану карыстаўся заслужаным аўтарытэтам, сам увесь час праводзіў палітзаняткі. Па словах Марыі Міхайлаўны, вайну ён сустраў на Гродзеншчыне, са сваім разлікам падбіў тры нямецкія танкі і быў прадстаўлены да ордэна Чырвонай Зоркі. Потым было цяжкае адступленне. Пры пераправе праз Бярэзіну Ілья Мартынавіч быў моцна паранены і трапіў у лагер ваеннапалонных.

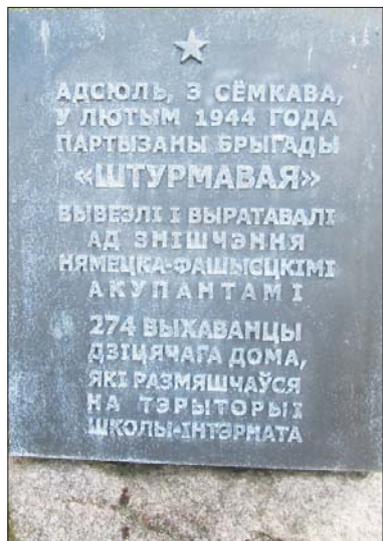
У лагеры Маскоўшчына, што пад Мінскам, знаходзіўся восем месяцаў. Падлячкішы нагу, вясной з іншымі ваеннапалоннымі шукаў магчымасць уцячы. Такая магчымасць прадставілася 22 сакавіка 1942 года. У той год была вельмі суровая зіма: паміралі ад холаду ў бараках палонныя, мерзлі і немцы. Для абагрэву вырашылі прыстасаваць трубы, якія гітлераўцы знайшлі ў доме адпачынку ў Ждановічах. Сабе ў дапамогу падрыхтавалі групу з ваеннапалонных. Туды ўвайшоў і Фёдаруў, якога, праўда, спачатку браць не хацелі — ён яшчэ кульгаў. Але яго таварыш Кудрын, які добра гаварыў на нямецкай мове, пераканаў немцаў, што гэта самы граматыны інжынер сярод іх. Немцы паверылі. Па дарозе ў Ждановічы група палонных абяззброіла канваіраў і ўцякла.

Неўзабаве ім сустраўся мужчына, які ехаў з Мінска. Ён і расказаў

ім, што на Лагойшчыне дзейнічаюць партызаны. Туды і накіраваліся. Сустрэлі разведчыкаў атрада Варанянскага — дзядзькі Васі. Каб здабыць зброю, разграмілі гарнізон у вёсцы Боўблі. На нямецкай машыне прыехалі ў Маньльскі лес. Сталі нападаць на іншыя гарнізоны ворага, знішчаць пункты па зборы прадуктаў у насельніцтва. Сярод насельніцтва пайшла гаворка, што гэта дзейнічае дэсант Чырвонай Арміі. Людзі сталі зваць іх «штурмавікамі». Так нарадзілася назва атрада — «Штурм», а пасля і брыгады — «Штурмавая».

Брыгада была ў той час адной з самых баявых у гэтым рэгіёне. Атрады размяшчаліся на мяжы Лагойскага і Заслаўскага раёнаў у Маньльскім лесе, паблізу ад цяперашняй вёскі Сярэдня Мінскага раёна. Недалёка

знаходзіліся гарнізоны ворага, таму партызаны ўвесь час удзельнічалі ў баях. На рахунку брыгады разгром нямецкага гарнізона ў Лагойску ў ноч з 22 на 23 снежня 1942 года і шматлікія іншыя паспяховыя аперацыі супраць акупантаў.

Аперацыя брыгады «Штурмавая» па выратаванні дзяцей з Сёмкава ўвайшла ў гісторыю. Там размяшчаўся дом-інтэрнат, дзе гітлераўцы трымалі дзяцей. Ад сувязных партызаны даведаліся, што немцы бяруць кроў і дзядзі для салдатаў, праводзяць над імі доследы, пасля чаго збіраюцца забіць. У лютаўскую ноч 1944 года на санках партызаны вывезлі 274 дзіцяці ў вёску Лагойскага раёна. Марыя Міхайлаўна разам з партызанкай Верай Вітушкай хадзіла па хатах і прасіла ўзяць дзяцей у сем'і. І нашы вясковыя жанчыны ў тых цяжкіх умовах ваеннага часу прынялі ўсіх дзяцей. У памяць пра гэтую падзею ў 2014 годзе ў Сёмкаве была ўсталявана мемарыяльная дошка.

Перад самым вызваленнем Беларусі немцы працэсвалі ўсю мясцовасць, уключаючы лясы і балоты, і выцягнулі партызану да возера Палік, каб там іх знішчыць.

— Ішлі пешшу, толькі параненых везлі на вазах, — угадвае былая партызанка. — Так галадалі, што забівалі каня і па кавалачку мяса трымалі над агнём, каб дымам прапахла. Пры прарыве блакады Ілья Мартынавіч ішоў з атрадамі «Штурм» і «За Айчыну» ў першай групе, а я была ў другой. Там мы і разлучыліся. Яго цяжка параніла ў баі. Партызаны яго перавязалі і павезлі на Палік. Апошні самалёт прыбыў па Фёдарова. У шпі-

талі нагу хацелі адняць, але камісар пераканаў хірургаў паспрабаваць яе лячыць. І недарэмна.

— А як жа тады выратаваліся вы? — пытаю ў Марыі Міхайлаўны.

— Наша група адарвалася ад усіх, і мы апынуліся ў балоце. Тут нас немцы і акружылі. Не елі некалькі дзён. Выходзілі з балота невялікімі групамі. Шмат людзей загінула. Вельмі цяжка было ісці, і я скінула сваю куртку. Партызаны, якія ішлі за намі, знайшоўшы куртку, вырашылі, што мяне забілі. Ілья Мартынавіч вельмі перажываў, але не паверыў.

Шукаць жонку прыйшлося доўга, пакуль ён не адправіў ліст у Заслаўскі райкам партыі з просьбай дапамагчы. Прышоў адказ, што Марыя Міхайлаўна засталася жывая, паведамляўся яе тагачасны адрас. Ён быў бязмерна шчаслівым. У адным з лістоў са шпітэля ён пісаў:

Жонкачка мая!

Ты мне падорана вайной.

Мы цяжкі шлях прайшлі з табой.

І нам давеку не забыць.

Што там прыйшлося перажыць...

Сярод насельніцтва пайшла гаворка, што гэта дзейнічае дэсант Чырвонай Арміі. Людзі сталі зваць іх «штурмавікамі». Так нарадзілася назва атрада — «Штурм», а пасля і брыгады — «Штурмавая».

Пасля папраўкі Ілья Мартынавіч прыехаў у Беларусь. І з гэтага часу яны больш не расставаліся. Пасля вайны Фёдаруў паехаў у Раствоўе, але Марыя Міхайлаўна катэгарычна не захацела там заставацца: цягнула ў родную Беларусь. Ды і Ілья Мартынавіч ужо прывык да нашай прыроды, палюбіў лясы і рэкі, казаў, што людзі тут вельмі добрыя. Прыехалі ў Беларусь і засталіся тут назаўсёды.

Дом Фёдаравых у Мінску на доўгія гады стаў тым месцам, дзе сустракаліся былыя партызаны. Ілья Мартынавіч ужо пайшоў з жыцця, але пакінуў пра сябе добрую памяць у тых, хто яго ведаў, і ў тых месцах, дзе ён партызаніў. Марыя Міхайлаўна і сёння не губляе цікавасці да жыцця. Сустрэкаецца са школьнікамі, расказвае ім пра вайну. Паслухаць успаміны ветэранаў, пра подзвіг, пра жыццё і каханне вельмі важна для моладзі.

Аляксандр ПАЎЛЮКОВІЧ,

г. Мінск.

Дзеля памяці

ПАЙСЦІ... КАБ ЗАСТАЦА...

Як страшна, горка і балюча страчаць дарагіх, блізкіх па духу людзей... Адзінока, сіратліва становіцца — як быццам пазбаўляешся часткі апоры, абароны, роднаснай цеплыні ў гэтым вялікім і халодным свеце.

Наталля Анаталеўна Каралёва пайшла ад нас раптоўна, на Сёмуху, дзевяць дзён таму — у росквіце талентаў і прыгажосці... Да нядаўняга часу, цягам дваццаці гадоў (!) яна ўзначальвала аддзел культуры Першамайскага раёна Мінска — і колькі ж важных спраў паспела зрабіць! Як перажывала за правядзенне кожнага мерапрыемства! Як радавалася, бачычы непадрабны інтэрэс слушачоў і дабрывоў ў іх позірках! Нездарма былы дырэктар «Акадэмікі» Соф'я Антонаўна Жыбулеўская называла яе міністрам культуры свайго раёна: настолькі глыбокімі былі яе веды, высокім прафесіяналізм...

Яна часта гаварыла мне, што падчас літаратурна-музычных сустрэч (якія і ладзіліся пад яе кіраўніцтвам у «Ветэранскім дварыку», Нацыянальнай бібліятэцы, музеі Якуба Коласа, парку Чалюскінцаў, на Мінскам гадзіннікавым заводзе ды іншых мес-

цах раёна) заўважае, як у людзей «прарастаюць твары»... Гэта была яе галоўная цытата з любімага Яўгена Еўтушэнкі.

Я дзівілася таму, як шмат яна ведае, як тонка разумее многія рэчы, як добра, па-акцёрску дакладна, чытае вершы. Калі я казалася, што бачу яе вядучай паэтычных вечарын, яна толькі ўздыхала: «Можна быць...». Яна і мае вершы добра ведала і часта цытавала, казалася, што яны дапамагаюць ёй разабрацца ў сабе... Магчыма, таму ў дзень яе адпавання і прыйшлі да мяне радкі:

*Как будто в поисках покоя,
К светлейшей Троице спеша,
Ушла сиреновой порою
Твоя цветущая душа.
Старушки шепчут: «Молодая...»,
Кадит священник гроб, кресты.*

*А в старом парке увядает
Сирень, что так любила ты.*

Падчас памінальнай трапезы сябры і калегі па працы гаварылі пра незвычайную дабрывоў і міласэрнасць Наталлі, пра тое, як яна дапамагала людзям, вырашала іх праблемы... А словы яе мужа Анатоля Мікалаевіча проста перавярнулі душу: «Здарылася непапраўнае... Дзеці страцілі любячую маці, унукі — клапатлівую бабулю, а я страціў усё».

Незамэнная страта — для сям'і, для сяброў і калег... Для культуры...

Валянціна ПАЛІКАНІНА

Чалавек — чалавеку

ДЗЕТДОМАЎСКАЕ БРАТЭРСТВА

Вёска Веснава, як, дарэчы, і любая іншая, мае сваю гісторыю. Сёння яна больш вядомая з-за рэспубліканскага дома-інтэрната для дзяцей з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця. А некалі...

Многія не ведаюць, што некалі ў драўляных бараках тут быў дзетдом.

Архіўных дакументаў пра яго стварэнне вельмі мала. Са слоў ствадак вядома, што так званая дзіцячая хата была адчынена ў былым маёнтку Ліпкі абшарніка Быкоўскага ў 1935 годзе, што першымі выхаванцамі яе сталі дзеці так званых «ворагаў народа», прычым не толькі з Беларусі, але і з Украіны, а першым дырэктарам — Міхась Бейкін. Яго жонка Ева працавала тут жа выхавальніцай...

Пасля вызвалення Глуска і раёна ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў у Веснаўскай дзіцячай хаце знайшлі прытулак сіроты. Дзяржава, як магла, клапацілася пра іх, але яны працавалі таксама. Пры ўстанове заўсёды была дапаможная гаспадарка — з агародам і са-

дам, з коньмі і каровамі, са свіннямі. Дзеці такім чынам змалку прывыклі клапаціцца пра іх, вучыліся даглядаць і працаваць. Спачатку яны атрымлівалі сямігадовую адукацыю, затым абавязковай стала васьмігадовая, пасля чаго выпускнікі выходзілі ў самастойнае жыццё, раз'язджаліся па многіх краінах былога Савецкага Саюза. Але пры гэтым пры любой магчымасці яны прыязджалі ў Веснаву, сустракаліся з тымі, хто стаў для іх блізім. І паміж сабой падтрымлівалі сувязь, марылі выдаць кнігу пра гісторыю Веснаўскай дзіцячай хаты. Розныя матэрыялаў для яе ўжо шмат, але ж калі нехта з чытачоў «Звязды» падзеліцца сваімі, кніга толькі выйграе.

Валерый ВАСІЛЕЎСкі,

г. Глуск.

УП «Институт «Белпромстройпроект»
**ПРИГЛАШАЕТ ПРИНЯТЬ УЧАСТИЕ
В ПЕРЕГОВОРАХ**

по выбору субподрядной организации для выполнения
раздела «Внешние высоковольтные электрические сети»
по объекту «Строительство комплекса
для производства специальных сталей
с объемом производства 300 000 тонн в год на ОАО «БМЗ» —
управляющая компания холдинга «БМК» в г. Жлобин».

Срок предоставления предложений — до 29.06.2015.
Тел.: 8 017 200 28 30. УНП 100049147

26 июня 2015 г. в 11.00 состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Лунинецлес».

Повестка дня:

- О совершении сделок Общества.
Местонахождение ОАО «Лунинецлес»: Брестская обл., г. Лунинец, ул. Первомайская, 56.
Место проведения собрания: Брестская обл., г. Лунинец, ул. Первомайская, 56.
Время регистрации в день проведения собрания с 10.30 до 11.00.
При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера — доверенность).
С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни, начиная с 17.06.2015 г. (с 10.00 до 16.00) по месту нахождения общества.
УНП 200251040 Совет директоров.

Страховой полис по обязательному страхованию гражданской ответственности водителей транспортных средств на территории РБ серии ВР № 2884515 страховой компании ЗАО «Промтрансинвест» считать недействительным в связи с утерей.

Факт

**Нафта і золата
далі \$36 млн**

Па выніках мая золатавалютныя рэзервы Беларусі, згодна з метадалогіяй МВФ, павялічыліся на 36,3 млн долараў ЗША і, паводле папярэдніх звестак, на 1 чэрвеня склалі \$4,6075 млрд у эквіваленце.

У нацыянальным вызначэнні аб'ём рэзерваў павялічыўся на 94,8 млн долараў ЗША і на 1 чэрвеня склаў \$5,222 млрд у эквіваленце. «Падтрыманню ЗВР спрыялі паступленні ад збірання экспертных пошлін на нафтапрадукты, дадатнае сальда куплі-продажу Нацыянальнымі банкам замежнай валюты на таргах у ААТ «Беларуская валютна-фондавая біржа», а таксама павелічэнне кошту золата, — паведамляе ўпраўленне інфармацыі і грамадскіх сувязяў Нацбанка.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ

Будзь у курсе!

**ЧЫГУНКАЙ
З БРЭСТА Ё ПЦЕР**

Беларуская чыгунка з 20 чэрвеня прызначае пасажырскі цягнік №50/49 Брэст — Санкт-Пецярбург.

Састаў будзе курсіраваць штодня: з Брэста — з 20 чэрвеня па 15 верасня, з Санкт-Пецярбурга — з 21 чэрвеня па 16 верасня, пра што распавялі ў прэс-цэнтры магістралі. Ён уводзіцца ў расклад руху ў сувязі з павялічэннем пасажырапатоку. З Брэста цягнік будзе адпраўляцца ў 14.05 і прыбываць у Санкт-Пецярбург у 8.53 на наступны дзень. Час адпраўлення з Санкт-Пецярбурга — 14.05, прыбыцця ў Брэст — 8.28 наступнага дня.

У сувязі з прызначэннем цягніка №50/49 Брэст — Санкт-Пецярбург з 20 чэрвеня адмяняецца курсіраванне цягніка №680/679 Брэст — Віцебск. Бесперасадная вагоны №23, №24 Брэст — Караганды, якія курсіравалі ў саставе цягніка №680/679, будуць курсіраваць у саставе цягніка №50/49 Брэст — Санкт-Пецярбург. З Брэста гэтыя вагоны будуць адпраўляцца па пятніцах з 26 чэрвеня па 11 верасня, з Караганды — па аўторках з 30 чэрвеня па 15 верасня. Праязныя дакументы на цягнік №50/49 Брэст — Санкт-Пецярбург ужо можна набыць у касах Беларускай чыгункі.

Сяргей РАСОЛЬКА

АБСОЛЮТБАНК
ЗАКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО

Отчет о финансовом положении на 31 декабря 2014 года

(в миллионах белорусских рублей с учетом покупательной способности белорусского рубля на 31 декабря 2014 года)

Примечания	31 декабря 2014 года	31 декабря 2013 года
АКТИВЫ		
Денежные средства и их эквиваленты	6 309,123	116,020
Средства в финансовых организациях	7 2,327	8,085
Финансовые активы, учитываемые по справедливой стоимости через прибыль или убыток	8 8,493	12,824
Кредиты клиентам	9 145,108	222,980
Финансовые активы, имеющиеся в наличии для продажи	10 146	146
Основные средства и нематериальные активы	11 48,954	33,887
Актив по отложенному налогу на прибыль	25 5,717	1,990
Прочие активы	12 6,771	15,735
ИТОГО АКТИВЫ	526,639	411,667
ОБЯЗАТЕЛЬСТВА И КАПИТАЛ		
Обязательства		
Средства финансовых организаций	13 7,985	50,122
Средства клиентов	14 145,355	259,716
Обязательство по текущему налогу на прибыль	913	1,383
Резервы	28b 5,403	633
Прочие обязательства	15 3,416	3,326
Итого обязательства	163,072	315,180
Капитал		
Уставный капитал	16 530,299	240,050
Накопленный убыток	(166,732)	(143,563)
Итого капитал	363,567	96,487
ИТОГО ОБЯЗАТЕЛЬСТВА И КАПИТАЛ	526,639	411,667

Отчет о совокупном доходе за год, закончившийся 31 декабря 2014 года

(в миллионах белорусских рублей с учетом покупательной способности белорусского рубля на 31 декабря 2014 года)

Примечания	2014	2013
Процентные доходы	17 66,704	78,956
Процентные расходы	18 (35,236)	(39,713)
Чистые процентные доходы	31,468	39,243
Комиссионные доходы	19 22,853	20,402
Комиссионные расходы	20 (1,251)	(1,216)
Чистые комиссионные доходы	21,602	19,186
Чистая прибыль по операциям с иностранной валютой	21 16,422	23,614
Чистый (убыток) / прибыль по финансовым инструментам, учитываемым по амортизированной стоимости	(651)	-
Чистый (убыток) / прибыль по финансовым инструментам, учитываемым по справедливой стоимости через прибыль или убыток	8 (2,313)	(987)
Операционные доходы	66,528	81,056
Расходы на персонал	22 (37,369)	(41,808)
Амортизация	11 (2,867)	(3,096)
Прочие доходы	23 7,310	4,327
Прочие расходы	24 (27,367)	(29,044)
Чистый убыток от обесценения финансовых активов	(23,562)	(2,919)
Резерв по обязательствам кредитного характера	28b (4,854)	138
(Убыток)/прибыль (до налогообложения и отражения убытка по чистой монетарной позиции	(22,181)	8,654
Доходы/(расходы) по налогу на прибыль	25 2,791	(2,188)
(Убыток)/прибыль до отражения убытка по чистой монетарной позиции	(19,390)	6,466
Убыток по чистой монетарной позиции в связи с инфляцией	(3,779)	(8,424)
Убыток за отчетный год	(23,169)	(1,958)
Прочий совокупный доход за отчетный год	-	-
Итого совокупный убыток за отчетный год	(23,169)	(1,958)

Отчет об изменениях в капитале за год, закончившийся 31 декабря 2014 года

(в миллионах белорусских рублей с учетом покупательной способности белорусского рубля на 31 декабря 2014 года)

Примечания	Уставный капитал	Накопленный убыток	Итого капитал
Остаток на 31 декабря 2012 года	240,050	(138,168)	101,882
Убыток за отчетный год	-	(1,958)	(1,958)
Прочий совокупный доход за отчетный год	-	-	-
Итого совокупный убыток за отчетный год	-	(1,958)	(1,958)
Операции с собственниками, отражаемые напрямую в капитале			
Дивиденды	16 -	(3,437)	(3,437)
Остаток на 31 декабря 2013 года	240,050	(143,563)	96,487
Убыток за отчетный год	-	(23,169)	(23,169)
Прочий совокупный доход за отчетный год	-	-	-
Итого совокупный убыток за отчетный год	-	(23,169)	(23,169)
Операции с собственниками, отраженные напрямую в капитале			
Внесение в уставный фонд вкладов учредителей	16 290,249	-	290,249
Остаток на 31 декабря 2014 года	530,299	(166,732)	363,567

Отчет о движении денежных средств за год, закончившийся 31 декабря 2014 года

(в миллионах белорусских рублей с учетом покупательной способности белорусского рубля на 31 декабря 2014 года)

Примечания	2014	2013
Операционная деятельность		
Прибыль до налогообложения и отражения убытка по чистой монетарной позиции	(22,181)	8,654
Амортизация основных средств и нематериальных активов	11 2,867	3,096
Резервы под обесценение кредитов клиентам	9 23,453	2,919
Резерв по отпускам	133	352
Резерв по обязательствам кредитного характера	28b 4,854	(138)
Резерв по обесценению активов	(543)	-
Курсовые разницы	(6,728)	(4,039)
Начисленные процентные и комиссионные расходы/ (доходы)	(4,217)	91
Убыток от выбытия основных средств и нематериальных активов	1,070	53
Переоценка финансовых инструментов по справедливой стоимости	2,541	987
Увеличение денежных средств и их эквивалентов от операционной деятельности до изменения операционных активов и обязательств (Увеличение)/уменьшение операционных активов:	1,249	11,975
Средства в финансовых организациях	5,337	(1,264)
Кредиты клиентам	9 38,385	(31,666)
Обязательные резервы в Национальном банке Республики Беларусь	(146)	(952)
Имущество, предназначенное для продажи	-	1,085
Прочие активы	12 2,012	(11,054)
Увеличение/(уменьшение) операционных обязательств:	-	-
Средства клиентов	14 (91,403)	81,042
Средства финансовых организаций	13 (36,682)	(1,341)
Прочие обязательства	15 1,210	1,371
Чистое увеличение/(уменьшение) денежных средств и их эквивалентов от операционной деятельности до налогообложения	(80,038)	49,196
Налоги на прибыль уплаченные	(1,650)	(845)
Чистые денежные средства и их эквиваленты от операционной деятельности	(81,688)	48,351
Инвестиционная деятельность		
Продажа основных средств	45	1,819
Приобретение основных средств и нематериальных активов	11 (9,337)	(5,963)
Чистые денежные средства и их эквиваленты от инвестиционной деятельности	(9,292)	(4,144)
Финансовая деятельность		
Дивиденды уплаченные	-	(3,437)
Выпуск/(погашение) долговых ценных бумаг	-	(5,877)
Увеличение уставного капитала	290,249	-
Чистые денежные средства и их эквиваленты от финансовой деятельности	290,249	(9,314)
Чистое увеличение денежных средств и их эквивалентов	199,269	34,893
Влияние курсовых разниц на денежные средства и их эквиваленты	2,927	3,933
Влияние инфляции на денежные средства и их эквиваленты	(9,093)	(10,532)
Денежные средства и их эквиваленты на начало года	6 116,020	87,726
Денежные средства и их эквиваленты на конец года	6 309,123	116,020

Председатель Правления
Вашкевич В.И.

Главный бухгалтер
Турбина О.С.

г. Минск,
4 мая 2015

Годовая финансовая отчетность ЗАО «АБСОЛЮТБАНК» за год, закончившийся 31 декабря 2014 года, составленная в соответствии с международными стандартами финансовой отчетности, в полном объеме размещена на www.absolutbank.by (страница «Отчетность»).

Лицензия на осуществление банковской деятельности
Национального банка Республики Беларусь №9 от 14.06.2013. УНП 100331707

Телефон: +375 17 308 74 50
Факс: + 375 17 308 74 51
www.bdo.by

ООО «БДО»
пр. Победителей, 103
8 этаж, офис 807
Минск, Беларусь
220020

Исх. номер: 04-05/2/236-1

Аудиторское заключение по годовой финансовой отчетности закрытого акционерного общества «АБСОЛЮТБАНК» за 2014 год

Акционерам, Наблюдательному совету и Правлению
ЗАО «АБСОЛЮТБАНК»
Национальному банку Республики Беларусь

Аудиторская организация
Наименование: ООО «БДО»
Место нахождения: Республика Беларусь, 220020, г. Минск, пр. Победителей, 103, офис 807
Сведения о государственной регистрации: Свидетельство о государственной регистрации выдано на основании решения Минского городского исполнительного комитета от 15.11.2013 за № 0087747
УНП: 190241132

Аудируемое лицо
Наименование: Закрытое акционерное общество «АБСОЛЮТБАНК» (сокращенное наименование банка — ЗАО «АБСОЛЮТБАНК») Место нахождения: Республика Беларусь, 220023, г. Минск, проспект Независимости, 95
Сведения о государственной регистрации: закрытое акционерное общество «АБСОЛЮТБАНК» зарегистрировано Национальным банком Республики Беларусь 29 декабря 1993 года, регистрационный номер 34.
УНП 100331707

Заключение по годовой финансовой отчетности

Мы провели аудит прилагаемой финансовой отчетности ЗАО «АБСОЛЮТБАНК» (далее — «Банк»), которая включает в себя отчет о финансовом положении по состоянию на 31 декабря 2014 года и соответствующие отчеты о совокупном доходе, движении денежных средств и изменениях в капитале за год, закончившийся на эту дату, а также краткое изложение основных принципов учетной политики и прочие примечания на страницах с 12 по 68.

Обязанности руководства аудируемого лица по подготовке годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности

Ответственность за подготовку и объективное представление финансовой отчетности в соответствии с Международными стандартами финансовой отчетности несет руководство Банка. Ответственность руководства Банка заключается в разработке, внедрении и поддержке системы внутреннего контроля, относящейся к подготовке и объективному представлению финансовой отчетности, не содержащей существенных искажений, вызванных мошенничеством либо ошибкой; а также в выборе и применении соответствующей учетной политики и определении оценочных значений, адекватных текущим обстоятельствам.

Обязанности аудиторской организации

Мы несем ответственность за выраженное нами аудиторское мнение о достоверности финансовой отчетности, основанное на результатах проведенного аудита.

Мы провели аудит в соответствии с Международными стандартами аудита. Эти стандарты обязывают нас соответствовать этическим нормам, а также планировать и проводить аудит таким образом, чтобы получить разумную уверенность в том, что финансовая отчетность не содержит существенных искажений, которые обязывают нас соблюдать нормы профессиональной этики, планировать и проводить аудит таким образом, чтобы обеспечить достаточную уверенность относительно наличия либо отсутствия существенных искажений в представленной финансовой отчетности.

В ходе аудита нами были выполнены аудиторские процедуры, направленные на получение аудиторских доказательств, подтверждающих значения показателей финансовой отчетности ЗАО «АБСОЛЮТБАНК», а также другую раскрытую в ней информацию. Выбор аудиторских процедур осуществлялся на основании профессионального суждения с учетом оценки риска существенного искажения финансовой отчетности в результате ошибок или недобросовестных действий. При оценке риска существенного искажения финансовой отчетности нами рассматривалась система внутреннего контроля ЗАО «АБСОЛЮТБАНК», необходимая для составления финансовой отчетности, не содержащей существенных искажений, с целью планирования аудиторских процедур, соответствующих обстоятельствам аудита, но не с целью выражения мнения относительно эффективности функционирования этой системы. Аудит также включал оценку применяемой учетной политики, обоснованности учетных оценок и общего содержания финансовой отчетности ЗАО «АБСОЛЮТБАНК».

Мы полагаем, что в ходе аудита нами были получены достаточные и надлежащие аудиторские доказательства, которые могут являться основанием для выражения аудиторского мнения.

Аудиторское мнение

По нашему мнению финансовая отчетность достоверно отражает во всех существенных отношениях финансовое положение ЗАО «АБСОЛЮТБАНК» по состоянию на 31 декабря 2014 года, а также финансовые результаты его деятельности и движение денежных средств за год, закончившийся этой датой, в соответствии с Международными стандартами финансовой отчетности.

Александр Шкодин
Партнер ООО «БДО»
Минск, Беларусь
04 мая 2015 года

Извещение о проведении 22 июня 2015 года повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Автомагистраль»

Предмет торгов (сведения о продаваемом имуществе, входящем в состав предмета торгов)
Здание административно-хозяйственное (наименование – здание административно-производственного корпуса с инвентарным номером 420/С-1070) общей площадью 1573,3 кв. м; здание специализированное транспорта (наименование – здание гаражей с кузнечной, кузницей, складом с инвентарным номером 420/С-1071) общей площадью 385,8 кв. м; здание специализированное транспорта (наименование – здание гаражей со складом материалов с инвентарным номером 420/С-1072) общей площадью 1017,4 кв. м; здание многофункциональное (наименование – здание гаражей со столовым цехом, лабораторией, складом с инвентарным номером 420/С-1599) общей площадью 1032,6 кв. м; здание административно-хозяйственное (наименование – здание проходной с инвентарным номером 420/С-1600) общей площадью 126,4 кв. м; здание специализированное коммунального хозяйства (наименование – здание туалета с инвентарным номером 420/С-35883) общей площадью 12,2 кв. м; сооружение неустановленного назначения (наименование – сооружение благоустройства с инвентарным номером 420/С-44516) общей площадью 11936,1 кв. м; кран-балка (инв. № 041229); пресс гидравлический (инв. № 041202); станок вертикально-сверлильный ВСН-12 (инв. № 1031); станок настольный (инв. № 044341); станок токарный 1 м63 (инв. № 041677); два стеллажа изготовленных (инв. №№ 070869 и 070870); станок точило-шлифовальный (инв. № 0124); автозаправочный блок-пункт АБП 00.00.000ПС (инв. № 020090); зеленые насаждения / ель, каштан, рябина, липа/ (инв. № 90022); комплектная трансформаторная подстанция 2 КТПТАС-В/К400/10/0,4-08У1 (инв. № 040088); станция контейнерная автозаправочная КА 33 (инв. № 020089); две топливораздаточные колонки (инв. №№ 020091 и 020092).
Площадь земельного участка – 1,9533 га, кадастровый номер 44130000009000041
Местонахождение – Гродненская область, Лидский район, г. Лида, ул. Мицкевича, 41 (д. 41; д. 41, корп. 1; д. 41, корп. 2; д. 41, корп. 3; д. 41, корп. 4; д. 41, корп. 5).
Начальная цена – 8 016 204 715 белорусских рублей с учетом НДС
Сумма задатка – 800 000 000 белорусских рублей
Обременение – аренда

Продавец имущества – ОАО «Автомагистраль», ул. Кижеватова, 8, 220099, г. Минск, телефон (017) 212-50-62.

Организатор торгов – УП «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск.

Условия торгов – победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества ОАО «Автомагистраль», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка (задатков); документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток (задатки) перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012104971019 в региональной дирекции №700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код

153001369, УНП 190398583 не позднее окончания срока приема документов на участие в торгах.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае, если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявления на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Торги проводятся **22 июня 2015 года в 14.30** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 10.06.2015 по 18.06.2015 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок: (017) 327-48-36 (УП «Минский городской центр недвижимости»); (017) 212-50-62 (ОАО «Автомагистраль»).

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ» 25 июня 2015 г. проводит повторный открытый аукцион с условиями № 09-У-15 на право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений)

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены). **Предмет аукциона:** право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) на предоставляемом земельном участке, на котором находятся объекты, подлежащие сносу.

Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462.

На торги выставляется право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) в г. Минске на шести земельных участках, предоставляемых в аренду сроком на 5 лет:

№ предмета аукциона	Месторасположение земельного участка	Площадь земельного участка, га	Целевое назначение земельного участка	Начальная цена предмета аукциона, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона, бел. руб.	Наличие обременений	Ориентировочный размер убытков, причитаемых изъятием земельного участка и сносом расположенных на нем объектов недвижимости
1	г. Минск в границах ул. Одесская – ул. Лазо – ул. Ушакова	2,6637	многоквартирные жилые дома повышенной комфортности со встроенными помещениями общественного назначения	5 572 652 910	1 110 000 000	202 930 956	отселение и снос жилых и нежилых строений по ул. Автозаводской, 8, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 32, 38, 40, 42, 44, 46, по ул. Лазо, 42, 44, 46, 48, 50	34 404 255 720 руб., а также затраты по отселению жильцов с 320,85 кв.м государственного жилищного фонда
2	г. Минск ул. Брестская	1,2143	объект административно-производственного назначения с автосервисом	3 322 517 680	660 000 000	49 447 140	отселение и снос жилых и нежилых строений по ул. Брестской, 8, 10, 12, 12А, 14, 16	15 137 100 000 руб., а также возмещение потерь сельскохозяйственного производства в размере 72 114 970 руб. *
3	г. Минск ул. Р.Люксембург	0,6600	многоквартирная жилая застройка повышенной комфортности	1 659 675 820	330 000 000	136 946 705	отселение и снос жилых и нежилых строений по ул. Р.Люксембург, 152, 156, 158, ул. Карпова, 6	28 946 735 000 руб., а также затраты по отселению жильцов с 195,18 кв.м государственного жилищного фонда
4	г. Минск на пересечении ул. Кольцова и 1-го пер. Кольцова	0,4028	многофункциональный общественный центр	916 030 500	180 000 000	43 886 089	отселение и снос жилых и нежилых строений по ул. Кольцова, 40/13, 42, 46, по 1-му пер. Кольцова, 15	5 224 640 000 руб.
5	г. Минск на пересечении ул. Я Мавра – ул. Пономаренко	3,2300	многоэтажный жилой комплекс повышенной комфортности со встроенными помещениями общественного назначения и паркингом	7 023 005 440	1 400 000 000	206 562 798	отселение и снос жилых и нежилых строений по ул. Пономаренко, 14, 16, 18, 20, 22 по ул. Я.Мавра, 64а, 68а, 68б, 68в, 68г, 70	84 203 823 600 руб., а также затраты по отселению жильцов с 2 028,25 кв.м государственного жилищного фонда
6	г. Минск ул. Калинина	0,1288	административный общественный комплекс с подземным паркингом	373 799 770	74 000 000	57 234 475	снос и отселение жилого дома по ул. Калинина, д. 12	10 430 482 680 руб., а также затраты по отселению жильцов с 55,6 кв.м государственного жилищного фонда

* Потери сельскохозяйственного производства подлежат пересчету, а также актуализации с учетом нормативов, действующих на дату их фактического возмещения, и соответствующего уровня инфляции.

Основные условия проектирования и строительства объектов указаны в актах выбора места размещения земельных участков и прилагаемой к ним документации.

Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанном земельном участке и их характеристики содержатся на планово-картографических материалах в составе земельно-кадастровой документации. Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории участков осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями (согласно перечню, установленному Минским горисполкомом).

Аукцион состоится 25 июня 2015 года в 16 час. 00 мин. по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Участниками аукциона могут быть юридические лица или индивидуальные предприниматели. В аукционе допускается участие на стороне покупателя консолидированных участников – двух и более индивидуальных предпринимателей, юридических лиц.

Для участия в аукционе необходимо: внести задаток не позднее 19 июня 2015 г. в размере, указанном в графе 6 таблицы, перечисляемый на расчетный счет № 3641000000016 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка – 795, УНП – 100690830, назначение платежа – 04002, получатель – главное финансовое управление Мингорисполкома;

представить в УП «Минский городской центр недвижимости» (организатору аукциона) следующие документы:

заявление на участие в аукционе; документ, подтверждающий внесение суммы задатка, с отметкой банка;

подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования;

дополнительно представляется: индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации ин-

дивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;

представителем индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность; представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

консолидированными участниками для участия в аукционе представляются также оригинал и копия договора о совместном участии в аукционе.

При подаче документов на участие в аукционе представители индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

При подаче документов уполномоченное лицо, которое будет представлять на аукционе стороны договора о совместном участии в аукционе и подписывать протокол о результатах аукциона, (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, и доверенность, выданные индивидуальными предпринимателями, юридическими лицами, заключившими договор о совместном участии в аукционе. Представителем уполномоченного лица дополнительно предъявляется доверенность, выданная в установленном законодательством порядке, либо документ,

подтверждающий полномочия должностного лица.

Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6, с 10 июня 2015 г. по 19 июня 2015 г. включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 18.00 (по пятницам до 16.45).

Торги в отношении земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

С победителем аукциона либо с единственным участником несостоявшегося аукциона, выразившем согласие на внесение платы за право заключения договора аренды земельного участка в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов, заключается договор на реализацию права проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений).

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона в течение 10 рабочих дней со дня принятия Минским горисполкомом решения об изъятии и предоставлении ему соответствующего земельного участка до обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка обязан:

- внести плату за предмет аукциона (часть платы – в случае предоставления Минским горисполкомом рассрочки ее внесения);

- возместить Минскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона;

- выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии и предоставлении земельного участка в аренду;

- возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. **Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись и оплачивается по предоставляемому организатором аукциона счету-фактуре.**

Оплата стоимости предмета аукциона осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. По заявлению победителя аукциона Минский

горисполком предоставляет рассрочку внесения платы за предмет аукциона. Указанное заявление подается победителем аукциона в Минский горисполком не ранее заключения с организатором по землеустройству договора подряда на разработку проекта отвода земельного участка, но не позднее одного рабочего дня после получения землеустроительной службой Минского горисполкома материалов об изъятии и предоставлении земельного участка.

После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Минский горисполком заключает с победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона договор на реализацию права проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) и договор аренды земельного участка сроком на 5 лет.

Договор аренды земельного участка и возникновение основного на нем права аренды на земельный участок подлежат государственной регистрации в РУП «Минское городское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру».

После истечения срока аренды земельного участка (5 лет), предоставленного по результатам аукциона, лицо, которому он предоставлен, в установленном порядке обращается в адрес Минского горисполкома с заявлением о продлении срока аренды соответствующего участка (заключении нового договора аренды), на основании которого по решению исполкома ему предоставляется земельный участок на указанный в заявлении срок, но не более чем на 99 лет, при условии внесения этим лицом платы за право аренды земельного участка, рассчитанной на основании его кадастровой стоимости с применением коэффициентов, установленных Советом Министров Республики Беларусь исходя из сроков аренды земельных участков.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с землеустроительной и градостроительной документацией по земельному участку (в том числе с характеристиками расположенных на земельных участках инженерных коммуникаций и сооружений (при их наличии) и условиями инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории). Осмотр земельного участка на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Контактный телефон: + 375 (17) 226-16-72. Официальный сайт организатора аукциона: www.mgcn.by.

ООО «Юридическая группа «СОВЕТНИК» – управляющий по делу о банкротстве ЗАО «ИНТЕРИНВЕСТ»,

извещает о проведении торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего должнику

Торги состоятся 24 июня 2015 года в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Долгиновский тракт, д. 149а/1, к. 3.

Для участия в торгах необходимо подать до 22 июня 2015 года заявку и перечислить на расчетный счет ЗАО «ИНТЕРИНВЕСТ» 3012200620014 в ОАО «Паритетбанк», г. Минск, код 782, УНП 100165919 сумму задатка в размере 5% от начальной цены имущества. Сумма шага аукциона по каждому лоту составляет 5% от начальной цены предмета аукциона.

С имуществом, выставленным на торги, можно ознакомиться по его месту нахождения: г. Минск, пер. Козлова, д. 7, пом. 21, предварительно согласовав время с управляющим. Прием заявок и документов на участие в торгах осуществляет организатор торгов – ООО «Юридическая группа «СОВЕТНИК» – ежедневно по рабочим дням с 9.00 до 18.00 по адресу: 220053, г. Минск, ул. Долгиновский тракт, д. 149а/1, к. 3.

Сведения об имуществе, выставленном на торги

Номер лота	Сведения об имуществе	Начальная цена, за ед. рублей без НДС	Сумма задатка
1	Изолированное помещение паркинга, машино-место № 7, № 8	263 296 800	13 164 840

Победителем торгов является лицо, предложившее наибольшую цену.

Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона производится победителем аукциона по фактическим затратам. Все расходы, связанные с регистрацией договора купли-продажи, оформлением перехода права собственности, несет покупатель.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником, предмет торгов продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

По результатам аукциона организатор торгов составляет протокол в трех экземплярах.

Заключение договора купли-продажи осуществляется в течение 7 рабочих дней с даты проведения торгов.

Организатор вправе отказаться от проведения торгов не менее чем за 3 дня до даты проведения торгов.

С более подробной информацией о порядке, условиях проведения торгов, предметах торгов можно ознакомиться по тел.: +37517 388 03 25, +37529 342 18 42.

Филиал «ЦЕНТР БЕЛТЕХИНВЕНТАРИЗАЦИЯ» РУП «ЖИЛКОММУНТЕХНИКА» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

ЛОТ №1

• **Капитальное строение (здание магазина) с инв. номером 410/С-5284, общей площадью 180,7 кв.м, расположенное по адресу: Гродненская область, Волковысский р-н, г.п. Россь, ул. Советская, 5 на земельном участке с кадастровым номером 420856200001000269, площадью 0,0452 га.**

Начальная цена продажи – 245 616 000 рублей с учетом НДС. Шаг аукциона – 12 280 800 рублей. Размер задатка – 7 368 480 рублей.

Правообладателем имущества является Гродненское областное потребительское общество.

Организатор торгов – Филиал «Центр Белтехинвентаризация» РУП «Жилкоммунтехника», г. Гродно, ул. Дзержинского, 40-17а.

Договор купли-продажи заключается не позднее 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов.

Условия оплаты определяются по согласованию Победителя торгов с Собственником имущества при заключении договора купли-продажи. Номер р/с Организатора торгов для перечисления задатка: р/с 3012105618108 в бел. рублях в Региональной Дирекции №700 ОАО «БПС-Сбербанк», код 369, УНП 102353509.

Аукцион состоится 13 июля 2015 г. в 11.00 по адресу: г. Волковыск, ул. Брестская, 32. Срок подачи документов – до 17 часов 9 июля 2015 г. по адресу: г. Гродно, ул. Дзержинского, 40-17а. Доп. информация по тел.: 8(0152)74-41-36, 60-20-44

Ликвидатор в ходе ликвидационного производства реализует следующее Имущество Закрытого акционерного общества путем проведения открытых торгов в форме аукциона:

Лот №1 – капитальное строение с инвентарным номером 240/С-27751 (здание пункта приема стеклопакетов, год постройки не установлен, площадь 36 кв.м, находящемся по адресу: г. Орша, ул. Белинского, 57 – 33 245 100 руб. с НДС (по ставке 20%).

Лот №2 – капитальное строение с инвентарным номером 240/С-27750 (здание гаража) общей площадью 138 м.кв., год постройки 1964 г., находящееся по адресу: Витебская область, г. Орша, ул. Белинского, 57 – 71 244 360 руб. с НДС (по ставке 20%).

Дата проведения торгов – 24 июня 2015 года, 09.00. Место проведения торгов – Витебская область, г. Орша, ул. Могилевская, 35.

Начальная цена – 5% от стоимости Лота белорусских рублей с НДС. Шаг аукциона – 5 процентов начальной цены имущества. Задаток для участия в торгах – 5% от стоимости Лота белорусских рублей с НДС перечисляется на расчетный счет по одному из следующих реквизитов:

- р/с 301211777011 в ОАО «БПС-Сбербанк» г. Орша, код 369. Получатель ЗАО «РАНИЦА» г. Орша, УНП 300053858.
- р/с 3012124800001 в ОАО «Банк БелВЭБ» г. Орша, код 226. Получатель ЗАО «РАНИЦА» г. Орша, УНП 300053858.

Победитель торгов возмещает затраты, связанные с организацией и проведением торгов.

В случае признания торгов несостоявшимися в связи с подачей заявления на участие в них только одним участником продажи предмета торгов этому участнику при его согласии предлагается приобрести имущество по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Дополнительную информацию о проведении торгов можно получить по тел. + 37529 629 95 02 или +37529 714 09 61.

Заявки для участия в торгах принимаются до 09.00 23 июня 2015 года по почтовому адресу: 212008, г. Могилев, а/я № 3, ликвидатору ЗАО «Раница» Директору ЧКУП «Экоюрком» Луковской Ирине Степановне.

Центр Промышленной Оценки

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, офис 1703.

Продавец ОАО «МПОВТ», г. Минск, ул. Притыцкого, 62.

Предмет аукциона (имущество продается одним лотом):

Наименование	Назначение	Общая площадь	Инвентарный номер	Адрес
Гараж с административными помещениями	Здание многофункциональное	2523 кв.м	500/С-62124	г. Минск, ул. Домбровская, 10

Составные части и принадлежности дворовые сооружения: проезд с бордюром 0,16, общей площадью 5019 кв.м; площадки, откосы, лестница, подпорные стенки; ограждение; ворота, калитка.

Наименование	Назначение	Общая площадь	Инвентарный номер	Адрес
Транспортная проходная (в т.ч. навес)	Здание неустановленного назначения	30,8 кв.м	500/С-62125	г. Минск, ул. Домбровская, 10/1
Зарядная станция	Здание неустановленного назначения	44,8 кв.м	500/С-62126	г. Минск, ул. Домбровская, 10/2
Склад	Здания специализированные складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ	55,1 кв.м	500/С-62127	г. Минск, ул. Домбровская, 10/3
Склад обменного фонда		413 кв.м	500/С-62128	г. Минск, ул. Домбровская, 10/4

В том числе: сети связи, инв. № 28543; трубопровод теплоснабжения, инв. № 55807, сети электроснабжения к гаражу, инв. № 28544; кран-балка, инв. № 15644; кран-балка, инв. № 14886; электротраль, инв. № 16651; электротраль, инв. № 16721; монорельс, инв. № 55988; мачта осветительная, инв. № 101039; эстакада для обслуживания линии, инв. № 41823.

Сведения о земельном участке Площадь 0,9290 га. Предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для обслуживания зданий и сооружений, с установленным ограничением: охранная зона ливневой канализации, площадь 0,2590 га.

Обременения Объекты недвижимого имущества частично сдаются в аренду. Более подробную информацию по арендаторам можно узнать у организатора аукциона.

Начальная цена с НДС 20% – 11 637 492 160 белорусских рублей (снижена на 50%)

Задаток 5% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с № 3012343260010; нерезидентами РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в долларах США (USD) – 3012343265044; в российских рублях (RUB) – 3012343265028; в ЦБУ № 507 г. Минска ОАО «Белинвестбанк», БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа ЗАО «Центр промышленной оценки».

Срок подписания договора купли-продажи 15 (пятнадцать) рабочих дней после проведения аукциона.

Условия оплаты предмета аукциона

Победителю аукциона, либо единственному участнику аукциона согласившемуся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%, возможно предоставление рассрочки платежа на следующих условиях: 30% стоимости имущества оплачивается в течение 30 календарных дней с даты проведения аукциона. Оставшиеся 70% оплачиваются ежемесячно равными долями в течение 60 календарных дней начиная с месяца, следующего за месяцем, в котором должен осуществляться первоначальный платеж.

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат за организацию аукциона, оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by.

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звезда» от 16.05.2015

Дата и время проведения аукциона	24.06.2015 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки».
Дата и время окончания приема документов	22.06.2015 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки».
Контактные телефоны	Тел.: +375 17-280-36-37; +375 29-183-69-71. E-mail: auction@cpo.by

ОАО «Белхим»

ПРИГЛАШАЕТ ПРИНЯТЬ УЧАСТИЕ В ПРОЦЕДУРЕ ПЕРЕГОВОРОВ по выполнению работ по устройству асфальтобетонного покрытия на Фаннипольской базе ОАО «Белхим».

Предложения принимаются до 17.00 15.06.2015 г. по адресу: г. Минск, ул. Короля, 34, каб. №19. Справки по тел. 8017 204-85-17, факс 8017 204-85-19, e-mail: pto@belhim.by. УНП 100122846

УВЕДОМЛЕНИЕ

Уважаемые акционеры ОАО «Мостоотряд № 88»!

Открытое акционерное общество «Мостоотряд № 88»,

находящееся по адресу: г. Минск, ул. Промышленная, 16, извещает о том, что внеочередным общим собранием акционеров ОАО «Мостоотряд № 88» от 01 июня 2015 года принято решение

о реорганизации ОАО «Мостоотряд № 88» путем присоединения к ОАО «Строительно-монтажный трест № 8».

В соответствии со статьей 78 Закона Республики Беларусь «О хозяйственных обществах» от 9.12.1992 года № 2020-XII и Уставом общества акционеры, голосовавшие на внеочередном общем собрании акционеров против принятия решения о реорганизации либо не принявшие участие в собрании, вправе требовать от ОАО «Мостоотряд № 88» выкупа принадлежащих им акций. Письменное требование обществу о выкупе принадлежащих акций может быть предъявлено с 01.06.2015 года по 20.07.2015 года по месту нахождения ОАО «Мостоотряд № 88». Данное требование должно содержать фамилию, имя и отчество, подпись акционера и количество акций, выкуп которых требуется. *Просим также представить ксерокопию паспорта стр. 22, 31-33, реквизиты банковского счета, открытого в ОАО «АСБ Беларусбанк» для зачисления денежных средств, а также указать свой контактный телефон.*

Количество акций, которое Общество намерено приобрести – 30115 шт.

Выкуп акций будет осуществляться по цене двадцать две тысячи четыреста двадцать восемь белорусских рублей за одну акцию с 21.07.2015 года по 19.08.2015 года путем заключения договоров купли-продажи с последующей их регистрацией у профучастника рынка ценных бумаг – в депозитарии ОАО «АСБ Беларусбанк» по адресу: г. Минск, ул. Мясникова, д. 32, каб 501, а также в частном предприятии «АСБ БРОКЕР» по адресу: г. Минск, ул. Мясникова, д. 32, каб. 201.

Расходы по регистрации сделок купли-продажи и осуществлению переводов на счет «депо» эмитента несут продавцы акций.

Оплата за выкупленные акции (с учетом удержания подоходного налога) будет осуществляться в безналичной форме денежными средствами путем зачисления на вкладные счета (карт-счета) акционеров, открытые в ОАО «АСБ Беларусбанк», в течение пятнадцати дней с момента регистрации договора купли-продажи акций у профессионального участника рынка ценных бумаг, но не позднее 19.08.2015 года. Выкупленные акции подлежат аннулированию. Телефоны для справок: (017) 345-86-74, (017) 344-42-99.

УНП 100299744 *Наблюдательный совет ОАО «Мостоотряд № 88»*

Центр Промышленной Оценки

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, офис 1703

Продавец ОАО «Управляющая компания холдинга «Бобруйскагромаш», г. Бобруйск, ул. Шинная, 5.

Наименование	Назначение	Общая площадь, кв.м	Инвентарный номер	Адрес
Помещение столовой	Помещение общественного питания	2205,2	710/D-68145	Могилевская область, г. Бобруйск, ул. Шинная, 5

Сведения о земельном участке: пл. 0,1650 га, предоставлен на праве постоянного пользования.

Начальная цена с НДС 20% – 4 864 713 600 белорусских рублей (снижена на 20%).

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с № 3012343260010; нерезидентами РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в долларах США (USD) – 3012343265044; в российских рублях (RUB) – 3012343265028; в ЦБУ № 507 г. Минска ОАО «Белинвестбанк», БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки».

Срок подписания договора купли-продажи: 20 рабочих дней после согласования проекта договора купли-продажи с ЗАО «Альфа-Банк», в связи с наличием обременения (ипотека).

Условия оплаты предмета аукциона

Если между продавцом и покупателем (победителем аукциона либо единственным участником аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты за предмет аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после проведения аукциона.

Извещение о проведении предыдущего аукциона опубликовано в газете «Звезда» от 26.03.2015

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона, оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by.

Дата и время проведения аукциона	25.06.2015 в 14.00 по адресу: г. Бобруйск, ул. Шинная, 5, ОАО «Управляющая компания холдинга «Бобруйскагромаш».
Дата и время окончания приема документов	23.06.2015 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки».
Контактные телефоны:	Тел.: +375 17-280-36-37; +375 29-183-69-71. E-mail: auction@cpo.by

П Р И Г Л А Ш Е Н И Е

Волковыское ОАО «Беллакт»

приглашает принять участие в переговорах по выбору подрядчика на выполнение СТРОИТЕЛЬНО-МОНТАЖНЫХ РАБОТ на объекте «Текущий ремонт производственного корпуса ЦМЦ и КЦ», расположенному по адресу: г. Волковыск, ул. Октябрьская, 133.

Документация для переговоров предоставляется участникам на основании письменной заявки, направленной по e-mail: juristy@bellakt.com, по факсу (+375 15 12) 75048 или по почте на адрес: 231900, Республика Беларусь, Гродненская область, г. Волковыск, ул. Октябрьская, д. 133. Срок предоставления предложений с 08.00 10.06.2015 г. до 12.00 16.06.2015 г. Контактные телефоны: (+375 15 12) 75036, 75048.

Утерянный представителем Белгосстраха по Первомайскому району г. Минска бланк страхового полиса по добровольному страхованию от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу формы 2РН, 2РП серии БЛБ № 1317877 считать недействительным. УНП 100122726

Управляющий ООО «ПрофДМ» проводит повторные торги в форме открытого аукциона по продаже имущества ДУП «ПМК-199» УП «Минскоблсельстрой» (УНП 690018982), а именно:

№	Описание	Начальная цена, бел. руб.
1	Бытовка цеха, общ. пл. 107 кв.м, расположенная по адресу: Минская обл., Борисовский р-н, д. Углы, ул. Октябрьская, д. 7.	19 232 544
2	Здание гаражей, инв. № 610/С-42819, общ. пл. 682 кв. м и земельный участок площадью 0,6863 га, расположенные по адресу: Минская обл., Борисовский р-н, Пригородный с/с, д. Углы, ул. Октябрьская, д. 16	537 220 500
3	Здание гаража, общ. пл. 59,8 кв. м. и условный земельный участок, расположенные по адресу: Минская обл., Борисовский р-н, Пригородный с/с, д. Углы, ул. Октябрьская, д. 7	52 052 250
4	Ограждение территории железобетонное, инв. № 30 (недвижимое улучшение), расположенное по адресу: Минская обл., Борисовский р-н, Пригородный с/с, д. Углы, ул. Октябрьская, д. 7.	30 605 250

Аукцион состоится 29.06.2015 г. в 11.00 по адресу: Минская обл., Борисовский р-н, д. Углы, ул. Октябрьская, д. 5. Заявки на участие в аукционе принимаются с 08.06.2015 по 26.06.2015 г.

Для участия в торгах лицо, заявившее о своем участии в торгах, вносит задаток в счет обеспечения оплаты приобретаемого на торгах имущества в размере 1 процента от начальной цены имущества должника, выставленного на торги.

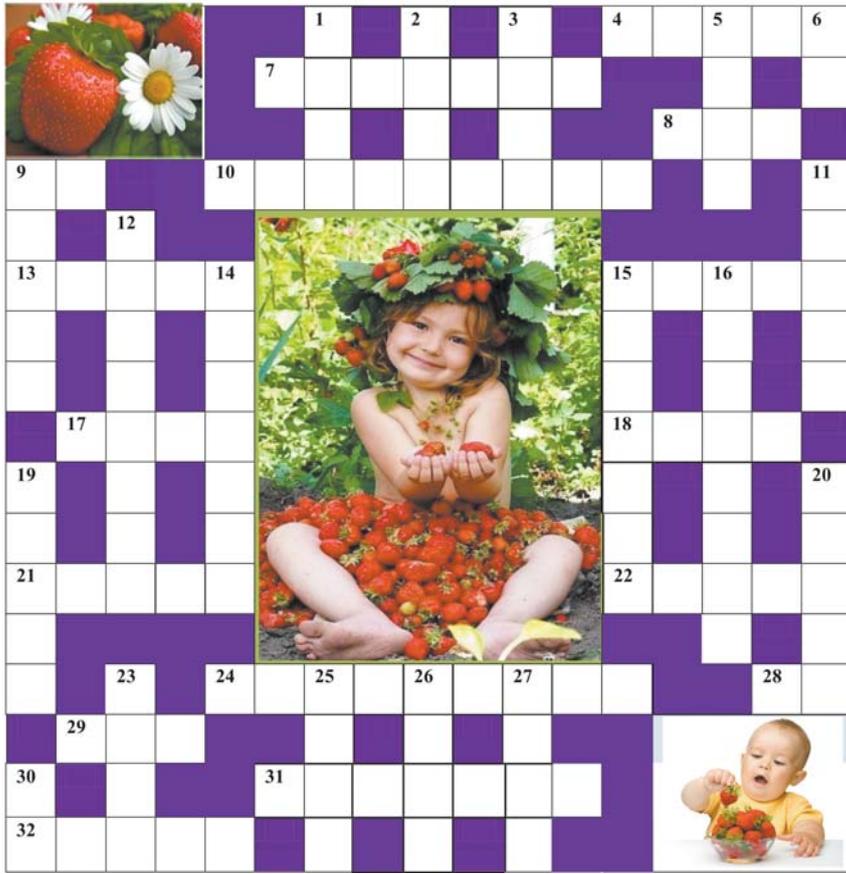
Задаток перечисляется на следующие реквизиты: р/с № 3012401820017 в РКЦ 21 в филиале ОАО «Белагропромбанк» г. Борисова, код 942, УНП 690018982.

По вопросу участия в аукционе, ознакомления с предметами торгов, а также по всем иным интересующим вопросам, связанным с проведением торгов, обращаться по тел.: +375 (17) 395-81-34; +375 (29) 698- 51-76.

«ОЙ, СУНІЦЫ ЧЫРВОНЬЯ»

Па гарызанталі: 4. «Ой, суніцы чырвонья» Чабаровы ... «З верша В. Леанені «Ой, суніцы чырвонья». 7. «Мусіць, у ...» Унь у тыя лукі, «Брат з сястрой ідзе». З верша Я. Коласа «Летам». 8. «Суніцы спелыя збірай, Няхай палае сок барвовы, На прастркі, нібыта ў ...» Дзі ў зялёныя дубровы». З верша С. Грахоўскага «Сунічны сок». 9. Старадаўняя французская манета. 10. Трайны ворчык для параконнай запрэжкі. 13. Абоход для агляду. 15. «І ... спелаю суніцай У стоце хіліцца за бор». З верша А. Мінкіна «Чэрвень». 17. Адзінка падліку выйгрышаў у спартыўных гульнях. 18. «Хацелася туды прыспешыць ...» Дзе на прыпёку першыя суніцы Паказваюць ружовенькі бачок». З верша С. Законнікава «Суніцы». 21. Цагляны слуп з комінам ад столі да страхі. 22. Адмоўна зараджаны іон. 24. «У гародзе на лясё» Вырасла пятарушка. «За то мяне хлопцы любяць, Што я ...». Прыпеўка. 28. Рэдкая жаночае імя. 29. «Ды там, дзе ўпаў баец на ...» У лета кожае на ўгодкі Суніцы высыплюць наўкол». З верша В. Гардзея «Суніцы». 31. «А па купінах, Каля пнёў, лам'я ... спелая» Там суніц сям'я». З паэмы Я. Коласа «Міхасёвы прыгоды». 32. Не сей пшаніцы, калі ... ідуць у суніцы (прык.).

Па вертыкалі: 1. «А мой міленькі касіў, касіў, На пракосіцу касу палажыў.» Прападзі ты, мая новая каса, Прыйдзі ка мне, мая любая ...!». Прыпеўка. 2. «А я пра сваё Пра азёрную ... ды суніцы, Пра песню за ракой». З верша П. Панчанкі «Мы з Петрасам Цвіркам». 3. Яда з дробна пасечанай агародніны. 5. Шаўковая тканіна з разводамі. 6. У мастацтве — выява аголенага цела. 9. ... летам, што кажух зімою (прык.). 11. Грыб не хлеб, а ... не трава (прык.). 12. «Збірае ...» У гаі суніцы, Бачыць — хлапчына, Ппаніч белаліцы». З верша А. Міцкевіча «Паніч і дзяўчына». 14. Кветка, на плястках якой варожыць. 15. «Хоча На сця падзяліцца з коцем спелаю суніцай, Але гэта ...» Не прывабіла ката». З верша

Р. Баравіковай «Суніцы». 16. Паслядоўнік народніцтва. 19. «Сніцца родная ...» Ха-та бацькава з краю, На паляне суніцы, Ціш зялёнага гаю». З верша А. Рыбалка «Сніцца родная ...». 20. «... — самая пара, Каб паехаць па суніцы» У лясны таемны рай». З верша С. Локтыш «У суніцах». 23. Выходзь на ... з расой, дык будзеш з

ядой (прык.). 25. Здольнасць правільна ўспрымаць музычныя гукі. 26. Сей лён на Станіслава, вырасце, як ... (прык.). 27. Верагодная магчымасць ажыццяўлення чаго-небудзь. 30. Спінтавы раствор, які ўжываецца ў медыцыне.

Склаў Лявон ЦЕЛЕШ.

г. Дзяржынск.

23. Поня. 25. Слых. 26. Лавя. 27. Шанц. 30. Ед. Чына. 11. Ята. 12. Дзяўчына. 14. Раможак. 15. Смаката. 16. Народнік. 19. Бёска. 20. Сёня. Чырава. 32. Дзеці. **Па вертыкалі:** 1. Душа. 2. Сінь. 3. Крва. 5. Муар. 6. Ню. 9. Садок. Сонца. 17. Ачка. 18. Крок. 21. Стаяк. 22. Авіён. 24. Веспрышчак. 28. Іа. 29. Дло. 31. **Па гарызанталі:** 4. Туман. 7. Сунічка. 8. Рай. 9. Ся. 10. Стальвага. 13. Дзюр. 15. **Праверце, калі ласка, адказы:**

СЁННЯ

Месяц

Апошняя квадра ў 17.41.
Месяц у сузор'і Рыб.

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	4.39	21.39	17.00
Віцебск	4.20	21.37	17.17
Магілёў	4.29	21.29	17.00
Гомель	4.35	21.16	16.41
Гродна	4.56	21.52	16.56
Брэст	5.06	21.44	16.38

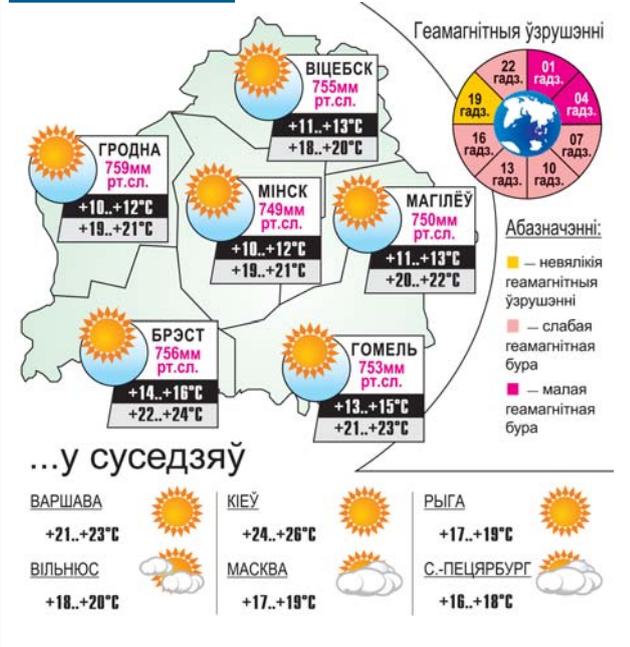
Імяніны

Пр. Івана, Купрыяна, Фёдара, К. Ганны-Марыі, Станіслава.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

ЖАБА ў культуры ўсходніх славян заўсёды ўспрымалася як нячыстая істота, роднасная змеям, а пражыванне побач з вадацёсам набліжала яе да рыб.

Часам жаbam прыпісвалася здольнасць джаліць людзей нахшталт змей. Існавала павер'е, што Бог ад стварэння свету забараніў ім кусаць чалавека.

У прысядзібных падворках жабы сяліліся побач з калодзежам. Па народных уяўленнях у жаб ператвараліся ластаўкі, якія накіроўваліся на зіму ў вырай, размешчаны на дне калодзежа. Лічылася, што ў жаб ёсць свой каранаваны цар.

У адным з паданняў сказана, што «жабы — гэта былыя людзі, патопленыя сусветным патопам. У іх, як і ў людзей, па пяць пальцаў на лапках: чатыры доўгія, а адзін — кароткі. Прыдзе час, і яны зноў стануць людзьмі, а мы, тыя, хто жыве зараз, ператворымся ў жаб».

Паўсюдна лічылася, што забойства жабы справакуе працяглыя, «гнілыя» дажджы. Таму ў засушы выконвалі рытуальнае забойства і пахаванне жабы з надзеяй на доўгачаканы дождж. Часам з той жа мэтай жабу кідалі ў калодзеж.

Дрэннай прыкметай лічылася, калі жаба з'яўлялася ў хаце. Ведалі, што ў народнай магіі жабу выкарыстоўвалі, каб навесці на хату бяду, раз'яднаць людзей.

Калі падчас рыбалкі на вуду траплялася жаба, лічылася, што ўлову ўжо не будзе.

Па народных уяўленнях жаба была звязана з галоўнай хатняй карміцелькай — каровай — і яе малаком. Гэтая міфалагічная сувязь прасочвалася і на бытавым узроўні: для таго, каб на больш працяглы час захаваць малака, у збан кідалі (саджалі) жабу. Таксама лічылася, калі без падставы забіць жабу, у каровы знікне малака.

Паўсюдна жанчынам забаранялася браць у рукі жабу, інакш хлеб, які будзе выпякаць гаспадыня, перастане падымацца. Таксама лічылася, што, калі пад печкай сядзіць жаба, хлеб не атрымаецца.

Даты Падзеі Людзі

9 Чэрвеня

1450 год — 565 гадоў з першага згадвання ў гістарычных крыніцах Узды (спачатку як двор, валоданне Корсакаў, пазней — вёска ў Мінскім павеце). З 1938-га — гарадскі пасёлак, з 1999-га — горад, цэнтр Уздзенскага раёна Мінскай вобласці. Сёння ў горадзе дзейнічаюць прадпрыемствы харчовай, абутковай і швейнай прамысловасці. Захаваліся помнікі архітэктуры XIX стагоддзя — касцёл, Петрапаўлаўская царква, пахавальня.

1672 год — нарадзіўся Пётр I Аляксеевіч, маскоўскі цар з дынастыі Раманавых, імператар Расіі з 1721 года, чалавек, які сфарміраваў асноўныя напрамкі развіцця Расійскай дзяржавы. З 1677 па 1680 год маленькі Пётр навучаўся грамаце ў дзяка Зотава. У 1682-м адбылося абвясчэнне 10-гадовага Пятра і яго брата Івана царамі. Аднаасобна Пётр стаў кіраваць дзяржавай з 1689-га. Вывучаў артылерыйскую справу ў Прусіі, працаваў на верфях у Галандыі. 27 мая 1703 года Пётр пачаў будаўніцтва Петрапаўлаўскай крэпасці, з якой пачаўся горад Санкт-Пецярбург, які ў 1712 годзе стаў сталіцай Расіі. Цар актыўна ўкараняў рэформы, якія павінны былі пераадолець значнае адставанне Расіі ад вядучых дзяржаў свету. Пасля перамогі ў Паўночнай вайне ў 1721 годзе Пётр I становіцца імператарам Усерасійскай. Ён сфарміраваў рэгулярную армію і флот у Расіі, увёў рэкруцкую павіннасць і абавязковую службу для дваранскага саслоўя. Пры Пятры I быў адкрыты першы рускі музей — Кунсткамера, створана Расійская акадэмія навук і многія навучальныя ўстановы. Восьмага лютага 1725 г. у Санкт-Пецярбургу першы імператар Расіі Пётр I памёр і быў пахаваны ў Петрапаўлаўскай крэпасці. Цікава, што дата смерці Пятра супадае з днём смерці яго бацькі — цара Аляксея Міхайлавіча.

1955 год — 60 гадоў з дня нараджэння (вёска Грускова Нясвіжскага раёна) Мікалая Вячаслававіча Радамана, члена Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі. Заслужаны работнік сельскай гаспадаркі Рэспублікі Беларусь. Старшыня сельскагаспадарчага вытворчага кааператыва «Агракамбінат «Сноў». Член назіральнага савета ААТ «Бел-аграпрамбанк». Удастоены звання «Чалавек года Міншчыны — 2011». Узнагароджаны медалём «За працоўныя заслугі», Ганаровай граматай Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, мае іншыя ўзнагароды.

Было сказана

Павел ШРУБ, паэт, лаўрэат прэміі Ленінскага камсамола Беларусі:

Колькі б мы наверх ні паўзлі, не адарвацца нам ад зямлі.

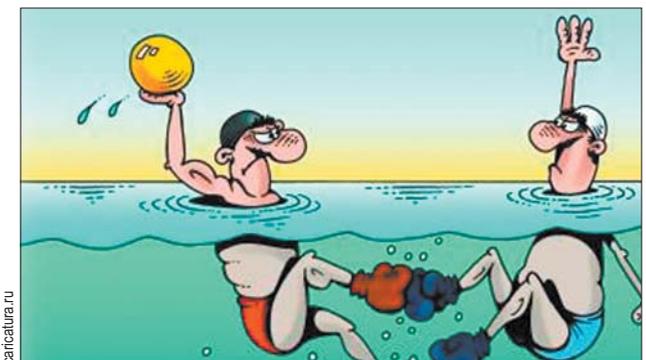
УСМІХНЕМСЯ

Кватэра быццам маленькая, а як пачнеш прыбіраць — пентхаус, няйначай!

Усё ж ёсць на свеце справядлівасць. Да суседа, які паўгода рабіў рамонт і штодня будзіў усіх зранку грукатам перфаратара, пасля заканчэння рамонтна пераехала цешча. Назусім!

Зяць цешчы за абедам: — Мама, не хочаце дабаўкі? — Вядома, сыноч! — Гэта добра, што не хочаце...

У наступным жыцці хачу быць птушкай. Нават спіс склаў, на каго трэба абавязкова нагадзіць.

Раковская птицефабрика **РЕАЛИЗУЕТ НАСЕЛЕНИЮ**

ИНДЮШАТ Биг-6 (Польша), ИНДЮКОВ (90 дней), МТС (8029) 573 36 22, Velcom (8029) 152 03 53. УНП 190593421	ЦЫПЛЯТ КУР НЕСУШЕК (Хайсекс), КУР НЕСУШЕК (Хайсекс) 360 дней.
---	---

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.**
РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЬІЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯУКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК.
Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная — 287 19 19 (тэл./факс), аддзелаў: пismaў — 284 44 04, падпіскі і распаўсюджвання — 284 44 04, 287 17 21, бухгалтэры: 287 18 81.
 Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

<http://www.zvyazda.by>;

e-mail: info@zvyazda.minsk.by, (для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдагавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 20.117. Індэкс 63850. Зак. № 2365.

Нумар падпісаны ў 19.30

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

8 чэрвеня 2015 года.